

új magyar szó

20 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VIII. évfolyam,

13. (1585.) szám

BNR-valutaárfolyamok

1 euró	4,3452 ▼
1 amerikai dollár	3,3699 ▼
100 magyar forint	1,4385 ▲

Háttér

4

Guantánamo ma is gőzerővel működik

Obama sem zárta be, pedig választási ígéreteinek egyike volt. Guantánamo még mindig Amerika szégyene: tíz évvel az első őrízetesek érkezése után a Kuba szigetén lévő amerikai támaszponton berendezett börtönben még ma is 171 fogoly tartózkodik.

Kultúra

6

Az úr vadászni, a társulat turnéra indul

A kézdivásárhelyi Városi Színház Georges Feydeau *Az úr vadászni jár* című bohózatával turnéra indul. Az első állomás Torja, itt szombaton, január 21-én 19 órától adják elő a darabot. Következik Brassó január 30-án, Segesvár 31-én, Csíkszereda február 4-én és Sepsiszentgyörgy február 6-án.

Társadalom

7

Kifogyunk az orvosokból

Csúcsot döntött 2011-ben a romániai orvosok elvándorlása, országos szinten közel harmincezer alkalmazott hagyta ott a hazai egészségügyet és külföldön keresett munkát. A hazai orvosok legkedveltebb célpontjai Nagy-Britannia és Franciaország.

Vezércikk

3

Lecke

Az államfő ugyan egyelőre hallgat, de könnyen elképzelhető: a választásokig hátralévő hónapokban már nem erőlteti a Kelemen Hunorék számára kényelmetlen célkitűzéseket, az alkotmánymódosítástól a közigazgatási reformokig, s csökken a Cotroceni felől érkező nyomás, amely megalakítása óta feszültségben tartja a koalíciót.

Cseke Péter Tamás

Diadalittas ellenzéki tüntetők a Diadalívnél

„Románia kalóza”, azaz az államfő lemondását követelték tegnap Bukarestben az ellenzék által szervezett tüntetés résztvevői is. Fotó: Salamon Márton László

Fraternizáltak a bukaresti Diadalívnél szervezett ellenzéki tüntetés résztvevői és az Egyetem téri tüntetők tegnap este, miután a Szociál-Liberális Szövetség (USL) becslések szerint mintegy hétezer szimpatizánsa délután Traian Băsescu államfő és a kormány lemondását követelte. Eközben országszerte hetedik napja folytatódnak a kormány- és államfőellenes tüntetések. Az államfő a nagykövetekkel tartott találkozáján nem hozta szóba a témát. **2., 3. és 4. oldal**

Székelyek a békemeneten

Az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) kezdeményezésére erdélyi magyarok is részt vesznek a Fidesz-kormány-nal szolidaritást vállaló tüntetésen, amely holnap zajlik Budapesten. A Békemenet Magyarországért nevű demonstráció résztvevői szándékaik szerint azt szeretnék bemutatni, hogy nem kívánnak mást, „csak békében, egyetértésben, a demokrácia keretei között, másokat tisztelve szabadon élni”. A békemenettel azonos időpontban a Magyar Polgári Párt hét székelyföldi városban szervez hasonló szimpátiatüntetéseket, amelyeket „politikamentesnek” ígérnek. **2. oldal**

Előkészítik az új tanévet

Az új oktatási törvény alkalmazásának áttekintése céljából szervezett munkamegbeszélést tegnap Kolozsváron az RMDSZ. A tanácskozáson, a tanfelügyelők mellett jelen volt Markó Béla miniszterelnök-helyettes, Daniel Funeriu tanügyminiszter, valamint Király András államtitkár is. **7. oldal**

A törvény többlet lehetőségét nyújt a kisebbségi diákoknak. Fotó: ÚMSZ/archív

Himnusz-nap Erdélyben is

A Magyar Kultúra Napjának megünneplésére készülnek a hét végén az erdélyi városokban is. Sepsiszentgyörgyön könyvkiadók mutatkoznak be, Kézdivásárhelyen fotókiállítást nyitnak meg, Nagyváradon pedig a Színház az iskolában, iskola a színházban nevű, középiskolásoknak szóló program jelenti az ünnepi rendezvények fénypontját. Szatmárnémetiben 24 órás versmondómaratont, Marosvásárhelyen irodalmi felolvasó-maratont szerveznek az ünnepen. **6. oldal**

Mai mellékletünk:

Röviden

Ülésezett az RMDSZ Belső-Erdélyi Önkormányzati Tanácsa

Az idei önkormányzati választások, az ezekre való felkészülés fontosságára hívták fel az RMDSZ vezetői a Belső-Erdélyi Önkormányzati Tanács tagjainak figyelmét. A testület tegnapi, Kolozsváron tartott ülésén részt vettek Kolozs, Beszterce-Naszód, Fehér, Brassó, Hunyad, Szeben és Krassó-Szörény megyék RMDSZ-es önkormányzati küldöttei. Tonk Gabriella, a Főtitkárság szociális kérdésekért felelős szakértője ismertette a Szövetségi Képviselők Tanácsa által elfogadott családtámogató és gyermekvállalást ösztönző cselekvési tervet. Ugyanitt tájékoztatás hangzott el önkormányzatok számára kiírt, testvér-települési kapcsolatokat elősegítő EU-s pályázati lehetőségekről.

Flörtölt a hajó kapitánya

A szerencsétlenséget megelőző percekben egy chişinăui lánnyal szórakozott a Costa Concordia luxushajó kaptánya – írják a román lapok. A múlt pénteken sziklára futott, majd felborult olasz óceánjáró kapitánya egyébként azt állítja, hogy műszaki probléma következtében hagyta magára idő előtt a bajba jutott hajót.

Kifütyülték Egerben Schmitt Pált

Tüntető és szimpatizánsok egyaránt fogadták a doktori disszertációjának megírásakor plágiummal vádolt Schmitt Pál magyar államfőt Egerben, amikor országjárása keretében tegnap Heves megyébe, megyeszékhelyre látogatott. A maroknyi tüntető fűtyszóval és dudaszóval fogadta a Városházára érkező elnököt, miközben ugyanennyi rokonszenvező tapssal köszöntötte.

A VMSZ önállóan indul

A Vajdasági Magyar Szövetség (VMSZ) elveti négy kisebb vajdasági magyar párt által létrehozott Magyar Fordulat nevű választási koalícióhoz való csatlakozást, és egyedül kívánja megméretetni magát a tavasz folyamán sorra kerülő szerbiai parlamenti választásokon – jelentette ki Pásztor István, a VMSZ elnöke.

Kétnyelvű névtáblákat hiányolnak

Levélben szólította fel a hiányzó magyar helységnevtáblák mielőbbi pótlására a szlovákiai országok, illetve négy megyei útkezelőség vezetőit és az érintett települések polgármestereit a Kétnyelvű Dél-Szlovákia (Dvojazyčné Juhné Slovensko) civil mozgalom.

Visszalépett Rick Perry

Rick Perry texasi szenátor (képünkön) kiszáll a republikánusok elnökjelölt-választási küzdelméből. Ezzel Tim Pawlenty, Michele Bachmann, Herman Cain és Jon Huntsman után ő lesz a republikánus elnökjelölt-

választási küzdelem ötödik kiesője. Közben megjelent Barack Obama első televíziós reklámsportja, amelyben sok zöld intézkedésre és sok új állásra tesz ígretet.

Hágában megoperálták Seselj

Vojislav Seselj, a Szerb Radikális Párt vezérért rövid kórházi kezelés után Hágában visszazárást kaptak a bírónak. A háborús bűnökkel vádolt Seseljnél szerdán súlyos szívritmus zavarok léptek fel, és hirtelen leesett a vérnyomása. Január 12-én szívritmus-szabályozót ültettek a mellkasába.

Az unió tesztjén Orbán

A baloldali frakciók élesen bíráltak, az Európai Néppárt sikerekről beszélt

Hírösszefoglaló

Az Európai Bizottság Magyarország ellen indított kötelezettségességi eljárásaiban érintett kérdéseken túlmutató, éles bírálatok is érték a magyar kormányt a szerdán megtartott strasbourgi európai parlamenti vitában. A szocialista frakciót vezető osztrák Hannes Swoboda elmondta, nemcsak egyes törvényeket kifogásolnak, hanem a mögöttük álló szellemiséget is. A liberális csoportot vezető Guy Verhofstadt nemzetközi hatóságok és szervezetek hivatalos dokumentumaira hivatkozva olyan listát mutatott fel, amely összesen mintegy 30 aggályos területet tartalmazott a magyar jogszabályokkal kapcsolatban. A zöld frakciót vezető Daniel Cohn-Bendit egyebek között azt a kérdést tette fel: „miért van az, hogy az alkotmány szellemisége félelmet kelt Magyarországon?” Ugyanakkor a néppárti csoportot irányító Joseph Daul azt hangoztatta, hogy az Orbán-kormány nehéz helyzetben vette át az országot, és ennek ellenére „elsőpró sikereket ért el”.

Több felszólaló szerint a szerda estebe hajló vita az unió tesztje is volt: azt méri, hogy az EU hajlandó-e megvédeni közös értékeit. Az érintett frakciókhoz tartozók tagadták egyúttal, hogy összehangolt baloldali támadás folya a magyar kormány ellen.

„Fontos, fantasztikus nap volt ez az új magyar alkotmány számára” – így értékelte Orbán Viktor a vitát, amelyen ő is felszólalt. A magyar miniszterelnök egy-

bek mellett azzal indokolta szavait, hogy az új alaptörvénnyel összefüggésben eddig senki semmilyen jogi eljárást nem indított. Egyúttal közölte: ha kell, az alaptörvényhez kapcsolódó átmeneti rendelkezésekhez kötődő kifogásokat készek teljesen átdolgozni. Az Európai Bizottsággal fennmaradt, az MNB-t érintő vitás pontokról elmondta: a bizottság azt kifogásolja, hogy a jegybankelnök és a monetáris tanács tagjai esküt tesznek az alkotmányra, amikor elfoglalják hivatalukat. Ez az eskü az elmúlt húsz évben mindig elhangzott. „Olyan szimbolikus politikai kérdés ez, amelyben egyezkednünk kell. A többi ügy inkább technikai kérdés” – emelte ki Orbán Viktor. ◀

Orbán már Budapesten. A Parlament kupolatermében nemzetközileg sikeres magyar diákolimpikonokat köszöntött

Kormánybarát békemenet

Munkatársainkól

Az előzetes felmérések alapján legalább százezer tüntetőre számítanak a holnapra meghirdetett Békemenet Magyarországért demonstráció szervezői, akik – Bayer Zsolt megfogalmazása szerint – néma, békés demonstrációval kívánják tüntetni a kormányért és Európáért. A tüntetők „szeretnék eloszlatni azt a tévképzetet, hogy a jelenlegi kormányt senki nem támogatja Magyarországon”. A budapesti Hősök teréről az Országhá-

zig vonulók felhívásuk szerint azt szeretnék bemutatni, hogy nem kívánnak mást, „csak békében, egyetértésben, a demokrácia keretei között, másokat tisztelve szabadon élni”.

Mint korábban megtuk, az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács (EMNT) kezdeményezésére erdélyiek is részt vesznek a Fidesz-kormányral szolidaritást vállaló demonstráción. Az EMNT – 50 lejes díj ellenében – autóbusszokkal szállítja a résztvevőket Kolozsvárról, Nagyváradról és Sepsiszentgyörgyről. ◀

„Politikamentes” MPP-tüntetések Székelyföldön

Hét székelyföldi városban szervez Orbán Viktor melletti szimpátiatüntetést szombaton a Magyar Polgári Párt. Felhívásukból kiderül: így kívánják kifejezni együttérzésüket a magyarországi megmozdulókkal. Mint fogalmazznak, „a Kárpát-medencében minden, magát magyarnak valló ember számára fontos a magyar nemzet függetlensége és főlemelkedése.” A szolidaritási akció valamennyi székelyföldi városban a budapesti Hősök terére tervezett megmozdulással azonos időpontban kezdődnek. A székelyudvarhelyi polgármesteri hivatal tegnap engedélyezte a tüntetést. Az akció engedélyezését kérő dokumentumban 200 személy részvételét jelzi az MPP a 45 perces időtartamú eseményen. Az engedélyt „szimpátia-megmozdulás” megszervezésére kérték, de hogy kinek a javára, ki mellett, azt nem tartalmazza a beadvány. Kulcsár Terza József, az MPP Kovászna megyei elnöke szerint Sepsiszentgyörgyön politikamentes tüntetést szeretnének, amelyen azonban felszólalnak az MPP, az Erdélyi Magyar Nemzeti és a Székely Nemzeti Tanács képviselői. A politikusok a magyarországi polgárokat is türelemre intették, mivel meglátásuk szerint egy év alatt nem lehet helyrehozni azt, amit más kormányok húsz év alatt elrontottak. (Baloga-Tamás Erika, Kovács Zsolt)

Traian Băsescu „eltitkolta” a követektől a tüntetéseket

M. Á. Zs.

Látványosan került a sajtó és a kormány lemondását követelő utcai megmozdulások témáját Traian Băsescu államfő a Romániában akkreditált nagykövetekkel tartott tegnapi találkozóján. Leszögezte, 2012-ben is aktív partnere lesz a kormánynak az állam megújításában, valamint a Nemzetközi Valutaalappal (IMF) szemben vállalt kötelezettségek teljesítésében. Az idei prioritások között megemlítette az egészségügyi kerettörvény elfogadását és amennyiben a „politikai helyzet lehetővé teszi” az ország területi-adminisztratív átstrukturálását.

A találkozó jellegéből adódóan az államfő elsősorban külpolitikai

témákra tért ki, kiemelten foglalkozott a Schengen-övezethez való csatlakozás kérdésével. Hozzátette: nagyon reméli, hogy az együttműködési és ellenőrzési mechanizmusa (MCV) keretében készített februári jelentés előrelépést hoz majd. Băsescu megköszönte az olasz kormánynak, hogy január elsejétől eltörölte a román munkavállalókkal szembeni korlátozásokat. Az államelnök ugyanakkor megalapozatlanul nevezte, hogy az unió kilenc tagállama továbbra is korlátozza a román állampolgárok külföldi munkavállalását.

Olguta Vasilescu szociáldemokrata szenátor utólag azzal vádolta Traian Băsescut, hogy nem tájékoztatta a nagyköveteket a megmozdulásokról. ◀

Füzes Oszkárt fogadta Dézsi Attila kormányfőtitkár

Bemutató látogatást tett tegnap délután Dézsi Attila nemrég kinevezett kormányfőtitkáránál Füzes Oszkár, bukaresti magyar nagykövet. A baráti hangulatú megbeszélésen Dézsi Attila főtitkár kifejtette: a két kormány közötti viszony az utóbbi években kiegyensúlyozottnak tekinthető, és ebben jelentős szerepe van az RMDSZ kormányzati jelenlétének, hiszen a szövetség a politikai egyensúly megtartója. Ugyanakkor hangsúlyozta: az anyaországi kapcsolatok és támogatások is hozzájárultak ahhoz, hogy különösen a szórványban egyre többen vállalják magyarságukat. Füzes Oszkár nagykövet elmondta, a magyar kormány nagyra értékeli az RMDSZ szórványpolitikáját és továbbra is támogatni kívánja az erdélyi magyar közösséget identitása megőrzésében.

Diadalittas ellenzékiek...

Salamon Márton László

► Fraternalizáltak a politikai ellenzék által a bukaresti Diadalívnél szervezett tüntetés résztvevői és az Egyetem téri tüntetők tegnap este, miután a Szociál-Liberális Szövetség (USL) becslések szerint mintegy 7000 szimpatizánsa tegnap délután Traian Băsescu államfő és a kormány lemondását követelte. Az eredetileg a főváros északi részében fekvő Diadalív és a kormánypalotának helyet adó Victoriei tér közötti Kiseleff sugárútra engedélyezett ellenzéki tüntetésre autóbusszal, vonattal, személygépkocsin érkeztek elsősorban a Nemzeti Liberális Párt (PNL) hívei az ország minden sarkából. Az ellenzéki szövetség másik tagpártja, a Szociáldemokrata Párt (PSD) csupán a bukaresti és konstancai szervezeteit mozgósította, a hivatalos magyarázata szerint azért, mert a „munkamegosztásban” a PSD-nek a vidéki, a PNL-nek pedig a fővárosi tüntetések megszervezése jutott.

Che Guevara Bukarestben

A kora délutánra meghirdetett tüntetésre már a délelőtti órákban elkezdtek szállingózni a Traian Băsescu, kisebbik lányát, Elena Băsescu, Elena Udrea turisztikai minisztert, Emil Boc kormányfőt kifigurázó plakátokat, illetve román nemzeti és PNL-s lobogókat cipelő résztvevők. A Kiseleff környéke lassan megtelt buszokkal és emberekkel, akik egymást kérdezték: merre is van a Diadalív?

Kisebbfajta szenzációt keltett a tüntetők és főként a tüsténkedő sajtósok körében Radu Mazăre konstancai különítménye: a tengerparti város szociáldemokrata polgármestere a tőle megszokott Che Guevara-s kiserelésben érkezett, száradmagával: a konstancai fiatalok ugyanazt a khakiszínű egyenruhát és piros baszk sapkát viselték, amely híressé tette külön polgármesterüket. Az USL tüntetőit láthatólag inspirálták a már

Székelyföld „csatlakozott” Romániához: az őrköi romáknak „elegük lett”

A szerző felvétele

Több mint háromszáz elégedetlen sepsiszentgyörgyi gyűlt össze tegnap a Kovászna megyei prefektúra székháza előtt, ahol hangos füttyszóval „kergették” a hatalmon lévő kormányt. A tüntetők román és magyar nyelvű táblákat mutattak fel, amelyeken többek között: „Összevont lemondások, előrehozott választások”, „Elnézést, hogy nem termelünk annyit, amennyit ellop-

egy hete tartó Egyetem téri tüntetés résztvevőinek immár közismert szlogenjei: a szaporán fényképező fotósok viszontláthattak olyan plakátszövegeket, mint a Facebookon összeállított ranglistán „fődíjas” „Vá rugám sá ne ier-ta-ji, nu producem cât furaji!” („Elnézést, hogy nem termelünk annyit, amennyit ti loptok!”)

„Maradjon a pánsípnál”

A Diadalívnél felállított pódiumra a szónokok a tervezetthez képest jókora késéssel, délután 5 óra körül léptek fel: a sort Mircea

Diaconu színész-szenátor és Nicolae Zamfir legendás pánsípművész nyitotta meg, utóbbi azonban beléslült mondandójába. „Maradjon inkább a pánsípnál” – jegyezte meg a járdáról egy idősebb, kopottas eleganciájú hölgy. Zamfir után Sorin Roșca Stănescu közismert újságíró lépett a mikrofonhoz; ő arra szorított, hogy bejelentse: leteszi a „pennát” és belép a Nemzeti Liberális Pártba. Victor Ponta mondanivalójából sem jegyezték meg sokkal többet a tüntetők, mint az utolsó mondatot, amelyet ütemesen ismételt meg a szociáldemokrata pártvezető után a tö-

megmutatjuk a magyaroknak, hogy kell tüntetni”, mondta érdeklődésünkre a magát Tarzannak nevező tüntető, aki elmondta, hogy a sajtóból értesültek a megmozdulásról, és azért vonultak utcára, mert rendkívül nagy szegénységben élnek, kúrázni se engedik őket, és azt szeretnék, hogy az önkormányzat beengedje szekereiket a városba. A tüntetésen népes csapattal voltak jelen az ellenzéki pártok, így a Nemzeti Liberális Párt (PNL) a Szociáldemokrata Párt (PSD) helyi vezetői, de ott volt az MPP és az EMNT helyi vezetősége is, viszont senki nem viselt pártjelképeket. Ugyanakkor a tüntetők között voltak a Háromszéki Nyugdíjasok Egyesülete, valamint a Sanitas és a Testvériség Szakszervezet tagjai is. A szentgyörgyi megmozdulásra mintegy 30 csendőrt vezényeltek ki, de az békésen lezajlott, senki ellen nem indult eljárás. Több tüntető bejelentette, hogy ma 17 órakor ismét a prefektúra épülete elé vonulnak, folytatják az akciót. Amúgy a háromszéki megyeszékhelyen kívül tegnap országsszerte folytatódtak a kormány és államfőellenes tüntetések, az erdélyi megyeszékhelyek majd mindegyikében immár hetedik napja vonultak utcára az emberek. (Kovács Zsolt)

meg: „Le Băsescuval!” Mire Crin Antonescu, a liberális főszónok jutott sorra, a tömeg már egészen belemelegedett a kormány- és államfőellenes skandalásba.

„Miénk itt a tér!”

Már elmúlt este 6 óra, a tüntetés hivatalos engedélye is lejárt, amikor a Diadalív felől elindultak a tüntetők a Victoriei tér felé. Kisebb csoportok már korábban elszakadtak a tömegtől, és birtokukba vették a kormánypalota előtti területet, így a forgalom is leállt a környéken. A résztvevők zöme a Kiseleffbe torkolló mellékutcákban parkoló autóbuszokhoz vonult, az elszántabbak azonban csatlakoztak a kormánypalota előtt Emil Boc kormányfő fejét követők seregéhez. A mintegy kétezres csoportból egyszer csak kivált a „kemény mag”, és elindult a városközpont felé. „Universitate! Universitate!” skandalással jelezve úticélját: az Egyetem teret. Látni, hogy a csendőrök nem állják útjukat, a többiek is bátorságot kaptak, követve a merészebbeket. A Magheru sugárúton teljesen leállt a forgalom a Victoriei tér és a városközpont közötti két kilométeres távon, a tüntetők háborítatlanul haladtak az Egyetem tér felé.

Ahol eközben a „pártmentesek” tüntetésének hetedik napja fordult estébe. A hír futótűzként terjedt el a mintegy ezres tömegben: jönnek a többiek a Diadalívtól! Ha a karhatalmiak, politikusok, újságírók számára addig talány volt: vajon hogyan fogadják majd az Egyetem teriek a „pártos” tüntetőket, előbbieket nem gyötörték kétségek: maguk bontották le a kordonokat, hogy társaik háborítatlanul elfoglalhassák helyüket a téren. A városközpontban a forgalom addigra már teljesen lebénult, s a rohamrendőrök is beletörődtek: az Egyetem tér a tüntetők... ◀

Lecke

Cseke Péter Tamás

Aki ezekben a napokban csupán a hírtévéziókból alkot véleményt az utóbbi egy hét utcai megmozdulásairól, vélhetően azon sem csodálkozna, ha eljönne a pillanat, amikor le száll az a bizonyos helikopter a Cotroceni-palotára és kimenekíti az államfőt. A tüntetések képsorait kísérő kommentárok ugyanis gyakran párhuzamba állítják az 1989-es eseményeket a mostani demonstrációkkal. Azt üzenik: pattanásig feszült a hangulat az országban, a lakosság megelégedte az önkényuralmat, s csak idő kérdése, hogy a népharag mikor dönti meg a Băsescu-diktatúrát.

Erről természetesen szó sincs. Romániában nem diktatúra, hanem jól-rosszul működő demokrácia van, aminek már önmagában bizonyítéka, hogy akár engedély nélkül is büntetlenül tüntetni lehet. A városok központját pedig esténként nem százezres, hőmpolygó tömegek töltik meg, mint 1989 decemberében, az államfő és a kormány lemondását csak városonként néhány száz ember követeli kitarótan a januári hidegben.

Amiről szó van, az a lakosság szintjén kétségkívül érzékelhető hatalomváltó hangulat, amelynek hangos kinyilvánítására a köztisztelteknek örvendő Raed Arafat félreállítása adott alkalmat. A palesztin orvos melletti szimpátiatüntetések hitelessége megkérdőjelezhetetlen, mint ahogy kétségbevonhatatlan a későbbi kormány- és államfőellenes demonstrációk megalapozottsága is. Csakhogy Romániában nem Arafat eltávolítása óta hatalomellenes a hangulat, ezt a felmérések már évek óta jelzik. Nem hinnénk, hogy Traian Băsescu lemondása indokoltabb volna most – amikor az egészségügyi reformot erőltetve lemondásra készítetté azt, aki szerinte útjába állt –, mint a román gazdaság csődökézi állapotának elismerésekor, a megszorító intézkedések bejelentésekor.

A hatalom leváltására nem is alakult ki kritikus tömeg. Eltorzulásainak korrigálására azonban, úgy tűnik, hogy igen. Az államfő letett az új egészségügyi törvény minden éron történő erőltetéséről, Raed Arafat visszatért hivatalába, a nagyobbik kormánypárt politikusai pedig riadtan keresik a párbeszéd lehetőségét a szakszervezetekkel és a civil társadalommal – igaz, egyelőre sikertelenül. Az ellenzék a következőkben vélhetően megpróbálja meglovasolni azt, hogy az emberek ismét az utcára viszik elégedetlenségüket. Ennek azonban egyelőre csak egyetlen következménye tűnik biztosnak: Emil Bocék pártja az eddiginél is kevesebb eséllyel indul a választásokon.

Bár szintén kormányon van, az RMDSZ-nek akár jól is foghat a hatalomellenes hangulat, annál is inkább, mert a „népharag” irányzékában nem a magyar kormányzat politikusok állnak. Az államfő ugyan egyelőre hallgat, de könnyen elképzelhető: a választásokig hátralévő hónapokban már nem erőlteti a Kelemen Hunorék számára kényelmetlen célkitűzéseket, az alkotmánymódosítástól a közigazgatási reformokig, s csökken a Cotroceni-felől érkező nyomás, amely megalkotása óta feszültségben tartja a koalíciót. Persze, csak akkor, ha Traian Băsescu tanult a történelemből. Hisz nem golyót kapott az utcától, hanem csak egy leckét.

Román lapszemle

Csödöt jelentett a Kodak. A fotográfia úttörőjének számító cég 6,8 milliárd dolláros tartozást halmozott fel. (Adevărul) ► Egy román lánnyal szórakozott a múlt héten homokzátonyra futott Costa Concordia luxushajó kapitánya a szerencsétlenséget megelőző percekben. (EVZ) ► A 2012-es év politikai love story-ja van kibontakozóban Marian Vangheli és Oana Niculescu Mizil között. A két szociáldemokrata politikus azt követően talált vigaszt egymás karjában, hogy megromlott házasságuk. (EVZ)

Konstancai tüntetők a Diadalívnél szervezett ellenzéki tüntetésen. Előrehozott választásokat követelnek A szerző felvétele

SZÁT: nem szabad veszélyeztetni a polgárok biztonságát

A jelenlegi társadalmi és politikai helyzetet elemezte ki tegnap délben az RMDSZ Szövetségi Állandó Tanácsa. „Az RMDSZ most is a parlamenti párbeszédnek a híve, ezért mi azt javasoltuk, hogy a parlament rendkívüli ülésszakát a jövő héten tartssuk meg, és ott vitassuk meg a politikai kérdéseket. Továbbra is legitimnek tartunk minden olyan békés, szervezett tüntetést, ahol a polgárok elmondják a problémáikat, elégedetlenségeiket.

Minden ilyen megnyilvánulásnak helyet kell adni egy demokratikus államban, de nincs helye a vandalizmusnak, nincs helye az erőszaknak, semmilyen olyan magatartásnak, amely a polgárok biztonságát veszélyeztetné” – nyilatkozta a SZÁT után Kelemen Hunor. Hangsúlyozta, 2012-ben az a legfontosabb, hogy megőrizzük mindazt, amit az elmúlt két évben sikerült elérni, ez pedig minden adófizető polgár közös erőfeszítése volt.

Tüntetések, követelések, vesztesek

Az ellenzékiek egyik legfontosabb és legnagyobb következményeket maga után vonó követelését az előrehozott választások kiírása jelenti. Nem véletlen, hogy a kormányfő a leghatározottabban elzárkózott előle.

Bogdán Tibor

▶ Tegnap gyökeres változás következett be a hetedik napja folytatódott bukaresti tüntetéssorozatban, amelybe első ízben kapcsolódtak be immár hivatalosan az ellenzéki politikai pártok, miután a tüntetők közé vegyült néhány politikusukat a tömeg szabályszerűen kifütyülte.

Ötpontos ultimátum

A Szociál-Liberális Szövetséget kormánypárti oldalról azzal vádolják – és talán nem is egészen megalapozatlanul –, hogy politikai tökeszerzés céljából ki akarja sajátítani a tömegek utcai megmozdulását. Az tény, hogy az ellenzéki politikai tömörülés átvette a tüntetők által skandált követelések legfontosabb ele-

meit, amelyet öt pontos ultimátumukban Emil Boc kormányfővel találkozáva át is nyújtottak a kabinetnek. Az első pontban Traian Igaş belügyi tárcavezető azonnali lemondását szorgalmazták, őt téve felelőssé a tüntetők és a rendfenntartók túlkapásaiért. A második pontban a helyhatósági és parlamenti választások összevonásáról történő lemondást követelték, az Alkotmánybíróság jövőbeni döntésétől függetlenül. Sürgető feladatként jelölték meg azt is, hogy a hatalom a parlamenti pártokkal tanácskozást folytasson a jelenlegi kormány szakértőkből álló, valamennyi parlamenti párt által elfogadott kabinettel történő felcsereléséről, amelynek feladata a választások előkészítése, a legégetőbb gazdasági intézkedések meg-

hozatala lenne. Az ellenzék olyan választási törvény elfogadását is szükségesnek tartja, amelynek három alappilléret a honatyák létszámának csökkentése, a pártvándor honatyák mandátumának visszavonása illetve az egyfordulós, egyéni választókerületes parlamenti választások bevezetése jelentené. Végül a szociál-liberálisok vezetői szabad és tisztességes előrehozott választások megszervezését követelték.

Emil Boc miniszterelnök az ultimátum valamennyi pontját visszautasította.

Előrehozott választások – mikor?

Az ellenzékiek egyik legfontosabb és legnagyobb következményekkel járó követelését éppen az utolsó pont, az előrehozott választások kiírása jelenti. Nem véletlen, hogy a kormányfő a leghatározottabban elzárkózott előle, arra hivatkozva, hogy azokat nem lehetne megszervezni augusztus, azaz alig két-három hónappal a „rendes” választások előtt, az ellenzék

azonban márciusi időpontot javasol.

Míndez döntő módon az államfő akaratától függ. Az alkotmány értelmében ugyanis a két ház elnökeivel és a parlamenti frakciók vezetőivel tartott tanácskozás után az államfő feloszlathatja a Parlamentet, ha ez az első felkéréstől számított 60 napos határidőn belül nem szavazott bizalmat a kormányalakítás tekintetében, de csakis legalább két bizalmi szavazati kérelem elutasítása után. Az alaptörvény szerint egy év folyamán a Parlament egyetlen alkalommal oszlatható fel, továbbá a testület nem oszlatható fel az államfő mandátumának utolsó hat hónapjában, sem pedig mozgósítási, háborús, ostrom- vagy sürgősségi állapot idején.

Csakhogy a törvényes kereteknek megfelelően a választások időpontját legalább 90 nappal korábban nyilvánosságra kell hozni. Ez világossá teszi, hogy 150 nap, vagyis öt hónap múlva, júniusban lehetne megszervezni a választásokat, az előrehozott választásokat,

azaz sem a miniszterelnöknek, sem az ellenzéknek nincs igaza.

Akik ráfizetnek

Bár a tömeg elégedetten vette tudomásul az egészségügyi törvénytervezet visszavonását és Raed Arafat helyettes államtitkári tisztségbe történő visszahelyezését, annak nem mindenki örül.

Egészségügyi szakértők szerint a narancsvörös hatalom meghátrálása nyomán igen sokat veszítenek a magán egészségügyi egységek. Több, mint negyvenre tehető azoknak a magánvállalkozásoknak a száma, amelyek, az egészségügyi törvénytervezet elfogadására számítva, többmillió eurót fektettek be egyebek között mentőautók vásárlásába. A törvény alapján kiterjesztette volna tevékenységi körét a BGS, a Neuromed, a Puls, a Nei Medica, az Uman Serv, a Medcover, a Medlife, amelyek nemcsak a lakásról történő hívások esetében, de bal esetekhez is kivonulhattak volna. Ezzel megnövelhették volna potenciális pácienseik számát, ezzel pedig nyereségüket is. A magán mentőszolgálatok a törvénytervezet életbe lépése esetén három forrásból juthattak volna jövedelemhez: egyrészt a betegek közvetlen hívására történt, fizetős kezelésből, másrészt a magánklinikák páciensek ellátásából, harmadrészt pedig a központi diszpécser szolgálat által hozzájuk irányított hívásokból.

Érthető, hogy a magán mentőszolgálatok már éveken keresztül pert indítottak az illetékesek ellen, diszkriminációval vádolva őket. A táblabíróság és az alkotmánybíróság azonban elutasította keresetüket, arra hivatkozva, hogy nincs szó diszkriminációról, hiszen szabadon működhetnek, az állam azonban nem kötelezhető magán gazdasági vállalatok finanszírozására.

Az állam egyébként évi 200 millió euróval finanszírozza a mentőszolgálatokat, ebből azonban 97 százalékot az állami mentőszolgálat kap, a magáncégeknek csak 3 százalék jut. ◀

Guantánamo ma is gőzerővel működik

Obama sem zárta be, pedig választási ígéreteinek egyike volt. Guantánamo még mindig Amerika szégyene: tíz évvel az első őrizeteseik érkezése után a Kuba szigetén lévő amerikai támaszponton berendezett börtönben még ma is 171 fogoly tartózkodik.

Gy. Z.

Nincs befogadó hely

▶ A guantánamói fogolytábor sokak számára az emberi jogok megsértésének a jelképe. Arról tanúskodik, hogy Obama nehezen szabadul meg a republikánus elődje, George Bush által a 2011. szeptember 11-i merényletek után létrehozott biztonsági rendszertől. A napokban ráadásul újabb botrány tört ki: az al-Kaida nemzetközi terrorista hálózat egyik társ szervezetének kiadványa ugyanis bejutott az egyik rabhoz, akit az amerikai haditengerészet guantánamói börtönében tartanak fogva. Andrea Lockhart sorhajókapitány, aki a vádat képviseli a szaúdi Abd al-Rahim al-Nasiri elleni eljárásban, James Pohl hadbíró-ezredesnek kijelentette: az eset miatt átkutatták a cellákat és új eljárást vezettek be. Az al-Kaida egyik fő vezetőjének tartott Nasirit azzal vádolják, hogy 2000-ben az egyik irányítója volt a Cole amerikai hadihajó ellen az Adeni-öbölben végrehajtott támadásnak. A 47 éves férfi 2006 óta a guantánamói bázis foglya, korábban a Központi Hírszerző Ügynökség (CIA) titkos börtönében tartották.

A Guantánamón őrzött, narancssárga kezeléslábasba öltözött, fejükön fekete zsákok viselő rabok fotói bejárták a világsajtót. Ők voltak az első „ellenséges harcosok”, akiket Bush elnöksége alatt a szeptember 11-i merényletek után előállítottak. A börtönt a Kuba délkeleti részében, a Guantánamói-öbölben lévő, 116 négyzetkilométeres amerikai haditengerészeti támaszponton hozták létre, amelyet Washington egy 1903-ban megkötött amerikai-kubai szerződés értelmében bérel.

A Pentagon adatai szerint összesen 779 férfit és kamaszt tartottak itt fogva, közülük 2003-ban egyszerre 680-at. Az őrizeteseik száma az évek során fokozatosan csökkent, de a fogyás megállt, mivel a katonai hatóságok által „szabadlábra helyezhető” 89 fogolytalan nem találtak befogadó helyet. Obama azon ígéretének megvalósítását, hogy 2010 januárjáig bezárja a börtönt, de facto akadályozza a kongresszus által elfogadott törvény, amely megtiltja, hogy közpénzekből szállítsanak az Egyesült Államokba vagy harmadik országokba guan-

Guantánamo. "Narancssárga" foglyok, a szigorított börtönrészben

tánamói őrizeteseket, és előírja, hogy a terrorizmussal gyanúsítottakról katonai bíróság ítélkezzen.

A fogva tartás körülményei

El kell ismerni, hogy a fogva tartás körülményei a megnyitás óta számottevően javultak. A táborban őrzött 171 fogoly 80 százalékát jelenleg a magas biztonsági fokozatú szövetségi börtönök mintájára épített két épületben őrzik. A VI. táborban lévő a „jó magaviseletűek”, itt helyezkedik el a foglyok négyötöde. Ők dzsellában (hagyományos észak-afrikai viseletben) járnak, 21 televíziós csatornát nézhetnek, 14 rádiót hallgathatnak, és újságokat is olvashatnak. Szabadon járhatnak ki-be a cellából, sétálhatnak a társaikkal, együtt étkezhetnek, imádkozhatnak. A szabályzatot megsértőket az V. tá-

borba küldik, ahol narancssárga overall a viselet, szűk cellákban élnek, ahonnan naponta csak kétszer léphetnek ki. David Remes ügyvéd szerint az V. táborhoz tartozó Five Echóban még mindig „katasztrófálisak” a körülmények. Az erődszerű VII. táborról, ahol még az ügyvédek is nem kívánatos személyek, senki sem beszél: itt őrzik a másfél tucat legveszélyesebb foglyot, közöttük a szeptember 11-i merényletek öt gyanúsítottját. „Minden nappal csökken a re-

mény, hogy bezárják Guantánamót” – véli Jonathan Hafetz, a New Jersey-i Seton Hall egyetem jogászprofesszora.

Obama és az erőszak

„Az amerikai kormány azon kudarca, hogy nem képes bezárni a Guantánamói-öbölben lévő börtönt, mérgező örökséget hagy az emberi jogok helyzetére” – hangsúlyozta az Amnesty International (AI) nemzetközi emberjogi szervezetnek a börtön

megnyitása 10. évfordulójára készült jelentése. A kemény módszereiről ismert börtön továbbra is „sértés az emberi jogokra nézve” – jelentette ki Bob Freer, az AI kutatója. „Guantánamo súlyos kárt okozott az Egyesült Államok jó hírének világszerte” – fejtette ki Hina Shamsi, az ACLU amerikai emberjogi mozgalom igazgatója.

Guantánamo megalázó lecke Barack Obamának is: megmutatta számára, hogy hol vannak hatalmának a határai. A Kongresszus képviselői és szenátorai ugyanis elutasítják, hogy a választókerületükbe szállítsák az őrizeteseket.

Obama különben sem irtózik a kemény kéz politikája egyes aspektusainak a folytatásától: erre utalnak a CIA pilóta nélküli repülőgépeivel végrehajtott pakisztáni és jemeni támadások, amelyek törvényes jellegét sokan megkérdőjelezzik. Akár újraszabják Obamát, akár valamelyik republikánus kihívója lesz az elnök, Guantánamo kérdése még sokáig függőben marad: a legesélyesebb aspiráns, Mitt Romney határozottan védelmezi a katonai börtön fenntartását. ◀

„Ragyogó Fény”: titkos börtön Bukarestben

Bukarest északi részén, a belvárostól néhány percre működött a CIA titkos börtöne, amelyben a legfontosabb foglyokat őrizték. A Bright Light (Ragyogó Fény) kódnevű román kormányzati épület alagsorában őrizték az al-Kaida terrorszervezet több elfogott tagját, köztük Háled Sejk Mohammedet, a szeptember 11-i egyesült államokbeli merényletek értelmi szerzőjét, mielőtt Guantánamóra szállították

őket. A CIA romániai börtönének létezéséről számtalan hír szólt annak idején, ám a pontos helyét soha nem lehetett tudni. Ez a fogda is része volt annak a hálózatnak, amelyet a CIA tartott fenn és ellenőrzött külországokban, így Lengyelországban, Litvániában és Thaiföldön. A fogdákat 2006 májusában bezárták, a CIA fogva tartási és vallatási programja 2009-ben lezárult.

Laptop

A nap címe. Hasta la vista, Băse! Alin Ionescu, *Cațavencii*

Magyarázat. Alin Ionescu is úgy látja, hogy „a Băsescu-rendszer kómában van”. A pedálosok nem nagyon mernek az emberek előtt mutatkozni. „Valószínűleg Elena Udrea ezekben a pillanatokban gesztenyebarna parókát keres, álcának, meg egy közönséges vinilin táskát.” (...) Miért van mindez? „Nem a gazdasági válság volt ennek az utcára vonulásnak a kiváltója, hanem a kihívó narancsszínű lenézés.” Egyetértünk. Egyetlen kifogásunk lehet, az is formai: a spanyol a felkiáltójelet a mondat elejére teszi, megfordítva.

A tiltakozók himnusza. Az *Adevărul* felhívja a figyelmet a Taxi együttes (voltaképpen vezetője, Dan Teodorescu) legújabb dalára, amely úgyszólván a bemutatása pillanatában kedvelté és „a tiltakozók himnuszává” vált. A szám valóban izgalmas, mondanivalós, jó ritmusú, arról szól, hogy mivel csalogatjuk „Ut-cánkba, amelyben egyetlen villanykörte van” a külföldi turistákat. Mi nem hagyjuk el a hazánkat, mondja-énekli Dan Teodorescu, igaz, kissé már öregek is volnánk hozzá. (Ne mulasszák el meghallgatni a *Youtube*-on!)

Románc. Bevalljuk, egyáltalán nincs ízlésünk ellenére a román sajtóban most megszélesített románc, a szerelmi történet Marian Vanghelie ötödik kerületi polgármester és Oana Mizil képviselő között. A két jól ismert szocialista politikus a sajtó faggatására most ismerte el viszonyát. A *Libertatea* részletesen tárgyalja a love storyt, amely nem szűkölködik meglepő fordulatokban: Vanghelie tulajdonképpen nem házias, bár szinte kamaszkorától együtt él Charlotte-tal, akitől van egy tizenhét éves fia (Cambridgeben, Nagy-Britanniában tanul); Oana Mizil jóideje nem él együtt férjével, a libanoni Zsamil Thoméval (nincs gyermekük), de változatlanul jó barátok és tisztelik egymást. A legmelegebb – szerelmük, gyengéd kapcsolatuk vállalásán kívül – Vanghelie vallomása, miszerint közülük egyáltalán nem ő a roma: zsidó apától és román anyától született. Mindehhez még annyit lehet hozzátenni, hogy a szerelmesek egyike sem kimondottan szegény. Romantikus, ugye?

A nap álhíre. Az egész fenti ügy kacsa.

Minden napra egy mondat

„Nacionalista az, aki jogokat sért, patrióta, aki jogokat véd.”
Illyés Gyula

A diktátor

Horváth István

Kísérlet

SZELLEMLIDÉZÉS

Kétséges, hogy a természet felett való uralmunk mai fejlettsége mellett egyáltalán lehetséges-e ilyen kulturális berendezéseket létrehozni. Felvethetjük a kérdést, hogy honnan fognak majd a főlényes, csalahatatlan, önzetlen vezetők előkerülni, akiknek a feladata lesz a jövő nemzedékek nevelése, és visszariadhatunk attól a szörnyűséges mennyiségű kényszerből, amelyre szükség lesz addig, amíg ezek a szándékok megvalósulhatnak. Nem lehet vitatni ennek a tervnek a nagyszerűségét, sem pedig jelentőségét az emberi kultúra jövője szempontjából. Azon a lélektani belátáson alapul, hogy az ember igen sokrétű ösztönökkel rendelkezik, amelyeknek végleges irányát a korai gyermekkori élmények jelölik ki. Az ember nevelhetőségének korlátai szabják meg tehát egy ilyen kulturális átalakulás hatékonyságának mértékét is. Kétkedhetünk abban, hogy egy más kultúrmillió egyáltalán képes-e megszüntetni, és ha igen, milyen mértékben az emberi tömegeknek ezt a két tulajdonságát, amelyek az emberiség irányítását ilyen nagyon meglehetik. A kísérletet még nem hajtották végre. Valószínűleg az emberek bizonyos százaléka mindig aszociális marad, de ha csak annyit érünk el, hogy a ma kultúrelenes többséget kisebbséggé csökkentjük, akkor igen sokat értünk el. Nem akarom azt a benyomást kelteni, mintha nagyon messze kalandoztam volna el vizsgálódásom előre kitűzött irányától. Ezért hangsúlyozni szeretném, hogy távol áll tőlem az a szándék, hogy azt a nagy kultúrkísérletet, amely jelenleg az Európa és Ázsia között elterülő óriási országban folyik, megítéljem. (...)

Sigmund Freud: *Egy illúzió jövője*. Fordította Dr. Schönberger István

Mobil

Része lett az életünknek, nehezebb lenne nélküle, s nem a divatórület diktálta csodakütyükről beszélnek, amelyek fényképeznek meg navigálnak, sőt komplett könyvtárat, irodát tárolnak a memóriájukban, hanem arról a hordozható kis szerkezetéről, amellyel gyakorlatilag bárhol telefonálni tudunk. Nagy áldás, csak még nem alakultak ki a hozzá kapcsolódó illem- és használati szabályok. Pedig nagyon kellene. Nagyjából megszoktuk, hogy nincs koncert, színházi előadás, istentisztelet vagy lakógyűlés, akármi, ahol több tucatnyi ember összegyűlik, hogy a legcsendesebb pillanatba ne csörögne bele valakinek a mobilja. Ha még csak csörögne! De a csengőhangok divatja valamelyik világlágerrel, tücsökciripeléssel, békabrekegéssel, tehénbögéssel (ezek vicces dolgok) zendül bele az áhítatba, s a tanácsalanságot csak az oldja, hogy valaki zavartan kotorászni kezd a táskájában, zsebében, elsőre nem találja, a hangerő fokozódik, s amikor már mindenki oda figyel, akkor sikerül elnémítani. Arról már nem is beszélnek, hogy némelyek ilyenkor fojtott hangon még le is folytatnak egy sürgős beszélgetést.

Nem alakultak ki az intimitás szabályai. Buszon, vonaton, tömegben emberek kibeszélik életük tragédiáját, vagy hosszas beszámolóban foglalják össze a vonal másik végén figyelőnek a csak ketőjükre tartozó titkokat, történeteket, s százan akaratlan beavatottjai leszünk valaminek, ami nem érdekel bennünket, sőt: ízlésünk ellen való. Mostanában sokat utazom busszal. Ott kiabálni kell a mobilba, hogy a motor zaját túlharsogja a telefonáló. Anyukám, most fordultunk be a kanyarba, odateheded a pörköltűst! Ezen csak mosolygunk. Az ötvenes hölgy viszont lányának tönkrement házasságát tárgyalja ki valami barátnővel: és képzeld, a 27 éves lányom ott találja a férjét a legjobb barátnőjével fordított alapállásban. Hogy mit nem értesz?! Mondom hangosabban: francia. Érted? Ezt kell megérnie azzal a szennyes alakkal, meg a legjobb barátnőjével! A harmadik nem akarja: Mondom, fogod az öt liter szilvapálinkát, fölmész a páternoszterrel a harmadikra, a 307-es szobában, bárki van ott, egyszerűen átadod, hogy a Feri küldte Bajáról. Ne legyél már annyira életterlen!

Kresz János

Természetesen vannak pozitív példák is. Értelmesebb emberek megkérdezik, hogy alkalmas helyen és időben hívtak-e, s mikor lenne alkalmas, ha most nem... Nem is kellene illem-szabályok, csak mindenki gondolja végig, hogy egy társaság közepén, száz ember jelenlétében hangosan kitérgetné-e azt, amit telefonon minden gátlás nélkül?

Pontosság

Királyok udvariassága a pontosság. Bár már-már kőkorszaki, mégsem avított bölcsesség, és talán még időszerűbb (volna) rohanó, egymásra rá nem érő korunkban, mint egykoron, midőn a mondás megszületett. Persze, hogy mit is nevezünk pontosságnak, mit is értünk a kifejezésen, egyre nehezebb elmagyarázni azon nemzedékeknek, amelyek (és nem akik!) mindent jobban tudnak elődeiknél. (Nem mondom, nem volt ez másként velünk sem, de titokban a mai napig, vénségünkre is valljuk: csakis tőlük van tanulnivalónk. Azaz: tiszteltük, a mai napig tiszteljük az idősebbeket, a nagyobb tapasztalatúakat.) No de elkanyarodtam. Arról volt szándékomban elmélkedni, hogy ma már teljességgel kiment a divatból a pontosság (ezúttal az időre gondolok).

Ami nekem még, ha azt mondták, 12 óra 30 perc – 12 óra 30 perc volt, és nem 12 óra 29 vagy 12 óra 31 (de lehetőleg még ennél is jóval-jóval több), az napjainkban akár negyed- és félórát is csúsztat.

Gyulay Zoltán

Mindig van kifogás, hogy miért. Pedig tessék szíves tudomásul venni: nincs kifogás. A legnagyobb udvariasság ugyanis, amikor bárki úgy áll az időhöz: „az enyém drága, a másé pedig olcsó”. De nem így van: a halál is csak enyhítő, de nem mentő körülmény. Édesapám poroszos nevelése belém csontosodott. Nem szigorú szavakkal, hanem kizárólag példamutatással csorgatta természetembe a szokást.

Neki köszönhetően akár egyetlen másodperc késés fizikai szenvedéseket hoz, kiver a veríték, lélegzet után kapkodok, s másodpercenként nézek az órára: mennyi az idő? Noha időben elindulok mindenhová, bekalkulálom a forgalmat és azt, hogy a célnál még parkolóhelyet kell keresnem – ha sikerül (az esetek 101 százalékában sikerül) időben odaérnem, megnyugszom; addig izgulok. Alapelvem: inkább én várok másra, mint az énrám. Édesapámtól (I. Zoltán) örököltem én (II. Zoltán), tőlem pedig idősebb fiam (III. Zoltán) ezt a minuciózus magatartást. És ha a familiánkban immár három nemzedé-

ken belül ezt hagyományozzuk egymásra (nem Zoltán nevű fölmenőim is a pontosságukról voltak ismertek), talán már ez sem kevés. Egyebekben pedig van egy végtelen hobbim, amely bár mániás pontosságunkkal nem függ össze, talán utal rá: az órák gyűjtése. Mindenfajta óráké. Időváltáskor például alapesetben bő egy-másfél órán keresztül állítom évente kétszer előre, illetve hátra a nálam található szerkezeteket, amelyek között van elemes és van manuális, kar, zseb és asztali. A lakásnak (de még kertemnek is) nincs olyan pontja, amelyre ha pillantást vetnék, ne tudnám rögvést, hány az óra. (Nem mellesleg már-már földöntúli tulajdonságom, hogy látatlanban meg tudom saccolni, plusz-mínusz néhány perccel – talán ez a „pontatlanság” még megbocsátható –, hogy éppen hány óra lehet.)

Szeretném, ha a másik fél legalább egyszer belegondolna, mi mindenre jutna a várakozási idő alatt lehetőségem. Mondjuk, odatehetném – de legalábbis előkészíthetném – a gombás csirkepörköltöt ebédre.

Nem szigorú szavakkal, hanem kizárólag példamutatással csorgatta természetembe a szokást.

Röviden

Székely író Budapest

Budapesten, a Magyar Írószövetség Bajza utcai székházában, Erős Kinga író vendége lesz Muszka Sándor erdélyi író, költő. A *Fükosto-ló* címet viselő költői este hétfőn, január 23-án 18 órától kerül sor. A Csíkszék-vízen élő fiatal szerzőt Murányi Sándor Olivér székelyudvarhelyi író mutatja be a *Csikófogat* rendezvénytársulat keretében. Muszka Sándor első verseskötete 2005-ben jelent meg *Ennyi ha történt* címmel. Ezt követte 2007-ben a *Mi nem lóg, ha áll* című kötet, majd 2010-ben a *Műzák trágyás székérel, és az Iszkiri a guruzsmás herbécs élől* című antológia.

Diákbérletben a Kantarzsini bolhapiac

A gyergyószentmiklósi Figura Stúdió Színházban a *Kantarzsini bolhapiac*, a *Szép új világ* és a *Vassza Zseleznova* című előadásokra csökkentett árban, összesen 15 lejért lehet diákbérletet vásárolni. A Salamon Ernő-diákbérlettel a napokban bemutatott *Kantarzsini bolhapiacot* hétfőn, délután négy órától nézhetik meg a fiatalok.

Haiku-pályázat

A Cédus Művészeti Alapítvány „Kavics” tematikájú, eddig kiadatlan haikukra és haibunokra hirdetett pályázatot. A tematikusság kötelező. A haiku a japán költészet jellegzetes versformája, három sorból áll, amelyek rendre 5,7 és 5 szótagosak. A haibun rövid prózában kibontott haiku, prózai haiku utazás. A beküldési határidő: 2012. február 20., a beérkező művek legjavát a *Napút* folyóirat márciusi számában közzéteszik. Nevezési díj nincs. A pályamunkákat a napkut@gmail.com címre vagy postán várják, cím: Budapest, 1014, Szentháromság tér 6. mf. sz. 29., a szerző elérhetőségeinek megjelölésével.

Emlékezés a Don-kanyarra

A történelmünk egyik legragibb eseményének számító Don-kanyari offenzíva 69. évfordulójára emlékezve az EMKE Maros megyei szervezete, a Turul Kutatócsoport és a Backamadarasi Református Egyházközség megemlékezéseket és emléktúrát szervez. Szombaton, január 21-én 10 órakor Marosvásárhelyen a római katolikus temetőben, január 22-én 11 órakor a backamadarasi református templomban emlékeznek a doni áldozatokra. Idén emléktúrát is szerveznek a Maros megyei hagyományörző csoportok, melyen a résztvevők második világháborús hagyományörző egyenruhákban vonulnak majd a Marosvásárhely–Backamadarasi útvonalon, a 2. magyar hadsereg téli meneteléseit idézve fel.

Erdélyi Himnusz-nap

Munkatársainktól

Kölcsey Ferenc kéziratának tanúsága szerint 1823 január 22-én fejezte be a *Himnusz* megírását a költő. 1989 óta ezen a dátumon ünnepejlük a Magyar Kultúra Napját. A jeles ünnepre ma már minden magyarul beszélő településen szerveznek kulturális eseményeket. Ezekből nyújtunk ízelítőt.

Sepsiszentgyörgy: kiadóbemutató

Szombaton Sepsiszentgyörgyön 17 órától a Bod Péter megyei könyvtárban kezdődik a rendezvénytársulat a *Magyar Könyvkiadás – Értékteremtő hivatás* előadással, amelynek keretében a szegedi Lazi Könyvkiadó mutatkozik be. Az este felépít Fekete Vince költő. A Tamási Áron színházban szombaton délután öt órától *Ránézek az életre* címmel, Kovács Levente marosvásárhelyi színházi rendező élet-történetét összefoglaló interjúkötet bemutatására kerül sor. Kovács Leventével Bogdán László író beszélget, és színészek részleteket olvasnak fel a kötetből. Szintén szombaton 19 órától a sepsiszentgyörgyi színház nagyméretű előadását, a Rétyi Fúvoszenekar ad hangversenyt.

Kézdivásárhely: fotókiállítás nyílik

Vasárnap 12.15-kor a Vigadóban nyitják meg Kézdivásárhelyen a *Varázsképek, Székelyföld* című fotókiállítást, amit Csire Gabriella könyveinek bemutatója követ, 14.30-kor felolvassák Fülöp István verseiből. A Vigadóban vasárnap 18 órakor az Osonó színház munkájának bemutatja be az *Ahogy a víz tükrözi az arcot* című darabot, nő színházműhely lép színpadra.

A színház rejtett arca

Fülöp Noémi sajtóreferens, Nelson Fitch és Visky András művészeti aligazgató a megnyitón. Fotó: Biró István

T. K. I.

Egy színházi előadáson csak a kész díszletet és a színészeket látjuk, a több tíz embert, aki előtte órákon át

Van honnan válogatni. A városok bővelkednek programokban

Nagyvárad: a színészek a szerep

A színtársulat *Színház az iskolában, iskola a színházban* nevű, középiskolásoknak szóló program adja az ünnepi rendezvények fénypontját a partiumi városban. A projekt lényege a fiatalok közelebb vonása a színházhoz és a magyar drámairodalom meghatározó műveivel - fogalmazott Szabó K. István, a Szigligeti Színház művészeti igazgatója. Ebben az évadban *Vörösmarty Mihály Csongor és Tünde* című költeményét dolgozzák fel a különböző iskolákban szerveződött diákcsoportok. A produkciót vasárnap, a Magyar Kultúra Galaestjén mutatják be a diákok, amely során a Magyar Kultúráért díjak is átadásra kerülnek.

Szatmárnémeti: versmaraton

Szatmárnémetiben 24 órás versmondó-maratont szervez az RMDSZ Szatmár megyei szervezete. A helyi versbarátokat várják, hogy elszavalják-olvasassák kedvenc verseiket. Szombat déltől vasárnap délig bárki betérhet a

székházba, hogy pár percig a nagy nyilvánosság előtt hódoljon a magyar költészetnek, miközben egy csésze meleg teát vagy kávét, egy friss szendvicset is elfogyaszthat. Semmi megkötés nincs, csupán annyi, hogy az utolsó órában csak szatmári költő versét lehet szavalni.

Székelyudvarhely: kamarazene

A székelyudvarhelyi program Sas Péter: *A heraldikus Köpeczy Sebestyén József élete és munkássága* című kötet bemutatásával kezdődik a Haáz Rezső Múzeumban. A Múvelődési Házban ugyanakkor a székelyudvarhelyi Cimborák Tanulók Házába járó gyermekek munkáiból nyílik kiállítás. Késő délután magyar kamarazene-koncertnek ad otthont a polgármesteri hivatal Szent István-terme.

Szombaton az udvarhelyszéki fúvoszenekar koncertjére várják az érdeklődőket, repertoárjukon Kodály Zoltán művei szerepelnek. A napot az Udvarhely Táncműhely előadása, a *Varázselek* című folklór-műsor zárja. Vasárnap délelőtt *Egy év-*

tized fényképlenyomatai címmel gyűjteményes kiállítás nyílik az Orbán Balázs szemével Udvarhelyszéken dokumentációs fotótábor anyagából. Az Udvarhelyszék Kulturájáért díjak kiosztására vasárnap délután kerül sor.

Marosvásárhely: felolvasások

Irodalmi felolvasó-maratonnal és marosvásárhelyi írókkal ünnepel a Studium Alapítvány. A rendezvény szombat éjfélkor kezdődik és vasárnap éjjelig tart, a Gh. Avramescu (volt Rigó) utca 11. szám alatti Orvosi Szakkönyvtárban. A felolvasás a marosvásárhelyi szerzőkre összpontosít, bárki jelentkezhet rá, a felolvasónivalót pedig a szervezők biztosítják. A Vártemplomban szombaton 18 órától Húvósölgvi Ildikó bemutatja Reményik Sándor: *Csendes csodák* című estjét.

A Művészeti Egyetem Stúdió Színháza szintén szombaton új bemutatásával lép közönség elé: Pintér Béla és Darvas Benedek szerzőpáros *Parasztopera* című darabját, amelyet Porogi Dorka vitt színre. A Tompa Miklós Társulat Székely János *Hugenották* című drámájával tiszteleg a Magyar Kultúra Napja előtt.

Kolozsvár: ökumenikus istentisztelet

A kolozsvári ünnepi rendezvény ökumenikus istentisztelettel kezdődik a lutheránus templomban szombaton 17 órától, majd Egyed Péter egyetemi tanár előadását hallgathatják meg Böhm Károly filozófusról. A kolozsvári színművészeti hallgatók előadásában Heltai Gáspár: *Egy nemes emberről és az ördögről* című darabot nézhetik meg. ◀

Román címer magyar kézből

Antal Erika

Sas Péter történész *A heraldikus* című, Köpeczi Sebestyén Józsefről szóló tanulmánykötetét mutatták be Marosvásárhelyen a Bernády Házban. A csíkszeredai Pallas Akadémia Könyvkiadó gondozásában megjelent kétkötetes műről Nagy Miklós Kund, a Bernády Alapítvány alelnöke, Zsigmond Barna Pál csíkszeredai főkonzul, valamint Sas Péter szerző beszélt. Mitől olyan érdekes egy címerkészítő életútjete és tevékenysége? Hogyan lesz az egykori székely hadosztály századosából a román címer megalkotója? Többek között ezekre a kérdésekre ad választ a kötet, amelyben a szerző a legjelentősebb magyar heraldikusnak állít emléket. Az első kötetben Köpeczi Sebestyén József életútját és levelezését ismerteti. A második kötet a megjelent, valamint a kéziratban maradt munkáit foglalja össze: vázlatkönyveit, rajzait, címerfestményeit. Nagy Miklós Kund elmondta: a könyv egy különleges adottságú címerkészítőről szól. Heraldikával nagyon kevesen foglalkoztak, ezzel magyarázható az is, hogy a román címer megalkotására éppen az akkor Erdővidéken, Köpeczen gazdálkodó Sebestyént kérték fel. Alkotását 1947-ig használták, és arra alapozták a következő, újabb román címert is. A szerző, Sas Péter magyarországi történész Erdély történetét kutatja és egyre többen teszik a múlt fehérről feltárásáért – hangzott a méltatás. Elárulta, hogy a korábban megjelent munkái, akárcsak a heraldikus Köpeczi Sebestyén József bemutatkozó kötet, egy nagy, Erdély művelődéstörténetét átfogó munka részletei. ◀

Turnéra indulnak a kézdivásárhelyiek

ÚMSZ

A kézdivásárhelyi Városi Színház Georges Feydeau: *Az úr vadászni jár* című bohózata turnéra indul. Az első állomás Torja, itt szombaton, január 21-én 19 órától adják elő a darabot. Következik Brassó január 30-án, Segesvár 31-én, Csíkszereda február 4-én és végül Sepsiszentgyörgy február 6-án.

Az úr vadászni indul, miközben a családi barát fogal-körömmel az úr feleségét próbálja „célba” venni. Az ügy nem is lenne izgalmas, csak hogy hamar kiderül: talán az úr nem is vadászni jár. És akkor elszabadul a pokol. Ki vadászik ki-re, ki mit (kit) szeretne lőni? Valójában kit szarvaznak fel,

és hogyan lehet egy egyre bonyolultabb helyzetből tisztán kikeveredni.

Feydeau a klasszikus komédiák eszközeit használta: a cselekmény fordulatait a személycserék és félreértések adják.

Az előadás rendezője Kolcsár József, a szereposztásban Orbán Levente, Pál Emőke, Kófiy Annamária, Veres Előd mellett egy sor meghívott művész is láthat a nagyérdemű: Gulácsi Zsuzsanna, Dávid Péter, Lung László Zsolt, Némethy Zsuzsa, Kalamár György színészeket. Közreműködnek: Kertész János, Gyergyai Szabolcs, Kelemen István, Gáspár Csaba, Vitályos László zenészek, valamint Pakot István és Kovács Linda énekesek. ◀

Röviden

Újabb magyargyalázó falirkák Kolozsváron

Magyarellenes feliratok jelentek meg Kolozsvár belvárosában, a Kismester (Ioan Bob) utcai épületek falán. Az „Afară cu ungurii din țară. România românilor” („Kifelé a magyarokkal az országból. Románia a románoké”), „Măuie Csibi Barna și nației lui” („Csibi Barna és nemzete kapja be”) feliratokat fekete festékszóróval vitték fel az épületekre. Anca Purdeának, a Kolozs Megyei Rendőrkapitányság szóvivőjének tájékoztatása szerint a hatóságok vizsgálatot indítottak a tettesek azonosítására, de egyelőre nincs eredmény. Amint arról lapunkban beszámoltunk, kedden este a Mátyás-szobor talapzatára írtak magyarellenes jelszavakat.

Hazatessékelik a külföldi elítélteket

Több mint 11 ezer külföldön elítélt román állampolgárt küldenek haza idén az illetékes hatóságok – jelentette be tegnapi, nagyváradi sajtótájékoztatóján Ioan Băla országos börtönparancsnok. Tájékoztatója szerint az elítélteket az év második felében szállítják haza az országra, a vádiratokkal együtt, amelyek áttanulmányozása után döntenek, hogy melyik romániai börtönbe küldik őket. Elmondása szerint az európai uniós döntés értelmében az elítélteket azért küldik haza, mert szülőföldjükön könnyebben visszailleszhetnek a társadalomba.

Mentőövet dob a kormány a CFR-nek

Eltörölné a kormány a Román Vasúttársaság (CFR) egymilliárd eurós tartozását – írja honlapján az Erdély FM. Egy sürgősségi kormányrendelet tervezete szerint az állami költségvetés, a társadalombiztosítási és a speciális alapok felé felhalmozott adósságot a kormány CFR-részvényekké alakítaná, amelyek a szállítási minisztérium tulajdonába kerülnének. A Román Vasúttársaság 2001-től halmozta fel a jelenlegi 4 és fél milliárd lejes tartozását. A szállítási minisztérium már 2008-ban is javasolta, hogy a CFR tartozását alakítsák át részvényekké.

Tűz ütött ki a Brassaiában

Tűz ütött ki tegnap a kolozsvári Brassai Sámuel Elméleti Líceumban – írta a Szabadság internetes oldalán. A lángok a földszint egyik irodahelyiségében csaptak fel, a tüzet minden valószínűség szerint rövidzárlat okozta. Az iskola diákjait evakuálták, az oktatás szünetel. Az iskola vezetősége szerint a kár több száz lejre becsülhető, személyi sérülés viszont nem történt.

Előkészítik az új tanévet

Sipos M. Zoltán

Az új oktatási törvény alkalmazásának áttekintése céljából szervezett munkamebeszélést tegnap Kolozsváron az RMDSZ. A tanácskozáson, amelyen első alkalommal vett részt valamennyi nemzeti kisebbségi tanfelügyelő, jelen volt Markó Béla kisebbségi oktatásért felelős miniszterelnök-helyettes, Daniel Funeriu tanügyminiszter, valamint Király András államtitkár is. „Rendkívül időszerű ez a találkozó, ugyanis a mostani időszak különösen fontos a tanügyi törvény számára: a parlament már egy éve elfogadta a tanügyi tervezetet, most az érintetteknek az a feladatuk, hogy ennek a törvénynek minél hamarabb érvényt szerezzenek, gyakorlatba ültessék azt” – nyilatkozta a találkozó előtt lapunknak Markó Béla. Daniel Funeriu a kolozsvári megbeszélés előtt elmondta: a minisztérium azért találkozik a kisebbségek nyelvén folyó oktatásért felelős tanfelügyelőkkel, hogy minél jobban előkészíthessék a következő tanévet. „Az új oktatási törvény lehetővé teszi a romániai kisebbségek nemzeti önzonosságának és anyanyelvének megtartását a hazai oktatásügy hagyományának kereteiben, ugyanakkor

Markó Béla és Daniel Funeriu a kisebbségi oktatás kérdéseiről folytatott munkamebeszélést

esélyegyenlőséget biztosít a kisebbségi nyelven tanuló diákoknak, hogy a román nemzetiségű társaikhoz hasonlóan elsajátítsák a román nyelvet” – magyarázta a tanügyminiszter.

A pedagógusok is szót kaptak

Király András az Új Magyar Szónak adott tegnapi nyilatkozatában a találkozó sikerességét emelte ki. „Mind a 42 megye képviseltette magát a munkamebeszélésen, amelyből kivették részüket a kisebbségi oktatásért felelős

Fotó: Sipos M. Zoltán

tanfelügyelők is” – fogalmazott az oktatási államtitkár, hangsúlyozva, a tegnapi volt az első fontos találkozó az új tanügyi törvény életbelépése óta. „Fontos, hogy a tanfelügyelők, tanárok lássák a minisztériumon az akaratot, hogy valóban támogatja a kisebbségi oktatást” – jelentette ki Király András. Hozzátette: Daniel Funeriu tanügyminiszter nemcsak szavak szintjén támogatja a kisebbségi nyelveken történő oktatást. Elégedetten távozott a találkozóról Kerestély Irma Kovászna megyei főtanfelügyelő is. „A kolozsvári talál-

kozó egyik legnagyobb pozitívuma az volt, hogy nemcsak a döntéshozók, a törvényalkotók vehettek részt rajta, hanem maguk a pedagógusok is, akik nap mint nap gyakorlatba ültetik a tanügyi törvényt” – fogalmazott lapunknak Kerestély, aki fájta, hogy az idő rövidsége miatt aktuális problémákat nem sikerült megvitatniuk.

Kihívások időszaka

„Az elkövetkező időszak nagy kihívása az, hogy sikerül-e ezzel a joggal megfelelően élnünk, hogy a magyar

közösség tudja-e igazán jól igazgatni és ellenőrizni a saját iskoláit” – nyilatkozta Markó Béla a tanfelügyelőkkel folytatott megbeszélés után.

A miniszterelnök-helyettes szerint az egy évvel ezelőtt elfogadott jogszabály alkalmazása elég lassan és bizonytalanul történik. Úgy véli, ennek egyik fő oka az volt, hogy a gazdasági válságban nem igazán lehetett megfelelő költségvetést biztosítani például az új finanszírozási módszerek alkalmazására. Emlékeztetett arra, hogy az iskolák új vezetőtanácsainak már tanévkezdéskor létre kellett volna jönniük, de ez nem történt meg. „Remélem, hogy ezeknek a testületeknek a megalakulása, amelyekben ott lesznek a közösségek képviselői is, most már a közeljövő kérdése” – fogalmazott a miniszterelnök-helyettes. Markó Béla kijelentette: a legnagyobb alkalmazási gondokat azonban nem a közoktatásban, hanem az egyetemi oktatásban látja. Példaként említette a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetemet, ahol az egyetem vezetősége egyszerűen nem akarja a törvényt alkalmazni. „Ezt lehet halogatni, de kibújni alóla nem lehet” – mutatott rá a politikusra. ◀

Kifogyunk az orvosokból

F. I.

Csúcsot döntött 2011-ben a romániai orvostársadalom elvándorlása, országos szinten közel harmincezer alkalmazott hagyta ott a hazai egészségügyet, és külföldön keresett munkát. A hazai orvosok legkedveltebb célpontjai között szerepel Nagy-Britannia és Franciaország, a két országban az elmúlt évben mintegy négyezer egészségügyi szakembert alkalmaztak. Egy, a Mediafax által idézett tanulmány szerint a legtöbben a magasabb fizetés miatt vállalnak munkát külföldön, a kint dolgozók több mint fele soha nem is térne vissza Romániába. „Amint elvégeztem az egyetemet, vásárolom meg a repülőjegyet, és irány Franciaország” – mondta lapunknak H. Kálmán, utolsó éves orvostanhallgató. „Bolond lennék, ha 800 lejért dolgoznék itthon, amikor kint, ugyanazért a munkáért 4000 eurót fizetnek” – fogalmazott.

K. János marosvásárhelyi nőgyógyász egyelőre csak gondolkodik a külföldi munkavállaláson. Mint mondja, bár anyagilag mindenképp megérené, családos emberként nem egyszerű a külföldre költözés. „Két kisiskolás gyerekem van, megszakadna a szívük, ha itt kellene hagyniuk barátait, nagyszüleiket. És az sem utolsó szempont, hogy a magyar–román pedagógusi végzettséggel

rendelkező feleségem nagy valószínűséggel nem tudna a szakmájában elhelyezkedni. Habár ha így folytatódik az elvándorlás, az ismerősök gyerekei lassan kiadnak egy osztályt” – teszi hozzá.

A Maros Megyei Közegészségügyi Igazgatóság adatai szerint egyébként tavaly közel négyszázán kérték okleveleik külföldön való elismertetését. A statisztika szerint az érintettek 70 százalékat orvosok teszik ki, de nagy arányban mondanak fel az egészségügyi asszisztensek, ápolók, és gyógyszerészek is. A közegészségügyi igazgatóság illetékesei szerint lassan szinte minden megyei kórház jelentős személyzetihiánnyal küzd. A Maros Megyei Sürgősségi Kórházban például a megfelelő működéshez mintegy ötszáz orvosra és asszisztensre lenne szükség – leginkább az intenzív osztályon, az idegsebészeti, kardiológiai, sebészeti és érsebészeti klinikákon van személyzetihiány.

A Temes Megyei Közegészségügyi Igazgatóságon tavaly 900 egészségügyi alkalmazott kérvényezte a külföldi munkavállaláshoz szükséges engedélyt, miközben csak a temesvári megyei kórházban száz asszisztensre lenne szükség. A hazai egészségügyi rendszerben mintegy 35 ezer orvos dolgozik, az orvosi kamara szerint azonban még legkevesebb ötezerre lenne szükség. ◀

HIRDETÉS

Több pénz állhat rendelkezésre vállalkozásához!

Mi nyújtjuk a legátfogóbb tanácsadást a Kogalniceanu-hitel igénylésével kapcsolatban.

A Mihail Kogalniceanu-program egy államilag támogatott hitelkonstrukció, amelynek keretén belül kis- és középvállalkozások juthatnak pénzforráshoz.

Az OTP Bank mindenre kiterjedő tanácsadással segít az igénylésben, hogy Ön továbbra is céljai elérésére koncentrálhasson.

- állami garancia a felvett hitelösszeg maximum 80%-ig;
- akár 70%-os kamattámogatás*.

*a hitelösszeg 6,5%-át meg nem haladó mértékig

www.otpbank.ro
0800 88 22 88

otpbank
Mögöbünk egymásban

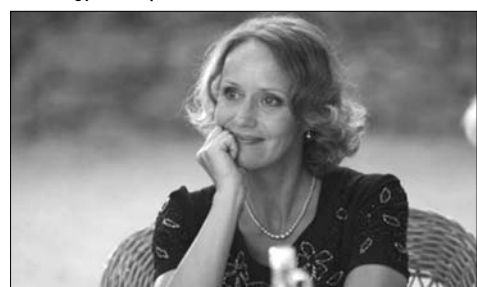
Mihail Kogalniceanu-hitel

VASÁRNAP 2012. január 22.

A nap filmjei

DUNA TV, 21.05 Eszter hagyatéka

A II. világháború előtti pillanatokban, a festői Badacsonyban játszódó történet címszereplője a korosodó Eszter, aki húsz éve várja régi szerelmét, hogy tisztázzák lezáratlan kapcsolatukat.

TV2, 21.05 Én, a kém

Alex Scott, a titkos ügynökök James Bondja új bevetésre indul. Vissza kell szereznie azt a szuperfegyvert, amelyet egy gatlástalan bűnöző, Arnold Gundars lopott el az amerikai kormánytól.

m1, 0.55, Tranzit büfé

A fiatalon megözvegyült, kétgyermekes Reyhan nem hajlandó a helyi szokásoknak engedelmessé sógora, Nasser második feleségévé lenni, hanem a férfi segítségét makacsul visszautasítva, egy házába befogadott orosz lánnyal újra megnyitja férje országúti étkezőjét.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában 10.00 Egyházi műsor

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

- 10.00 Híradás, Ultrarövid ráadás
11.00 Híradás, Gyermekekműsor
12.00 Híradás
12.05 Igehírdetés, Délkör
13.00 Híradás
13.05 Szól a nóta
14.00 Itthon, Erdélyben - faluműsor Gyagy (Hargita megye)
15.00 Zenés üzenetek
16.00 Híradó
16.10 Zenés üzenetek
17.00 Vasárnapra válogattuk

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

- 2.00 Éjszakai váltás
14.00 Hírek
14.10 Dalposta
15.30 Vidékről vidékre
16.00 Hírek
16.05 Vidékről vidékre
16.30 Aranyhangok
17.00 Operett
17.25 Rádióistentisztelet baptista műsor
17.55 Hírek, adászárs

DUNA TV

- 8.10 Szimba, az oroszlánkirály
8.40 Zorro
9.05 Daktari
10.00 Isten kezében
10.30 Élő egyház
11.00 Világ-nézet - Ábrahám gyermekei
12.00 Szentmise Árpád-házi Szent Margit emlékére
13.02 Híradó - Déli
13.15 Élő népzene
13.45 Nyelvőröz
14.20 Rosszcsonk kalandjai (am. sor.)
15.15 Csellengők
15.45 Szerelmes földrajz
16.15 Hazajáró
16.45 Múltidéző
17.20 Felfelé a lejtőn (magyar vígj., 1958)
18.40 Magyar történelmi arcképcsarnok
19.00 Híradó
19.30 Heti Hírmondó
20.00 Önök kérték! - Kivánságműsor
21.05 Eszter hagyatéka (magyar f. dráma, 2008)
22.35 Klubszoba
23.30 Dunasport
23.45 Porrá leszünk (angol krimisor.)
0.40 Luther (angol sor.)
1.40 Múltidéző (ism.)
2.10 Élő népzene (ism.)

m1

- 7.55 Ma Reggel
10.00 Engedjétek hozzám
10.10 Katolikus krónika
10.40 Útmutató
11.05 A fa ajándék
11.30 A Biblia a magyar képzőművészetben
11.40 Református magazin
12.10 Evangélikus ifjúsági műsor
12.15 Balatonfelvidéki református templomok (ism.)
12.30 Az utódok reménysege
13.01 Hírek
13.05 Zegzugos történetek
13.35 Anno
14.05 Halál sekély vízben (magyar politikai dráma)
15.50 Labdarúgó EB magazin
16.20 Út Londonba
16.50 Telesport
17.25 Beethoven nagy áttörése (am. családi f., 2008)
19.05 Rex Rómában (krimisor.)
19.55 A Lényeg
20.30 Híradó este
21.15 Magyarország, szeretlek!
22.30 Az a szép fényes nap (magyar f.)
0.25 Magyar Teátrum Díj 2011
0.55 Tranzit büfé (fr-iráni f. dráma)

m2

- 7.55 Ma Reggel
9.59 Mesék
11.20 Enid Blyton kalandfilm sorozata (sor.)
11.45 Amika
11.55 Az utolsó mohikán
12.20 Sarah Jane kalandjai (sor.)
12.50 Hagyományok őrzői
13.15 Katolikus krónika
13.40 Útmutató
14.05 A fa ajándék
14.30 A Biblia
14.45 Református magazin
15.10 Evangélikus ifjúsági műsor
15.20 Balatonfelvidéki református templomok
15.30 Az utódok reménysege
16.00 Tizenkét hónap az erdőn
16.26 Indonéziai utazások
17.00 Magyarország története
17.25 Európa pályaudvarai
17.55 Mi kicsoda
18.25 Vízilabda EB 2012 (élő)
Magyarország-Oroszország női vízilabda mérkőzés
19.35 Esti mese
20.05 Szerelmem, Afrika (sor.)
21.00 Híradó este
21.35 A Lényeg
22.05 Kormorán
0.05 A tett helyszíne (sor.)

RTL KLUB

- 8.00 Kölyökklub
Garfield-show, Éliás, a kis mentőhajó, Helló, Kitty!, Túzóltó mesék, Magilla Gorilla, Hupikék törpikék
11.00 Trendmánia
Életmód- és szépségmagazin
11.35 Teleshop
12.30 Törzsutas
12.55 Havazin
HAVAzóS magAZIN
13.25 Jéglovagok (am. dok. sor.)
14.25 Mélytengeri élővilág (dokumentumf.)
15.10 A-Ha (magyar anim. sor.)
15.20 Eltűntnek nyilvánítva (am.-kan. akció sor.)
16.15 Döglött akták (am. krimisor.)
Közben: 16:00 Hatoslottósorsolás
17.20 Az oroszlán (francia kalandf., 2003)
19.30 RTL Klub Híradó
20.00 Cobra 11 (német akció sor.)
21.00 ValóVilág (2011) (élő) - Aréna Valóságshow - Kiválasztás
Utána: RTL-hírek
23.25 A nagy mentőakció (am.-auszt. akcióf., 2005)
1.45 Portré

TV2 TV 2

- 7.45 Tv2 matiné
414-es küldetés, Go, Diego Go!, Chuggington
10.45 Ability - a képességek próbiája
11.15 Nagy Vagy!
12.10 Stahl konyhája
12.40 Kalandjártat (ism.)
13.10 Borkultusz
13.40 Több mint TestÖr
14.10 Simlis Jack, a karibi szuperkém (am.-új-zél. kaland sor.)
14.40 A kiválasztott - Az amerikai látnok (am. sor.)
15.40 Monk - Flúgos nyomozó (am. krimisor.)
16.40 Bűbájós boszorkák (am. sor.)
17.40 Nanny McPhee - A varázsdada (angol családi vígj., 2005)
19.30 Tények
20.00 Napló
21.05 Én, a kém (am. akció-vígj., 2002)
22.55 Frizbi - Hajdú Péterrel Közben: Kenőcsorsolás
23.55 Célkeresztben (am. krimisor.)
0.55 A Ravasz, az Agy és két füstölő puskacsó (angol akció-vígj., 1998)

HÍR TV

- 8.00 Híradó
8.30 Soroló
9.05 Felfedező (ism.)
9.30 Európai híradó (ism.)
10.05 Péntek 8 (ism.)
11.05 Célpont (ism.)
Oknyomozó riportműsor
11.30 Napról napra
12.05 Civil kaszinó
13.00 Déli híradó
13.40 Közvetlen ajánlat
14.05 Sportré
14.30 Ösök tere (ism.)
15.05 Tíz perc (ism.)
15.30 Visszajátszás (ism.)
16.00 Híradó
16.30 Befutó London (ism.)
Az utánpótlás magazinja
17.05 Garázs (ism.)
17.30 GyógyHír
18.00 Híradó
18.05 Hírvilág
19.30 Bruttó (ism.)
19.30 Keresztmetszet
20.00 Híradó
20.30 Napról napra
Belpolitikai összefoglaló
21.05 Kontraszt
22.00 Híradó 21
22.30 Versus
23.05 Vetítő
Válogatás magyar dokumentumfilmekből
23.06 Maradandó sérülések (dokumentumf.)
0.05 Kontraszt (ism.)

TVR 1 TVR1

- 5.25 A falu élete
6.15 Teleshopping
6.55 Románia himnusza
7.00 Disney Klub
7.55 Zoom
8.10 A hit világa (live)
10.00 Dana kertjében
10.35 A falu élete
11.50 Mezőgazdasági percek
12.00 A falu élete - kultúrális magazin
13.00 Sajtó és hatalom
14.00 Hírek, időjárásjelentés
14.30 Tizenkét asztal
15.10 Népi hagyaték - szórakoztató műsor
17.00 Dánut S.R.L. (szórakoztató műsor) (ism.) 1-2. Rész
19.00 Joker, Lottó 5 /40, Lottó 6/49 és Noroc sorolás
19.45 Sport
20.00 Hírek, időjárásjelentés
21.10 Tarasz Bulba (orosz akcióf., 2009)
23.25 100%-ban garantált (talk show)
0.25 Dánut S.R.L. (szórakoztató műsor) (ism.)
2.15 Találkozunk a TVR-ben (ism.)
3.40 Hírek, időjárásjelentés (ism.)

TVR 2 TVR2

- 8.00 Vésd a fejedbe
9.00 Román útlelél (ism.)
10.00 Britannia High (angol drámasor.)
11.00 Motomágia
11.30 Női siker
12.00 Testvérek
12.30 Jamie Amerikában
13.00 Lionel Richie koncert
14.00 2012: az utolsó prófécia (dok. F.)
15.10 Szerelmem a szomszédom (amerikai vígjáték, 2006)
16.40 Lehet, hogy nem tudtad
16.50 Egészségpszittilla
17.00 Balkáni szokások
18.00 Kaland és természet
18.30 Csavargó halász
19.00 Szélességek
19.30 Nagy lábon
20.10 A nagy hazárdőr (amerikai western, 1994), 2. rész
21.45 Lehet, hogy nem tudtad
21.55 A divat világa
22.00 Hírek
23.00 AG Weinberger zenei műsora
0.00 Kaland Bt. (kanadai kaland sor.)
0.55 A divat világa (ism.)
1.10 A nagy hazárdőr 2. rész (ism.)

PRO TV PRO TV

- 4.30 Románia szeretlek! (ism.)
5.30 Pro Motor - autós magazin (ism.)
6.00 Lois és Clark: Superman legújabb kalandjai (amerikai sorozat) (ism.)
7.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
10.00 Harry Potter és a titkos kamrája (amerikai kalandfilm, 2002) (ism.)
13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
13.15 Tessék parancsolni! (szórakoztató műsor)
17.00 Apáca-show (amerikai vígjáték, 1992)
19.00 Hétvégi Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 A rettenthetetlen (amerikai történelmi dráma, 1995)
Sz.: Mel Gibson, Sophie Marceau, Catherine McCormack, Patrick McGoohan
23.45 Garni-zóna (amerikai romantikus dráma, 1982)
2.15 A rettenthetetlen (amerikai történelmi dráma, 1995) (ism.)

ANTENA 1

- 5.45 Premier - információs műsor (ism.)
7.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés (live)
10.00 Ha elől Joe Black (amerikai romantikus dráma, 1998) (ism.)
13.00 Híradó, sport, időjárásjelentés (live)
14.00 Odüsszeia (am.-angol-német-olasz-török kalandf., 1997), 1. Rész (ism.)
16.00 Híradó, sport, időjárásjelentés (live)
16.30 SuperBingo Metropol (verseny show) (live)
19.00 Híradó, sport, időjárásjelentés (live)
20.20 Tökéletes védelem (amerikai akciófilm, 2006)
Sz.: Jean-Claude Van Damme, Vivica A. Fox
22.30 A préda (amerikai akcióf., 1995)
0.30 Tökéletes védelem (amerikai akciófilm, 2006) (ism.)
2.15 Didiusz király (olasz filmdráma, 1967)
3.45 A préda (amerikai akcióf., 1995) (ism.)

PRIMA TV

- 6.00 Ismerkedj, álmodj, szeress! (ism.)
7.00 Kandikamera
7.30 Teleshopping
8.00 Izei, három szakács
8.30 Fintescu hídja
9.30 Ház, építés, design
10.00 Teleshopping
10.30 Fején a nagyvilág - szórakoztató műsor
11.00 Levintza bemutatja
11.30 Ismerkedj, álmodj, szeress!
12.30 Fintescu hídja
13.30 Focus Monden (ism.)
14.00 A Hold és a csillagok (magyar-olasz-angol rom. dráma, 2005) (ism.)
16.00 Legszébb vidéki fiú -reality show (ism.)
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 A cseresznye a tortán - reality show
20.30 Anyacsere - reality show
22.00 A jómódor iskolája - reality show
23.30 100 millió évvel i.e. (amerikai akciófilm, 2008)
1.30 Hírek, időjárásjelentés (ism.)

DISCOVERY

- 6.30 Ötödik sebesség
7.00 Amerikai hotrodok
8.00 Autókereskedők
9.00 Nagymenők négy keréken
10.00 Ötödik sebesség
11.00 Amerikai hotrodok - 54-es Corvette és '55-ös Chevy
12.00 Hogyan csinálják? - Turbo különkiadás: Nagy sebességgel
13.00 Autókereskedők úton - Fiat 500
14.00 Autókereskedők - Porsche 928
15.00 Óriási költözötök
16.00 Csomópontok - A Panama-csatorna
17.00 Mérnöki műtárgyak
18.00 Fegyvertények - Mesterlövészpuskák
19.00 Egyszemélyes hadsereg
20.00 Hogyan csinálják? - Turbo különkiadás: Nagy sebességgel
21.00 Autókereskedők - Ford Cosworth
22.00 Autókereskedők - Jensen Interceptor
23.00 Újjáépítők
0.00 Dühöngő világ - Országúti dühöngés
1.00 Michael Jackson és orvosa, Conrad Murray
2.00 MacIntyre alvilági útikalauza

VIASAT 3

- 11.00 Smallville (sorozat)
11.50 EgészségŐr 12.20 Szex és New York light (sorozat)
13.25 A nagy házalakítás
15.05 Extralarge: Ágyúgolyó (akciófilm)
16.50 Ámbár tanár úr (magyar vígjáték)
18.25 Alex és Emma - Regény az életünk (am. vígjáték)
20.10 Harmadik műszak (sorozat)
21.05 CSI: A helyszínelők (sorozat)
21.55 Nikita (sorozat)
22.45 Tekerd vissza, haver! (am. vígjáték)

SPORT.RO

- 9.30 Sport.ro Hírek
10.00 Sport.ro Hírek
10.05 Pro Motor
11.00 Pontos sportidő
13.00 Sport.ro Hírek
14.00 Ploiesti harcok
15.05 Fogadás a félelemmel
16.00 Pontos sportidő
17.00 Pontos sportidő (live)
19.00 Pontos sportidő (live)
21.00 Sport.ro Hírek
22.00 Coride spaniole
23.00 Gigászok harca
0.00 Sport.ro Hírek
0.10 Pontos sportidő

ACASĂ

- 8.00 Lola (sorozat)
9.30 Lola (sorozat)
11.00 A csábítás földjén (sorozat)
12.30 Eva Luna (sorozat)
14.30 Esmeralda (mex. sorozat)
15.30 Érzéki ölelések (sorozat)
17.30 Lola (sorozat)
19.30 A csábítás földjén (sorozat)
20.30 Eva Luna (am.- mexikói sorozat)
22.30 Perro amor (am. sorozat)
23.30 Szerelemkönyvek (román sorozat)
0.30 Érzéki ölelések (sorozat)
2.30 Esmeralda (sorozat) (ism.)

FILM+

- 8.05 Televíziós vásárlás
11.10 Pokolba a szerelemmel (am. vígjáték)
13.00 Táncoló talpak (animációs film)
14.55 Lassie (am.-fr-ir kalandfilm)
16.40 Bagolyvédők (amerikai vígjáték)
18.25 Állokok és elnökök (am. vígjáték)
20.20 Anthony Zimmer (francia thriller)
22.00 Terminátor 3.: A gépek lázadása (am.-német-angol akciófilm)
0.00 Alvás! ZAVAR (kanadai-amerikai-francia thriller)

KANAL D

- 10.30 A nagy csapat 2. (amerikai vígjáték)
12.30 Hírek
13.30 Nevezzünk (ismétlés)
14.00 Dragostepuncro (ismétlés)
15.00 Cancan Tv (ismétlés)
16.45 Akarsz milliomos lenni? (ismétlés)
17.45 Ez Románia!
18.45 A nap híre
19.00 Hírek
19.45 D-Paparazzi
20.30 Szemek az árnyékból (ismétlés)
22.00 Száguldás életrahálra (am. akciófilm)
0.00 The Other Side (am. akcióthriller)

ETV

- 8.00 Zene
8.45 Élétítő
9.00 Csonka Judit: A sör krónikája
9.30 Metszet
10.00 Zene
10.30 Hitélet
16.00 Piacitér
16.30 Kultúrcepp
17.00 Hitélet
17.30 Erdélyi Kávéház
18.00 Több szemközt
18.30 Híradó
19.00 Kultúrcepp
19.30 Híradó
20.00 Tájékp
20.30 Híradó
21.00 Erdélyi Kávéház
21.30 Híradó
22.00 Metszet
22.30 Híradó
23.30 Kultúrcepp
0.00 Piacitér (ism.)

HÉTFŐ
2012. január 23.

A nap filmjei

TV2, 11.55
Kísértés két szolamban

Darrin Hill, a nagy dumás, de éppen hullámvölgyben lévő reklámzakember visszatér a szülővárosába, hogy felvegye az örökségét. A nagynénje pénzéhez azonban nem is olyan könnyű hozzájutni. Előbb teljesítenie kell az utolsó kívánságát: kórust kell szerveznie, és meg kell nyerniük az éves gospel-versenyt. A városka tele van különleges emberekkel, színes egyéniségekkel.

Pro Tv, 20.30
Sose hátrálj meg

Jake Tyler új városba költözik a családjával. A fiatal ember belekeveredik az illegális küzdelembe, amelyben különböző küzdősportok képviselői mérik össze erejüket. A harcban nincsenek szabályok, csak az számít, ki nyer. Bár Jake alulmarad az összecsapásban, nem engedik kiszállni. A családját és a barátait is veszély fenyegeti, ha nem vesz részt a következő menetben.

DUNA TV, 22.30
Szkafander és pillangó

Jean-Dominique Bauby a francia Elle magazin főszerkesztője volt. Negyvenhárom éves korában, 1995 decemberében agyvérzést kapott, és kómába esett. Húsz nap múlva tért magához, ám teljesen lebénult. Egyedül a bal szemét tudta mozgatni, melynek segítségével, speciális jelrendszert elsajátítva kommunikált a világgal. Helyzete ellenére Jean-Do megőrizte humorérzékét.

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában

15.00 Híradó, kommentár
15.20 Magyar zenei lexikon
15.30 Kulturális mozaik

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

11.00 Hírnegyedóra, Sport, Rádióújság
12.00 Híradás/12.10 Művelődési hírek
12.35 Kispad - sportműsor
13.05 Zenei üzenetek.
14.00-16.00 Híradás, KultúrPresszó
16.00 Híradás, Sport, Rádióújság
17.00 Híradás, Figyelő
17.55 A nap hírei röviden

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás
8.00 Hírek, sport
8.10 Hangoló
9.50 Hírek, műsorism.
15.00 Slágeróra
16.00 Hírek
16.15 Hétköznapi igazsága
17.00 Nap-óra
17.30 Zene, zene, zenelánc
17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

8.30 Híradó
8.40 MacGyver (ism.)
9.30 Híradó
9.35 Térkép (ism.)
10.05 Sólyom és galamb (olasz sor.) (ism.)
11.00 Család-barát
11.50 1 könyv
12.00 Élő egyház (ism.)
12.30 Hazajáró (ism.)
13.02 Híradó
13.20 Kívánságkosár
15.15 Heti Hírmondó (ism.)
15.45 Csellengők (ism.)
Eltűntek nyomában
16.15 Klubszoba (ism.)
17.10 Közélet Kínához (magazinműsor)
18.15 Kisváros (sor.)
19.00 Híradó
19.30 Közbeszéd
20.00 Térkép
20.30 MacGyver (am.-kan. sor.)
21.30 A férfi
a legjobb orvosság (német vígj. sor.)
22.20 Híradó
22.30 Szkafander és pillangó (francia-am. életrajzi dráma, 2007)
0.20 Dunasport Sportösszefoglaló
0.25 Sportaréna
1.20 "Élnek valahol..."
2.10 Térkép (ism.)
2.35 Isten kezében (ism.)

TVR 1

7.00 Reggeli híradó, időjárásjelentés
8.00 Románia nap mint nap
10.10 A palota titkai (drámasor.)
11.25 Sajtó és hatalom
12.20 Ha újra szeretné nézni
12.40 A palota legendái: Geunchogo király (koreai drámasor.)
14.00 Hírek, időjárásjelentés
14.45 Teleshopping
15.30 Magyar adás az egyeszen
17.00 Hírek, időjárásjelentés
17.30 Feketeszakáll és a Karib-tenger kalózai (am. kaland sor.)
18.25 A palota legendái: Geunchogo király (koreai drámasor.)
19.45 Sport
20.00 Hírek, időjárásjelentés
21.00 Prim Plan (talk show)
22.00 Négy szem közt
23.10 Visszajátszás
0.30 Éjszakai beszélgetések
1.30 Psych - Dilis detektívek (amerikai krimisor.)
2.15 Négy szem közt
3.05 Sport
3.20 Hírek, időjárásjelentés

VIASAT 3

9.20 Gyilkos sorok (sorozat)
10.15 Miami Vice (am. akció sorozat)
11.15 Alex és Emma - Regény az életünk (am. rom. vígjáték)
13.00 Gordon Ramsay
13.50 Monk (sorozat)
15.40 CSI (ism.)
16.35 Nyomatlanul (sorozat)
17.25 Miami Vice (sorozat)
19.25 Gordon Ramsay
20.20 Jóbarátok (vígj. sorozat)
21.15 Két pasi (sorozat)
22.10 Jégtörők (am. vígj., 1977)
0.30 CSI (sorozat)

m1

6.55 Ma Reggel
10.15 Afrika gyöngyszeme (port. kaland sor.)
11.10 Rex Rómában (osztrák-német-olasz krimisor.)
12.00 Út Londonba
12.30 Agrárpercek
13.01 Híradó
13.25 Kárpát Expressz
13.55 Roma Magazin
14.25 Domovina
14.55 Múlt-kor
15.25 Vízilabda Európa-bajnokság 2012 (élő) Magyarország - Törökország férfi víziladmérkőzés élő közvetítés Eindhovenből
16.50 Veszélyes szerelem (am. sor.)
17.35 MM
18.40 Család csak egy van (auszt. vígj. sor.)
19.30 Maradj talpon!
20.30 Híradó este
21.00 Sport hírek
21.15 Kékkény
22.10 Hacktion (magyar akció sor.)
23.05 Az Este
23.35 Aranymetszés
0.35 Múlt-kor
1.05 Zöld Tea
1.30 Sport hírek
1.40 Család csak egy van (ism.)
2.25 MM (ism.)
A megoldások magazinja

TVR 2

8.00 Fraiser és a farkasok (amerikai-kanadai sorozat)
8.55 Egészségpasztilla
9.10 Szerelmem a szomszédom (amerikai vígjáték, 2006) (ism.)
10.50 Vallomások (ism.)
11.50 Bazár
12.25 Biznisz óra (ism.)
13.15 Topping (ism.)
14.00 Teleshopping
14.35 Együtt Európában
15.30 Teleshopping
16.00 Fraiser és a farkasok (amerikai-kanadai sorozat)
17.00 Vallomások
18.00 Hírek, időjárásjelentés
18.40 Szélességek
19.15 Kézilabda (live)
20.45 Biznisz óra
21.45 Egészségpasztilla
21.50 Lehet, hogy nem tudtad
22.00 Hírek, sport, időjárásjelentés
23.00 Minden pénzt megér
23.35 Paul utolsó állomása (amerikai vígjáték, 2006)
1.05 Autómánia
1.35 Rázushow (szórakoztató magazin) (ism.)
2.30 Testvérek

SPORT.RO

10.00 Pontos sportidő
12.00 Sport.ro Hírek
13.00 Sport.ro Hírek
14.00 Prosport óra
15.10 Pontos sportidő
15.00 Sport.ro Hírek
15.10 Pontos sportidő
16.00 Sport.ro Hírek
16.30 Pontos sportidő
18.00 Sport.ro Hírek
19.00 Pontos sportidő
19.05 Információk
20.00 Local Kombat
20.30 Superstars: Gokhan Saki
22.00 Legkeményebb UFC mérkőzések
23.00 Hírek
23.10 Wrestling

m2

6.55 Ma Reggel
10.00 Budapest természeti értékei
10.25 Társberletben a tárgyakkal
10.50 Nemzeti értékeink
11.00 Válasz a tudást! - Junior
12.00 Magyar rock
13.01 Híradó délben
13.19 Sporthírek
13.25 Kárpát Expressz
13.55 Járóföld
14.25 Ót perc próza
14.30 Az osztrák sztárepítész
15.15 Beethoven nagy áttörése (am. családi f.)
16.50 Főtéren
18.20 English 4U
18.45 Família Kft. (sor.)
19.10 Az Éden feltámadása
19.50 Esti mese
20.15 Veszélyes szerelem (am. sor.)
21.00 Híradó este
21.29 Sporthírek
21.35 Rocca parancsnok (olasz sor.)
22.25 Maradj talpon!
23.20 Stingers (auszt. krimisor.)
0.05 Drága doktor úr (olasz vígj. sor.)
0.55 Az Este
1.30 Gaudi és Barcelona - város a XX. század hajnalán

PRO TV

7.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
10.15 Tessék parancsolni! (szórakoztató műsor)
11.00 Ne vess csak (amerikai vígjáték sorozat)
12.00 Fialat és nyugtalan (amerikai sorozat)
13.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
14.00 Szupersuli (amerikai kalandfilm, 2006)
16.00 Fialat és nyugtalan (amerikai sorozat)
17.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
17.45 Happy Hour (szórakoztató magazin)
19.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 Sose hátrálj meg (amerikai akciófilm, 2008)
22.30 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés
23.00 CSI: Miami (amerikai sorozat)
0.00 Sose hátrálj meg (amerikai akciófilm, 2008) (ism.)
2.00 Pro Tv hírek, sport, időjárásjelentés (ism.)

ACASA

9.30 A lángoló ég alatt (sorozat)
11.00 A csábítás földjén (sorozat)
12.30 Eva Luna (sorozat)
14.30 Esmeralda (sorozat)
15.30 Érzéki ölelések (sorozat)
16.30 Igaz történetek
17.30 Lola (sorozat)
18.30 A lángoló ég alatt (sorozat)
19.30 A csábítás földjén (sorozat)
20.30 Eva Luna (sorozat)
22.00 Éjszakai történetek
22.30 Elátkozott szerelem (amerikai akciófilm-sorozat)

RTL KLUB

7.20 Fókusz Plusz Magazin (ism.)
7.45 Fókusz Reggel
8.35 Reflektor Reggel Sztármagazin
8.40 Reggeli - Csak csajok
9.25 A szerelem rabjai (arg. sor.)
10.20 Második esély (am.-mex.-kol. sor.)
11.20 Top Shop
13.15 Asztro Show
14.15 A szív útjai (török sor.)
15.15 Trükkös halál (kan.-am. akció sor.)
16.15 Sue Thomas - FBI (am. sor.)
17.15 Az éden titkai (görög sor.)
18.20 Sarokba szorítva (amerikai sor.)
19.30 RTL Klub Híradó
20.15 Fókusz Közszolgálati magazin Utána: ValóVilág Klubb
21.20 Barátok közt (magyar sor.)
22.00 ValóVilág Valóságshow - Aréna - Összefoglaló
23.10 Nagygyűk (amerikai vígjáték sor.)
0.15 Reflektor - Sztármagazin
0.35 Kőkemény Minnesota (amerikai film-dráma, 2005)

ANTENA 1

6.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
8.00 Reggeli matiné - Razvan és Dani műsora
10.00 Sajtószemle - Mircea Badea műsora
10.50 Menyasszony a fiamnak - reality show
11.30 Knight Rider (amerikai akció sorozat)
13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
14.00 Menyasszony a fiamnak - reality show
16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
17.00 Közvetlen hozzáférés (talk show) (live)
Simona Gherghe műsora
19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
20.20 Menyasszony a fiamnak - reality show
23.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
23.45 Egy bűnös show - Dan Capatos műsora
1.00 Pácban (amerikai akcióthriller, 1998)
3.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés (ism.)
3.45 Közvetlen hozzáférés (talk show) (live)

FILM+

8.05 Televíziós vásárlás
11.10 Bagolyvödök (amerikai családi vígjáték)
12.55 Lassie (amerikai-francia-ír családi kalandfilm)
14.40 Nagytalp (amerikai kalandfilm)
16.20 Álnokok és elnökök (amerikai vígjáték)
18.15 A vörös báró (német-angol akciófilm)
20.15 Kickbox terminátor (amerikai akciófilm, 1991)
22.00 Hirtelen halál (amerikai akciófilm, 1995)
0.05 Pizskos zsaruk (amerikai akciófilm, 2000)

TV2

7.00 Aktív Extra (ism.)
A TV2 tudományos és ismeretterjesztő magazinja
7.25 Tények Reggel Hír-magazin
8.00 Mokka
10.15 Stahl konyhája (ism.)
10.20 Babapercek
10.25 Teleshop
11.55 Kísértés két szolamban (am. zenés vígj., 2003)
14.10 Eva Luna (am.-mex. sor.) (ism.)
15.10 EZO-TV
16.20 Rex felügyelő (osztrák-olasz krimisor.)
17.20 La Pola (kol. drámasorozat)
18.20 Update Konyha (főzőshow)
18.25 Eva Luna (am.-mex. sor.)
19.30 Tények
20.30 Aktív A TV2 magazinja
21.30 Jóban Rosszban (magyar sor.)
22.05 NCIS (am. krimisor.)
23.05 NCIS: Los Angeles (am. krimisor.)
Közben: Kenősorsolás
0.05 Aktív (ism.)
A TV2 magazinja
1.05 Tények Este Hírműsor
1.40 EZO-TV
2.15 Életfogytig zsaru (am. krimisor.)

PRIMA TV

6.00 A cseresznye a tortán (ism.)
7.00 A skorpió megszelidítése (reality show) (ism.)
8.00 Titkos szerelmek (telenovella)
9.00 Teleshopping
9.30 Szívek találkozására (ism.)
10.00 Fején a nagyvilág
10.30 A cseresznye a tortán - reality show
12.00 Családban (román sorozat)
12.30 Családban (román sorozat)
13.00 Teleshopping
13.30 Kandikamera
14.30 Szívek találkozására (indiai sor.)
15.15 A skorpió megszelidítése (reality show)
16.00 Titkos szerelmek (telenovella)
17.00 Lököttek (román sorozat)
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Sport
19.30 A cseresznye a tortán - reality show
20.30 Vidéki fiú - reality show
22.15 Lököttek (román sorozat)
23.15 Focus Monden
23.45 Kemper (amerikai horror, 2008)

KANAL D

7.30 Vég nélküli ének (sorozat)
8.45 Pilótafeleségek
10.00 Kedves barátnóm - szórakoztató műsor
12.30 Hírek
13.15 Légy az enyém
15.15 Vég nélküli ének (török sorozat)
16.45 Célpontban
18.45 A nap híre
19.00 Hírek
20.00 A szívnek parancsolni nem lehet (sorozat)
22.30 Cancan TV
0.30 Hírek
1.30 A szívnek parancsolni nem lehet (sorozat)
3.00 Cancan TV

HÍR TV

7.00 Befutó (ism.)
Az utánpótlás magazinja
7.30 Soroló (ism.)
A vidék magazinja
8.00 Híradó
9.05 Kontraszt (ism.)
10.05 Napról napra (ism.)
Belpolitikai összefoglaló
10.30 BBC Hard Talk (ism.)
11.00 Híradó
11.30 Európai híradó (ism.)
12.05 Zöld övezet (ism.)
12.30 Bruttó (ism.)
13.00 Déli híradó
13.35 Hungarorama
14.05 Ázsia (ism.)
14.30 Garázs (ism.)
Ahonnan az autózás indul
15.05 Civil kaszinó (ism.)
16.00 Híradó (ism.)
16.30 Keresztmetszet (ism.)
Riportmagazin
17.05 Célpont (ism.)
Oknyomozó riportműsor
17.30 Paletta
18.00 Híradó
18.30 Hírvilág (ism.)
19.20 Stopper
20.00 Híradó
21.05 Rájátszás
22.00 Híradó
22.35 Lapzárta
23.00 Híradó
23.30 BBC Reporters (ism.)
A BBC riportműsora

DISCOVERY

7.00 Amerikai hotrodok - 61-es Bubbletop
8.00 Autókereskedők - Dodge Charger
9.00 Hogyan készült? - 9.30 Hogyan készült?
10.00 Iparkodjunk - Olajfúró sziget
10.30 Hogyan csinálják?
11.00 Állítólág...
12.00 A mérnök szemével
13.00 Autókereskedők
15.00 Hogyan csinálják? Családi autó/ titán/ levél
15.30 Hogyan készült?
17.00 Gigászi építmények - Velencei kapuk
18.00 A túlélés törvényei
- Grúzia/Kelet-Európa
19.00 Autókereskedők - VW Type 25, Karmann Ghia
21.00 Hogyan készült? Terepjárók, alpesi sílecek, lézervágók, márványszobrok
22.00 A mérnök szemével
23.00 Para? Normális?
0.00 Egy időtára külföldön
2.00 Egyszemélyes hadsereg
- Bátoraké a szerencse
3.00 A túlélés törvényei
- Izland

ETV

10.00 Ájtáró
10.30 Kárpát Expressz
ism. 16.00 Híradó
16.15 Kultúrcepp
16.35 Kárpát Expressz
17.00 Mester József: A disznótrón
17.30 Híradó
17.50 Egészséges percek
17.55 Könyvajánló
17.57 Életképek
18.00 Néptánc
18.30 Híradó
19.00 Piac-tér
19.30 Híradó
20.00 Zsigmond Dezső: Aranykaliba
21.00 Híradó
21.30 Piac-tér
22.00 Népzene
22.30 Híradó
0.00 Aranykaliba

Január 22., péntek

Az év 3. hete és 20. napja, hátravan 346 nap

Ma a **Sebestyén** és **Tímea** nevéük ünnepe. A Sebestyén név rövidítésének magyaros alakja, jelentése Szebaszte városából való. A Tímea Jókai Mór által alkotott női név. Először *Az arany ember* című regényében tűnt fel, Timéa alakban. Szombaton **Ágnes** napja. Vasárnap **Artúr** és **Vince** napja lesz.

Évforduló

- 1941 – Bartók: VI. vonónégyesének premierje.
- 1978 – A Szovjetunióban felbocsátják az úrállomások kiszolgálását biztosító teherúrhajót, a *Progresz-1*-et.
- Szombat, január 21.**
- 1531 – I. Ferdinánd király és Szapolyai János király képviselői 3 hónapra szóló fegyverszünetet kötnek Visegrádon. Ez az ország három részre szakadásának első közjogi elismerése.
- Vasárnap, január 22.**
- 1823 – Kölcsey Ferenc

mégírja a *Himnusz*t.
• 1925 – A *Ma Este* hetilapban megjelenik az első magyar „keresztiszórejtvény”, szerzője Kristóf Károly.

Vicc

A vádolt kezében egy baseballütővel jelenik meg a bíróságon.
– Mit akar ezzel? – kérdi a bíró elhűlve.
– Kérem, az idézésben az állt, hogy a védelemről magának kell gondoskodnom.

Recept

Francia piritós Hozzávalók: szikkadt szeletelt kenyér kb. 40 dkg, 2-3 db tojás, 1-2 dl tej, 1 kk fahéj, 2 ek cukor, méz a tetejére.
Elkészítése: A tojásokat villával alaposan elkeverjük a tejjel, beletesszük a fahéjat és a cukrot. A kenyerszeleteket megforgatjuk benne, jó alaposan, hogy beszívják magukba a tejes tojást. Forró olajban szép aranybarnára sütjük, majd tálaláskor meglocsoljuk egy kevés mézszel.

A hatos lottó nyerőszámai:
9, 29, 31, 39, 3, 21.

Gondolatjel

Visky István rovata

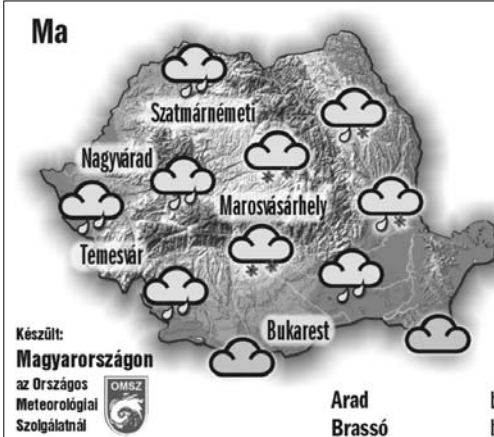
Az álmodozó is pont olyan hazug ember, mint a csaló, csak éppen nem a másik embernek hazudik, hanem önmagának. Az álmodozókkal és légvárépítővel leggyakrabban elnézőek vagyunk, mintha életük csupán egy romantikus szárnyalás lenne, ami ugye megbocsátható. Van viszont az álmodozásnak egy olyan pontja, ahonnan már keserves pusztítással

jár a fellegekben járás. Aki másnak hazudik, annak mindig adva van a lehetősége arra, hogy lebukjon, hogy a valóság megfogja. Az álmodozókat viszont szinte lehetetlen szembesíteni a valósággal. Még a leggyakorlottabb hazudozó is előbb-utóbb feladja a hazugságot, az álmodozót viszont nem lehet a földre lehozni. Az álmok pokollá is tehetik az ember életét.

Horoszkóp

- KOS (III. 21.–IV. 20.)**
Izgalmas hétvége előtt áll, készülj fel egy hirtelen utazásra! Kivételes napok, készíts fel a szívét rá!
- BIKA (IV. 21.–V. 20.)**
A munkája gyakran bezárja, de legalább a hétvégre tervezzen más elfoglaltságot.
- IKREK (V. 21.–VI. 21.)**
Ne üljön fel minden vaklármának. Olyan időket élünk, amikor az emberek különösen szeretik a rossz híreket mondani.
- RÁK (VI. 22.–VII. 22.)**
Mostanában labilis a gondolkodása. Nem baj, ha nem túl lényeges dologról volt szó. Az alkalmi megingás még nem jelent végleges lemondást.
- OROSZLÁN (VII. 23.–VIII. 23.)**
Őn szeret mások életében vájkálni, és talán fel sem merül önben, hogy ezzel mennyire meg tud bántani másokat.
- SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)**
Kissé döcögösen mennek a dolgok. Bizson a felbukkanó új lehetőségekben. Hamarosan kitárul ön előtt a világ, vegye észre, rajdja meg!

- MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)**
Alihanem itt az ideje, hogy kicsit végre törődjön magával. Az egyéb problémák sem tűrik már a halasztást.
- SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)**
Ajándékot vagy kedves szavakat kaphat. Ha az ajándék esetleg nem is tetsző, ha a kedves szó olyantól jön, akit nem kedvel, akkor is örüljön neki. Az ajándék továbbadható, a mosoly, a szó viszonzható.
- NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)**
Felesleges dolog olyasmiről aggódni, amire nincs befolyással. Szóval nem, legfeljebb jó példával járhat elöl.
- BAK (XII. 22.–I. 20.)**
Ha ellenállásba ütközik is, nem szabad feladnia. Ez persze nem azt jelenti, hogy támadóvá és agresszívvá kellene válnia.
- VÍZÖNTŐ (I. 21.–II. 19.)**
Az illúziók néha csak azért vannak, hogy bebizonyítsák nekünk: a való világ még annál is szebb. Mert abban lehet élni.
- HALAK (II. 20.–III. 20.)**
Mindent megtesz, hogy kedvese kedvében járjon. A legjobb, amit ma tehet, ha meglepi egy finom, ügyenc elkészítésű vacsorával.

Készült: Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

Túlnyomóan borult lesz az ég. Sokfelé valószínű csapadék. Eső, zápor, havazás egyaránt előfordulhat. A nyugati szelet többfelé élénk, helyenként erős lökések kísérik. Az átlagosnál enyhébb idő várható.

A következő napok időjárása

Szombat
-1°C, 5°C (Bukarest)
Többnyire erősen felhős lesz az ég, sokfelé lehet csapadék. Havazás, eső egyaránt előfordulhat.

Vasárnap
3°C, 5°C (Bukarest)
Gyakran lesz erősen felhős az ég, többfelé várható csapadék: eső, hó egyaránt lehet.

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet
Arad	borongós, esős idő 7°C	-5°C
Brassó	borongós idő havazással 2°C	-1°C
Bukarest	borongós, esős idő 7°C	2°C
Csikszereda	borongós idő havazással 0°C	-1°C
Kolozsvár	borongós idő havazással 2°C	-6°C
Marosvásárhely	borongós idő havazással 3°C	-2°C
Nagyvárád	borongós, esős idő 5°C	-7°C
Szatmárnémeti	borongós, esős idő 3°C	-6°C
Temesvár	borongós, esős idő 7°C	-5°C

Kiégett házasság

Horváth István

***	FÖLLEKESIT	NYÍR FELE FA	ELEGE LESZ BELŐLE	LÓSZER-RAKTAR (RÓV.)	ESETLEN SAS!	SÁV, CSIK	***	ÉLES HANGOT AD A SZÉL	MEZŐGAZDASÁGI MUNKA
VÉkony VASLEMEZ							MOST A VÉGEN!		
A BIKÁVÉR VÁROSA					SZÓVEGET JAVÍT FIATAL HAJTÁS		DISTANCIA		
A FELSŐFOK JELE				KINOS HELYZET ÜTŐÉRJELZŐ!					
EGYKORI MAGYAR GRÓFI CSALÁD									
AZ URÁN VEGYJELE		TETŐ NÉLKÜLI NÉVÉRTÉK							
PÁROSAN SZÉPI			TURÁNI-ALFOLDI TÓ ... PLUS ULTRA					OHM ERIKA BECÉZVE	
FEHÉR SZÁRNYÚ, PIROS CSÖRŐ SÍRALY						HABOS ITAL (NÉP.) ÉSZAKI NÉV			
ÁLNÉV VAN ILYEN					FÖNEMESI RANG BIT JELE				
RIN ... KUTYA-SZTAR				ÁGAS... KUSZA					

Új magyar szó
Szerkesztőség és kiadó:
Bukarest, 3. kerület, Lipszani u. 29-31 sz., I. emelet.
Telefon/fax: 021/317-8847,
E-mail: office@maszol.ro

Postacím:
Redacția „Új Magyar Szó”
OP 15, CP 40, sector 5, București

Mb. felelős szerkesztő:
Salamon Márton László

Vezető szerkesztő:
Cseke Péter Tamás

Vezető publicista:
Ágoston Hugó

Főmunkatársak:
Ady András, Bíró Béla,
Krebsz János, Gyulay Zoltán,
Sebestyén Mihály, Székedi Ferenc,
Székely Ervin

Szerkesztők:
Moldován Árpád Zsolt (Aktuális)
Bogdán Tibor (Háttér)
Szakács Zsuzsanna (Gazdaság)
Turós-Jakab László (Sport)
Farkas István (Társadalom)
Tofán Koós Imola (Kultúra)
Orosz Anna (Életmód)
Szonda Szabolcs (Színkép)
Vásárhelyi-Nyemec Réka (maszol.ro)

Olvasószerkesztő:
Osváth Annamária, Toth Réka

Tudósítók:
Antal Erika – 0788-760573
(Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán –
0788-715876 (Kolozsvár), Totka László –
0788-715848 (Nagyvárád), Baloga-
Tamás Erika – 0746-375775 (Székely-
udvarhely), Kovács Zsolt – 0721-
251429 (Sepsiszentgyörgy), Sike Lajos –
0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás
András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Grafikus:
Horváth Szekeres István

Tördelőszerkesztők:
Lőrincz Imola, Szabó Ildikó Erzsébet

Kiadja
a Scripta Kiadó Rt.

Terjesztési menedzser:
Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:
Barić István – 0788-488739
Keresztes Csaba – 0746-100830
(Gyergyó),
Tósa András – 0788-715481
(Kolozs, Szilágy)

Logtanácsos:
Czédly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), közvetlenül a szerkesztőség-nél és előfizetés-szervezőinknél. Magánterjesztők forgalmazzák.

Előfizetési díjak:

1 hónapra	15 lej,
3 hónapra	38 lej,
6 hónapra	75 lej,
12 hónapra	148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)
ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivatalozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közzéje.

Lapunk megjelenését támogatja a

COMMUNITAS ALAPÍTVÁNY
Alapította az RMDSZ

és a Szabad Sajtó Alapítvány

MÉDIAPARTNEREK

 Szatmárnémeti 106,4 FM Nagykároly 93,8 FM Zilah 103,3 FM	 88,6 fm	 [98,9 FM] www.radiomures.ro	 Târgu Mureș 88,1 fm Sovata 102,1 fm r . a . d . i . o Reghin 94,7 fm Sighisova 104,3 fm	 95,1 FM	 FÜLIG ZENE	 95,1 fm FÜLÖN CSÍP.
--	-------------	--------------------------------------	---	-------------	----------------	----------------------------

Lovassport: a székely jövő

ÚMSZ

▶ A Hargita megyei lovas-sport területén történt megvalósításokat értékelték ki és az idei tervekről egyeztettek a Hargita Megye Tanácsa által összehívott lovas-sport-egyesületek képviselői a csíkszeredai megyeházán. A megbeszélésen Márton István, Hargita Megye Tanácsa vidékfejlesztési egyesületének igazgatója a megyei tanács által tavaly támogatott és társszervezett hat nagyobb lovasport-eseményt mutatta be, a pályázati rendszer ismertetésével. Az ideai támogatási és társszervezési lehetőségeket kapcsán Borboly Csaba Hargita megyei tanácselnök közös, hosszú távú célok és stratégia kidolgozására ösztönözte a jelen levő szakembereket. „A magyar ember számára nemcsak a nemzeti büszkeség lovakkal foglalkozni. Hargita megyében és Székelyföldön is tisztelni kell ezt a hagyományt, segíteni és biztatni kell az e téren kiemelkedő tevékenységet végző önkén-

Tanácskozás a megyeházán: kiaknázni a lovasportok felfuttatása nyújtotta lehetőségeket

seket. Közös jövőképre van szükség, összefogással kell kidolgoznunk egy stratégiát, hogy összehangolt lépésekkel használjuk ki térségünknek eme lehetőségét. Hargita Megye Tanácsa az elmúlt

években is jelentős összegeket támogatta, különféle programok által a lovasportot, és ezt a 2012-es évben is folytatjuk – hangsúlyozta a megyei tanács elnöke, aki hozzátette: az ideai költségve-

tés-tervezetést is eszerint készítették elő.

A vidékfejlesztési szakemberek a lovasport-egyesületektől várják az elképzeléseket, amelyek alapul szolgálhatnak a megyei lovas-

sport hosszú távú stratégiájának kidolgozásához. Utóbbi kiegészítheti a már meglévő sport-, turisztikai és mezőgazdasági stratégiát.

A beszélgetésen az is elhangzott, hogy a lovasportok kultúrájának terjesztésére és oktatására, illetve nívós képzésekre is szükség van ahhoz, hogy értékének megfelelően elterjedhessen e nemzeti hagyomány egy olyan térségben, ahol minden adott a lovasportok fejlesztéséhez. Lovaglásra alkalmas útvonalakat kellene kijelölni egész Székelyföldön, s az ezekkel kapcsolatos információkat elérhetővé tenni a turisták számára is. A turizmus részeként a lovasportok jövedelmeként meg lehetnének a nyereséget pedig nemzetközi versenyeken való részvételre fordíthatnák. Ehhez azonban a lovasport, a turizmus és a mezőgazdaság területén tevékenykedő egyesületek, szakemberek együttműködése szükséges, hogy egymást kiegészítő, összehangolt eseményeket szervezzenek, szolgáltatásokat kínáljanak. ◀

▶ Röviden

A Barca nyert Madridban

Az idei első Real Madrid-Barcelona-rangadót, amelyre a Király-kupa negyedöntőjében került sor, a katalánok nyerték 2-1-re, miután Carles Puyol és Eric Abidal fordítani tudtak a második félidőben. A Bernabeu-stadionban Cristiano Ronaldo a Realnak szerzett vezetést, de a visszavágót Pep Guardiola csapata várhatja győzelmes helyzetből. A másik spanyol kupameccsen: Athletic Bilbao-Real Mallorca 2-0.

Veretlen az Oltchim

A női kézilabda-Nemzeti Liga 10. fordulójának legnagyobb meglepetése Konstanca született, ahol a nemrég még kiesőhelyen álló Gepardok 31-22-re verte a dobogóért hajtó Galaci Oțelul-t. További eredmények: Nagyvárad HCM-Kolozsvári U-Jolidon 26-26, Craiova-Bábkői CSM 2010 24-21, Zilahi HC-Brassói Corona 29-21, CSM Ploiești-HCM Roman 23-24, HC Dunărea Brăila-Bukaresti CSM 32-31, Dévau Cetate-Oltchim 20-32.

Orosz után spanyol remi

Kézilabda

ÚMSZ

▶ A magyar férfi kézilabda-válogatott az orosz csapat után – Császár Gábor időn túli hétméteresével – a vb-bronzérmes spanyol együttesrel is döntetlen (24-24) játszott a szerbiai Európa-bajnokságon, az újvidéki csoport szerda esti, 2. fordulójában, és ezzel komoly lépést tett a középdöntőbe jutás felé. A kezdeti bizonytalankodás után átvette az irányítást a magyar csapat, és egy-két góllal végig vezetett az első félidőben (12-11). A folytatásban váltott vezetéssel ment előre mindkét alakulat, végül Császár büntetője pontot ért. A magyarok négy év után szereztek ismét pontot a spanyolok ellen. Ma az olimpiai, világ- és Európa-bajnok franciák következnek, s egy újabb döntetlen már biztos középdöntőbe jutást jelent. A C csoport másik szerdai mérkőzésén a franciák 28-24-re verték az oroszokat. **Az állás:** 1. Spanyolország 3 pont, 2. Franciaország 2 (54-53), 3. Magyarország 2 (55-55), 4. Oroszország 1. Az első három jut a középdöntőbe, és találkozik majd a D csoportból biztos továbbjutó horvát, valamint az izlandi-norvég-szlovén hármashól a két jobbjával. Utóbbi négyesben, szerdán este, Versceen: Horvátország-Szlovénia 31-29, Izland-Norvégia 34-32. **Az állás:** 1. Horvátország 4 pont, 2. Izland 2 (63-63), 3. Norvégia 2 (60-61), 4. Szlovénia 0. ◀

Nyertek a magyar lányok

Vízilabda

Híresszefoglaló

▶ Fontos és kötelező feladat volt a legutóbbi Eb-n ötödik, azóta viszont alaposan megfiatalított magyar csapat számára a siker, mivel az eindhoveni kontinensviadalról az első öt csapat lehetett biztosan a tavaszi, olimpiai kvalifikációs tornán, ahonnan aztán az érmesek jutnak ki a nyári, londoni játékokra. Mivel a szerdai ellenfél – az európai kontinens képviselőiben – automatikusan részvételi jogot szerzett „saját” olimpiájára, nyugodtan, gyakorlatilag tét nélkül szállhatott vízbe a magyarok elleni Eb-bemutakozáson. Ott viszont fejte hajtott a nagyobb tudással szemben: Drávcz Riták 19-9-re gyűrték le a briteket, akiket magyar szakember edz, a volt válogatott kapus, Fekete Szilveszter.

Az A csoport másik mérkőzésén a címvédő oroszok csak a hajrában tudták megdönteni a házigazda hollandok ellenállását, 11-10. A B csoportban a spanyolok úgy verték 22-12-re a németeket, hogy a páratlan negyedekben 7-7 gólt lőttek, azaz szinte perceként egyet. A világbaj-

nok görögök csak a zárőnegyedben tudtak elhúzni az olaszoktól (10-6), s végül 10-9-re nyertek.

A magyar női válogatott ma este az olimpiai bajnoki címvédő holland alakulattal mérkőzik. A további műsor: Oroszország-Nagy-Britannia (A), Németország-Görögország (B), Olaszország-Spanyolország (B).

Harmadik csoportmérkőzését is megnyerte a magyar férfi válogatott, amely tegnap 14-9-re verte a macedón csapatot, a Kemény-legények közül Madaras (3), Varga Dénes (2), Biros (2), Steinmetz (3), Kásás (2), Szívés és Hárjai volt eredményes.

Lapzártáig még a Görögország-Törökország- (20-2) és Németország-Spanyolország- (16-10) találkozók fejeződtek be, a nap záró mérkőzését a románok és a montenegróiak vívták.

Szombaton Szerbia-Romania (B), Macedónia-Olaszország (A), Törökország-Hollandia (A), Spanyolország-Montenegro (B), Görögország-Magyarország (A), Németország-Horvátország (B) menetrend szerint játszanak, a csoportmérkőzések utolsó fordulójára január 23-án, hétfőn kerül sor. ◀

A helyére került Madaras megtalált fogát

A magyar válogatott kétszeres olimpiai bajnokát egy továbbműködő lövő kéz találta telibe, implantátummal rögzített műfogát kiesett, az arca is csúnyán bedagadt. A vlv.hu beszámolója szerint szerda délelőtt Hollandia egyik legelismertebb szakembere fogadta saját klinikáján a balkezes játékos. A röntgen azt mutatta, a koponyának az a része nem sérült meg, ahova rögzítették az implantátumot, csak maga a rögzítés. Brüsszelből megrendelték a reparációhoz szükséges fémalkatrészt, ami néhány óra alatt megérkezett, így délután helyre tudták tenni a műfogát. Könnyítette a megoldását, hogy Madaras rögtön az ütés után megtalálta a fogat, ami ép maradt.

Antalyában a ligaválogatott

Labdarúgás

Híresszefoglaló

▶ Idegenlégiósok nélkül, 20 Liga-1-es és 3 Liga-2-es játékkal vág neki a törökországi Antalyában esedékes felkészülésnek Victor Piñurcă. A szövetségi kapitány választása Ciprian Tătărușanu (Steaua), Silviu Lung (Astra Ploiești) és Cristian Bălgrădean (Dinamo) hálóőrükre, Srdjan Luchin (Dinamo), Cornel Răpă (Galaci Oțelul), Marius Găman (Astra), Paul Papp (FC Vaslui), Dragoș Grigore (Dinamo), Vlad Chiricheș (Steaua), Sepsi László

(Temesvári FC, Liga-2) és Constantin Greco (Kolozsvári U) háttérdekre, Mihai Roman (Rapid), Darius Bumba (Marosvásárhelyi FCM), Alexandru Bourceanu (Steaua), Ionuț Neagu (Oțelul), Mihai Pintilii (Pandurii Târgu-Jiu), Florin Gardoș (Steaua), Cristian Tănase (Steaua) és Alexandru Chipciu (Steaua) középpályásokra, valamint Dorin Goga (Temesvári FC, Liga-2), Lucian Sânmărtean (FC Vaslui), Marius Niculae (Dinamo) és Costin Curelea (Sportul Studențesc) csatárakra esett.

Utóbbi azonban időköz-

ben megsérült, és Piñurcă egy sokak számára ismeretlen játékoskal helyettesítette. Adrian Mărcuș (Nagyvárad-Bihar FC, Liga-2) Románia juniorválogatottjának volt a tagja, és eredetileg a szintén Antalyában készülő U20-as keretbe kapott meghívást.

Törökországban a román ligaválogatott két felkészülési mérkőzést vív Belekben, január 27-én Tüorkmenisztánban, négy nappal később pedig egy egyelőre ismeretlen klubcsappal. A trikolórok szombaton repülnek Antalyába, a visszatérést február másodikára tervezik. ◀

Cârstea és Arn továbbjutott

Tenisz

Turós-Jakab László

▶ Pályafutása legjobb melbourne-i eredményét jegyezve Sorana Cârstea (kézpünkön) sikeresen túljutott az ausztrál nyílt tenisz-bajnokság második fordulóján is: 1-6, 6-2, 6-3-ra nyert a lengyel Urszula Radwanska ellen. A román játékos követező ellenfele az olasz Sara Errani, aki tegnap simán verte az orosz Nagyja Petrovát, 6-2, 6-2.

A magyar Arn Gréta hatalmas küzdelemben, 6-2, 3-6, 10-8-ra győzte le a 17. helyen kiemelt szlovák Dominika Cibulkovát, így bejutott a harmadik fordulóra. A 32 éves magyar játékos is élete legjobb eredményét érte el Melbourne-ben, s legközelebb az ötszörös győztes Serena Williamszal találko-

zik. A 13-szoros Grand Slam-győztes amerikai tegnap pályafutása 500. győzelmét aratta a cseh Barbora Zahlavová Strycová ellen (6-0, 6-4).

További érdekesebb eredmények: Julien Benneteau (francia)-Gilles Simon (francia, 12.) 7-5, 7-6 (8), 1-6, 3-6, 6-2, Lleyton Hewitt (ausztrál)-Andy Roddick (amerikai, 15.) 3-6, 6-3, 6-4 (feladás), Mihajil Kukuskin (kazah)-Viktor Troicki (szerb, 19.) 5-7, 6-4, 6-2, 4-6, 6-3, Novak Djokovic (szerb, 1.)-Santiago Giraldo (kolumbiai) 6-3, 6-2, 6-1, Vania King (a-

merikai)-Anasztaszja Pavljucsenkova (orosz, 15.) 5-7, 6-3, 6-4, Ana Ivanovic (szerb, 21.)-Michaela Krajicek (holland) 6-2, 6-3, Csie Cseng (kínai)-Roberta Vinci (olasz, 23.) 6-4, 6-2, Jekatyerina Makarova (orosz)-Kaia Kanepi (észti, 25.) 6-2, 7-5.

Az egyesben már elbúcsúzott román játékosok a párosoknál folytatják. A belga Olivier Rochus oldalán, Victor Hănescu a 9. helyen kiemelt Oliver Marach, Alexander Peya osztrák párost győzte 7-6, 4-6, 7-5-re. Sikeres volt Horai Tecău és megszokott partnere, a svéd Robert Lindstedt bemutatkozása is: 6-3, 7-6 (6) arányban bizonyultak jobbnak az Andreas Siljeström/Igor Zelenay svéd-szlovák duónál.

A hölgyeknél: Irina-Camelia Begu, Monica Niculescu-Simona Halep, Arantxa Rus (holland) 6-4, 6-4. ◀

Mozaik a mozi homlokán

Rendhagyó „műhelyinterjú” Zsigmond Márton csíkszeredai képzőművésszel

Az alábbi történet olyan, mint egy tengeri kígyó: eleje van, de nem (vagy még csak alig) látszik a vége... Az 1968-as megysítéssel kezdődött Csíkszeredában, amikor eldőlt: ott lesz a frissen megrajzolt Hargita megye központja. A döntéshez gyorsan városközpontot is terveztek az addigi álmos rajoni városnak. Ehhez, a már meglévő egyetlen mozi mellé, hozzátartozott egy (akkor) korszerű filmszínház is, a Transilvania, a Majláth Gusztáv Károly téren, amelynek befordításait (toronyház, postapalota, emeletes nagyáruház, pengeblokk, szövetkezeti központ) látványos rohammunkával vitelezték ki az 1970-es évek kezdetén.

Cseke Gábor

A filmszínházat 1970 végén adták át ünnepélyesen, az avatószalagot a megyei pártbizottság akkori első titkára vágta át, a helyi lap riportere lelkes szavakkal számolt be az új, 501 férőhelyes mozi-terem kényelmi adatairól: a tágas helyről, a korszerű vetítőberendezésről, a széksorok alatti klímaberendezésről, a csinos formaruhába öltözött alkalmazottakról, a vetítésrendről...

A teret uraló filmszínház déli oldaláról sebtében levakolt, csupaszi óriáshomlokzat tekintett le közel két évtizeden át a városra, annak ellenére, hogy a kihasználatlan felületet egy Csíkszeredában élő képzőművész – szándéka szerint, gondolatban – már a nyolcvanas évek elejétől monumentális alkotással népesítette be.

Maga a képzőművész, Zsigmond Márton erre így emlékezik: „Volt egy pályázat, máig nem felejtettem el: Lupta oamenilor muncii harghiteni, români și maghiari pentru propășirea patriei comune socialiste. Akkoriban típusépületekre mindenféle mozaikok készültek, amelyeken a munkások stálya menetel a falról lefelé... Vagy felfelé... Friss végzős lévén a monumentális szakon, komolyan vettem a kiírást, de azzal is tisztában voltam, hogy örömmünnepekre nincs miért számítanom, mert ez a pályázat inkább a munkáról fog szólni, mint a sikerről.”

A pályázat előtt a művész már elkészített szülőfalujá, Csíkdánfalva művelődési otthonának 6x6 méteres falára egy *Kibontakozás* című mozaikot. A több évig tartó munkát 1981-ben avatták fel. A művészt ekkor már javában foglalkoztatta soron kö-

vetkező nagyszabású munkája. „Rendetlen falat találtam, vagy 13-at össze is írtam magamnak, ami számításba jöhetett volna... De válogatnom nem volt miért, mert kimondottan a mozira hirdették meg a pályázatot... Mindennap eljártam a mozi-fal mellett, néztem innen, néztem onnan, próbáltam szemügyre venni a változásait, mert egy monumentális fal is örökké más-más arcát mutatja, működésben van. Az volt a célom, hogy minden mozaikemnek megtaláljam a helyét, hogy minden pontosan csakis oda találjon, és ne legyen felcserélhető” – magyarázta.

A tervnek 1981-ben fogott neki, és 1982-ben készült el vele – kerekén harminc éve... A terv elfogadása és kivitelezése 12 évet vett igénybe: az időközben Felszabadulásra keresztelt, 163 négyzetméteres műalkotást 1994 őszén avatták fel.

„Egy évtizeden át – lemondva mindenről – szülte csendesesen, kitartóan, de igaz lelkiismeretével, hogy legyen ennek a városnak a múltjára, a jelenre és a jövőre egy lelki keresztmetszete. Egy üzenet, ami gondolkodtat, lehet nem értjük még, mint ahogy kezdetben sok mindent nem értettünk, de megszokjuk és lassan eljutunk oda, hogy miénknek érezzük. Ez a mű már Európa Csíkszeredában, ez a falkép bárhol a világon megállja a helyét, ezért kell hogy elfogadjuk, és büszkén magunkénak valljuk... A keresztényi és szakmai önzetlenség példája ez a mű. Vajon befogadja-e a város?” – így méltatta az idősebb pályatárs, Márton Árpád az elkészült munkát, amely azóta is a maga nemében egyedülálló kincse a városnak.

Naplóba került az a kálvária, amelynek során sikerül végül megfelelő „műteremhez” jutnia a zsögödi iskola egyik, használaton kívüli termében. Állandó kilincselést kell folytatnia a segédmunkáért, szállítóeszközért, hivatalos igazolásokért, néhány szál deszkáért, erkölcsi

Zsigmond Márton szerint minél inkább úttörő valaki, annál nagyobb az esélye, hogy tragikusan élje meg a saját helyzetét. „Ahhoz képest tehát, hogy nem pusztultam bele, s megúsztam ép bőrrel, utólag akár azt is mondhatnám, hogy elégedett vagyok” – jegyezte meg.

A művész 1984 májusától részletes naplót vezetett a pályázat alakulásáról, a küzdelemről, amelyet egyrészt azért kellett megvívnia a központi, majd a helyi hatóságokkal, hogy a nagy nehezen elfogadott tervet, akár ingyen, bérmentve is megvalósítsa. Arra számított, hogy a műalkotásért hozott szakmai önzetlensége másokat is megfertőz. Részben nem is tévedett, hiszen a rendszer érzéketlensége, bürokratikus gáncsokdása dacára, a napló tanúsága szerint is, kerültek igaz emberek, akik támogatták elképzelését, bár minden eszükkel megvolt ahhoz, hogy megnehezítsék életét. Így is bőven kijutott a kilincselésből, a véget nem érő meggyőző munkából. 1987 tavaszai számokkal jelzi, hogy éppen megkeresett valakit – személyt vagy intézményt – ügye intézését elősegíteni, meggyorsítani, ellenőrzés alatt tartani. Igazgatók, főmérnökök, telepvezetők, elnökök és alelnökök, különféle titkárok, mindenféle felelősök, mesterek, felügyelők, előjárók, sofőrök, raktárosok és kapusok ajtaján-ablakán zörgetve...

Megható példa annak az idős asszonynak a ragaszkodása, aki a zsögödi iskolában

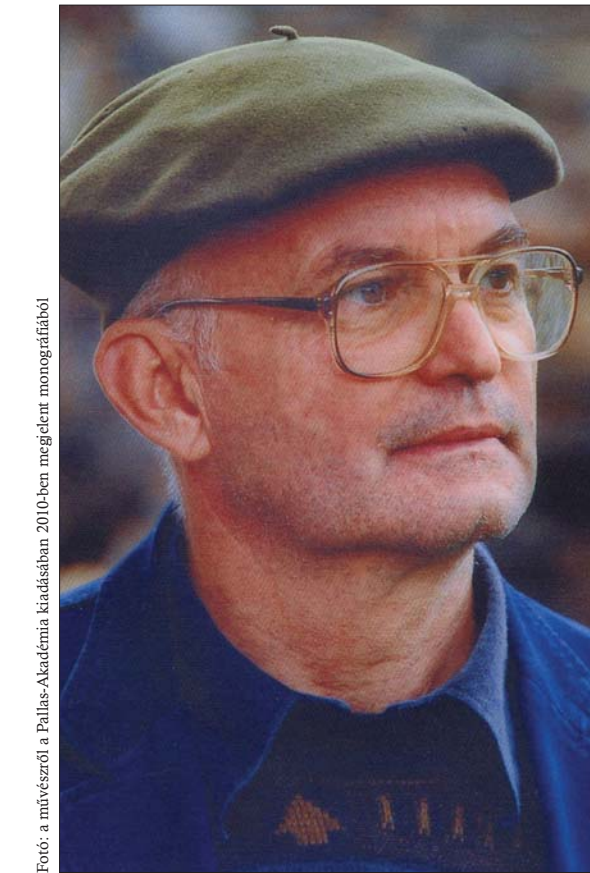

Foto: a művészről a Pallas-Akadémia kiadásában 2010-ben megjelent monográfiából

támogatásért, egy telefonhívásért. Szüntelen ingajárásban van a város és Zsögöd között, hol busszal, hol biciklivel (időközben kerékpárját ellopták) vagy gyalogosan teszi meg a több kilométeres utat – esőben, hóban, napsütésben, sárban. Több ízben tör rá betegség, egyre többet fohászodik égi segítségért, miközben szaporodnak a naplóban a munka előhaladásáról szóló, örömteli hétköznapi bejegyzések is. Édesapja, tanulók, barátok, munkatársak, ismerősök egész ármádiáját örökölték meg a napló lapjain, akiknek olykor egy-egy őszinte köszönöm, a mozitól kiudvarolt ingyenes heti bérlet, néhány pohár búfelejtő vagy a művész által készített grafika, festmény a hála fizetőeszköze.

Megható példa annak az idős asszonynak a ragaszkodása, aki a zsögödi iskolában

takarított, és gondja volt rá, hogy néha az ott berendezett ideiglenes műterem kályhájába is jusson néhány fahasáb. „Róza néni volt az egyik legőszintébb támogatóm, a kályhámba csent tűzifa mellett némi meleget is átengedett az osztályokból hozzám. Egy kátrányfedes házban lakott a közelben... Tőle mindig csak kaptam. Igaz, én is emberszámba vettem. 1993-ban agyvérzést kapott, bénán feküdt, meglátogattam, szőlőt vittem neki. Nem értem, miért sújtja a sors az ilyen igaz embereket?” – fakadt ki a képzőművész.

Mindent összevetve, elismerő, hálás szavai vannak a városi néptanács egykori alelnöke címére, aki a helyhatóság részéről le kellett „vezényelje” a legnehezebbet: az óriásmozaik projektjének beindítását. Amikor szinte a semmiből kellett előkaparni az ehhez szükséges közet-

anyagot, annak elszállítását, tárolását és összeillesztésének körülményeit. A gazdaságosság oldaláról nézve, meglehet, hogy a monumentális mű elkészítése luxusnak, szeszélynek, főlösen elpazarolt energiának, anyagi forrásnak tűnhet.

Zsigmond Márton erről így vall: „Egy ilyen munkára nem lehet határidőt szabni. Amúgy formálisan persze kifizettek egyet, de én tettem rá... A projekt körül közben nagy volt a huzavona. '82-ben elvben ugyan jóváhagyták, Ceaușescut kicselezték, mert a félmillió lej értékű feletti beruházásokat személyesen hagyta jóvá. Ezért ki nem mondott szakmai szolidaritásból leütöttek belőle valamicskét, így csak négyszázvalamennyi lett, a bukarestiek tudták, hogy semmi esélyem, ha a pártfőtökár kell jóváhagyja a tervet... A csel miatt a terv jó ideig elfeküdt, azt se tudtam, honnan kapartassam elő, végül nagy nehezen megtalálták. Addigra már csak az elvi jóváhagyás létezett, pénz nélkül. Sebaj, mondtam, megcsinálom anélkül. Kerekén 18-szor kellett jóváhagyás után menjek, hogy eléggé komoly embernek tartsanak, és pénz nélkül végigvihessem az egészet. Úgyhogy »hazafias munka« címszó alatt futott mindvégig”.

A városban javában folytak az újabb építkezések, mindenütt mozaikoztak, a felhasználatlan hulladék sokhelyütt beletaposódott a földbe. A művész megszervezte annak átvételét, kiválogatását, összegyűjtését, elszállítását, tisztítását, osztályozását, tárolását. A város iskoláiból segíteni küldött tanulók voltak alkalmi munkatársai. A mezőgazdasági szállítási vállalat segítette legtöbbször gépkocsival. Később, már a mozaik felrakásánál, jó pár, mára befutott csíkszeredai képzőművész – akkor még csak tehetséges tanuló – lett segédjévé.

Folytatása a 14. oldalon

Zsigmond Márton (1947, Csíkdánfalva)

Képzőművész. A marosvásárhelyi művészeti középiskola után, sikertelen egyetemi felvételt követően, a kolozsvári pedagógiai főiskolán végez, majd három éven át rajztanár Maroshévízen. 1974-ben felvételizik a bukaresti művészeti egyetemre, monumentális festészet – restaurátor szakra. 1978-ban végez, egyéves bukaresti tanár-

kodás után hazakerül Csíkba, ahol rajztanár különböző iskolákban, egy ideig szaktanfelügyelő. Óriásmozaikjéért 1994-ben Csíkszereda város Pro Urbe-díjjal tüntette ki. Rajzai, festményei, monumentális alkotásai számos múzeumi és magángyűjteményben megtalálhatók Romániában és külföldön egyaránt.

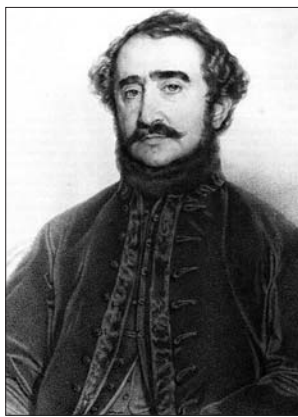
Sike Lajos

Széchenyi árnyékában

Nem is egy, de két Széchenyi-jubileumot hagyunk magunk mögött. 2010-ben „a legnagyobb magyar” halálának 150. évfordulójára emlékeztünk, 2011-ben pedig születése 220. évfordulójára. Az egyik legrégebbi magyarországi civil szervezet, az Országos Széchenyi Kör aktív, egy időben elnökségi tagjaként több fontos rendezvényen részt vettem, nem egyet magam szerveztem, így rálátásom volt a dolgokra, egyebek mellett arra is, hogy milyen ma nálunk a Széchenyi-kultusz. Azt mondhatom: messze elmarad a kívánalmaktól! Nemcsak azért, mert a két jubileumi évben rendezett megemlékezések száma Erdélyben a kéttucatot is alig érte el. Némi szégyenérzettel írom le ezt, hiszen a magyar reformmozgalom legnagyobb alakja legalább annyit érdemelne, mint Wass Albert, talán egy kicsivel többet is... Szomorú, hogy „a hivatásos cselekvő” (ahogyan Sólyom László volt köztársasági elnök országot, aki minden írásában ország- és nemzet-építő tette, önmagunk állan-

dó jobbítására és túlhaladására sarkall, messze nem annyira népszerű Erdélyben, mint édes-fájdalmas írásaival a múltba néző és azon keserűgő mezősei író. Tessék csak figyelni a sajtót: hány-szor több nálunk a Wass Alberttel kapcsolatos rendezvény (emlékezés, táblaavatás, irodalmi vetélkedő stb.), mint a Széchenyihez fűződő! Elnézést, ezzel nem Wass Albert érdemeit akarom homályosítani, sokkal inkább a Széchenyiet fényesebbnek láttatni, hiszen erre most sokkal nagyobb szükségünk van, mint az álladó múltba nézésre. Az ő szavaival: „A múlt kiesett hatalmunkból, a jövő urai vagyunk!” Lehetünk, ha akarjuk. De eléggé akarjuk-e?

Mindazonáltal néhány sikeres Széchenyi-rendezvényről is beszámolhatok. Például a brassói Széchenyi-konferenciáról, a diószegi huszártalálkozóról (nem eléggé közismert, hogy Széchenyi kapitány sokáig Diószegen állomásozott századával), a szatmári, nagykárolyi, zilahi Széchenyi-kiállításról, amelyek külön értéke, hogy két nyel-

Széchenyi István (1791–1860)
– kultusza több torzulást mutat napjainkban

ven feliratozták, eleve azzal a szándékkal, hogy a románok is jobban megismerjék a XIX. század Közép-Európájának legnagyobb hatású reformerét. Az sem akármilyen, hogy 2011 nyarán a Széchenyi-kör, történetében először, határon túl, Szatmárnémetiben tartotta éves közgyűlését, amint az sem, hogy az avasi Kőszegremetén évente szervezett megemlékezés, amely az itt 1861-ben emelt, ma is Erdély egyedülálló szabadtéri Széchenyi-emlékműhöz kapcsolódik, a jubileum révén

Kárpát-medencei rendezvény lett.

2010 tavaszán a magyarországi központi megemlékezést Nagycenken tartották, főszónoka Sólyom László volt. Talán egyik itteni kijelentése is közrejátszott abban, hogy a választás után hirtelen elvesztette a Fidesz bizalmát, és nem jelölték újra köztársasági elnöknek. Mindjárt beszéde elején kijelentette: azért nem hívtak meg egyetlen pártpolitikusot sem az ünnepségre (körülnéztünk és csakugyan!), mert Széchenyi túl magas a pártoknak, és nem akarják, hogy bármelyikük kisajátítsa! Szándéka nem jött be: a Fidesz kormányra kerülése után mindjárt zászlójára tűzte – nem is csak az újrafogalmazott Széchenyi-tervvel, amely az uniós pályázatokon nyert pénzekkel a kis- és középvállalkozásokat, ezzel az ország gazdaságát akarta fellendíteni (mindeddig sikertelenül!), illetve annyi más mellett a turizmust és az üdültetést is. Létrehozták a többféle kedvezményt nyújtó Széchenyi-pihenőkártyát.

Hogy ez is, meg az is mennyivel javította a magyar adófizetők életét jó másfél év után, azt a napi hírekből is eldöntheti az olvasó...

Mindezekről sok szó esett a Széchenyi-kör nyári szatmári közgyűlésén. A Kárpát-medence minden részéből összegyűlt, pártokhoz nem kötődő civilek (tanárok, mérnökök, közgazdászok, nyugdíjas szakmabeliek) főleg a Széchenyi-pihenőkártyához fűztek olykor nagyon csípős megjegyzéseket, ilyeneket: „Nagy zavar lehet azokban a fejekben, akik a Széchenyi-pihenőkártyát kitalálták. Mert Széchenyire sokféle jelzőt lehet akasztani, de a pihenést biztos nem!” A közgyűlés külön határozatot fogadott el, amelyben egyöntetűen kérte a pihenőkártya bevonását és a Széchenyi-sportkártyával való helyettesítést. Mert a sport, a testnevelés nagyon is illik hozzá, nemcsak azért, mert a gróf kiválóan úszott, evezett, vívott, lovagolt, korcsolyázott, sőt, távgyalogolt, hanem azért is, mert az ő javaslatára építettek meg Pest-Budán az első

labdázóházat és csónakházat. A nevével jegyzett sportkártya (szólt az indoklásban) sok-sok fiatalnak teremthetne kedvező feltételt az uszodák és mindenféle sportpályák látogatására, belépést többféle sportrendezvényre. A tiltakozással egybekötött javaslatot nemcsak az Akadémianak, de a kormányzati szerveknek is elküldte a kör elnöksége.

Az eredményt még nem tudjuk, de látjuk, tapasztaljuk, hogy a Széchenyi-pihenőkártyát mind ritkábban emlegeti a magyarországi média. Mintha kezdenék szégyellni. Akaratlanul is elismerve, hogy csakugyan magas mércé gróf Széchenyi István! Mert akik léptenyomon Széchenyire hivatkoznak, azoknak illene szellemiségben és tettekben, cselekedetben is felemelkedniük hozzá. De előbb olvassák el, mit írt például a *Világban*: „A magyar szó még nem magyar érzés, az ember, mert magyar, még nem érényes ember, és a hazafiság köntöskében járó még korántsem magyar.”

Mozaik a mozi homlokán

Folytatás a 13. oldalról

A rendszerváltás utáni évekre átnyúló munka próbára tette nemcsak a művészt, de az új hivatalosságok idegeit is. Meg kellett küzdeni a mozi építők egykori pontatlan-ságaival, a homlokzatot ki kellett egyengetni. Ez a fajta alkotó munka nem ismeri a hórúkkot. Mégis volt, aki nehezményezte, hogy sokba kerül fenntartani az állványzatot, nem kellene annyira simogatni azt a márványt. Mások ebből a pénzből szívesebben látták volna egy megjavított útszakaszt.

Zsigmond Márton zátonyokat látott mindenfelől. „Tulajdonképpen csak 1994-ben kerültem állványra, augusztusban, hiszen alig februárban fejeztem be a rakosgatást. Igaz, a felrakás is kemény munka volt, de nem tartott három hónapnál tovább: augusztus, szeptember, október... Igazából nem is nagyon néztem lefelé, ott jártak-keltek az emberek, ennyi volt nekem az egész. Teljesen függetlennek érzem magam, nemigen érzékelttem, hol is vagyok” – emlékezett.

A mozaikot 1994-ben felavatták. Közben annyi kőzet gyűlt össze, hogy akár még egy mozaikot lehetne csinálni belőle. 1997-ben megkísérelte a gondolat, de az elképzelés végül bizonytalan időre maradt. Az évek teltevel szívzorogva látta a művész, hogy alkotása alól egyre jobban elfogy az élet, a filmszínház haldoklik, a kö-

A művész a mozaik felrakása közben (1994)

zöntség elmarad, a veszteség halmozódik, a „nagyszerű létesítmény” degradálódik, majd 2006-ban végleg bezárja kapuit. A mozaik egy halott, haszontalan intézményt, betonsílot díszített, amelynek sorsa évekig bizonytalan volt. 2010-ben az önkormányzat lett. Sokoldalú, kulturális rendeltetésű teret akartak benne kiképezni, de a szándék anyagiak hiányában odázódott. A városban mindenféle hírek keringtek arról, hogy átalakítás fejében talán az egész mozit lebontanák.

A képzőművész szerint ez egyenlő lenne a kivégzésé-

vel. „Amikor befektettem annyi fiatal energiát, azokban az években, amikor mindenki kussolt, behúzza a farkát, örvendett, hogy élt. Én ezzel szembe mertem menni, lehet, hogy félig öntudatlanul, nagy naivan... Nekem más fizetség nem volt, csak az, hogy tudom, hogy van. Ezért teljesen azonosultam vele. A maga kicsi technikai hibáival, de mindennap úgy tettem le a munkát, még amikor keveset is csináltam, hogy az jól van megcsinálva. Magamon sose léptem át” – magyarázta.

A 2011-es esztendő öröndetesen ért véget: a csik-

szeredai önkormányzat utolsó ülésén elfogadták a volt Transilvania filmszínház felújításának tervét. Az elképzelések szerint, a Majláth Gusztáv Károly tér korszerűsítése keretében, az egykori mozi helyiségben multifunkcionális teret képeznének ki, amely megfelelő lenne színházi, valamint táncelőadások számára, de filmvetítésekre is, működhet majd koncert- vagy konferenciateremként is. A felújításhoz készített látványtervek szerint is az óriásmozaik visszanyeri eredeti rendeltetését – és érintetlen marad.

Moziváson

A filmművészet tragédiája

Farkas István

Kölcsey, Széchenyi és a többi, a kultúrát és a magyarság sorsát szívében viselő, jó értelemben vett „nagy magyar” forogna a sírjában, ha látná, mivé lett a magyar filmművészet – ez volt az első reakció, amikor a szerkesztő arra kért, próbáljam meg „magyarkultúra-naposra” venni az e heti *Mozivásznat*. Az évek során ugyanis a kultúra támogatására (is) hivatott állami apparátus a szó szoros értelmében ellehetlenítette a filmgyártást vagy, ha úgy tetszik, filmművészi kinyilatkoztatást. Azét a filmművészetét, amely Oscar-díjat, Ezüst Medve díjat, Arany Pálma díjat és számtalan más nemzetközi filmes elismerést szerzett az országnak.

Jankovics Marcell Kosuth- és Balázs Béla-díjas magyar rajzfilmrendező, grafikus 2011-ben mutatta be a több mint húsz évig készített, *Az ember tragédiája* című animációs filmjét, amely átvitt értelemben akár a magyar filmművészet tragédiájáról is szólhatna. A *János vitéz*, *Fehérlófia*, illetve *Magyar népmesék* című sorozat révén is ismert rendező Madách Imre monumentális szindarabját, a világtörténelem színpadán végigbotladozó Ádám történetét a maga sajátos látomásos költészetével filozofikus álmóvilággá alakítja. Jankovics Marcell ugyanis nemcsak illusztrálta és megrendezte, hanem újra, illetve át is értelmezte az ak-

tualizáló újragondolást követelő drámát – az egyes színeket a bemutatott kor technikáival jeleníti meg, így nem válik a madáchi szindarab pusztá tükrözésévé. Az athéni szin például a görög amforák festését idézi, a konstantinápolyi a freskót, a prágai a középkori kódexek tekergető feliratait és impozáns iníciáléit, a falanszter pedig a pop-artot és a képregényeket.

A film sajátos képi világa, a Jankovics Marcell-féle „vonalak” olyan hatásosra sikeredtek (az élet fájából átlégyülő első emberpár, az egyiptomi piramisok kőveit átformáló rabszolgák stb.), hogy a szimbólumoktól és metaforáktól hemzsező alkotás némafilmmként is megállná a helyét. Persze, az egész művet zeneileg összefogó, Mozart-*Requiem* azért megéri a dolbyhatást, még akkor is, ha január 22-én általában Egressy Béni akkordjai csengenek a fülünkbe.

Nem kell eljutnia a nézőnek a jól ismert, „Mondotam, ember: küzdj, és bízva bízzál!” mondatig ahhoz, hogy beleszeressen Jankovics Marcell animációjába, azonban a film csöppet sem rövid „játékideje”, az egyes „kudarctörténetek” alatt többször felteszi magában Ádám kérdését: „Megyé előbbre majdan fajzatom?”. A fekete-fehér falansztervilágban inkubátorban fekszenek a csecsemők, fejhallgatójukban pedig a relativitáselméletet hallgatják. Igen, Ádám, eddig mentünk.

Nem tanulnak, nem felejteneik

Országvesztők

Lengyel László NÉPSZABADSÁG

Másik lovat! – kiált Richárd király álmából ébredve. Nemcsak hadak veszik körül, de múltjának kísértő árnyai. Másik lovat követel, kér, parancsol Orbán Viktor is. Mindent másként kellene tennie.

Minden ízében másimilyennek kellene lennie. Egész, most fölépített rendszerének ellentétébe kellene fordulnia. A másik ló helyett másik lovasra van szükség. Elveszejtette magát. De ami nagyobb baj, elveszejtette az országot. Nemcsak az ő országát, hanem a mi országunkat.

1917–18-ban a magyar vezető körök semmit se értettek a helyzetből, és nem sejtették, hogy mi következik. Tisza és Wekerle, Károlyi és Andrássy, Apponyi és Esterházy úgy mentek az összeomlásba, hogy „nem tanultak, nem felejtettek”. Miért, hogy a román, a cseh, a szerb és horvát, illetve a lengyel nemzeti elit jobban felismerte érdekeit, jobban átlátta helyzetét ellentmondásait, és nem elvesztette, hanem megszerezte aspirációihoz a szükséges támogatást?

1944-ben a magyar elit, Horthy és csapata képtelennek bizonyult kiugrani és kiugrasztani az országot a szakadék felé tartó szerelvényből. Miért, hogy a román, a cseh, a szerb és horvát, ilyen olyan nemzeti erők időben léptek, ki tudták vívni a nemzetközi közvélemény jóindulatát és támogatását? Országvesztő politika.

2010–12-ben, száz év alatt harmadszor visz bele magyar irányító csoport önként, saját ostobasága, cinikus önzése, személyes érdekei alapján országvesztésbe. Nem menthetik magukat azzal, hogy egy megszállt országban nem tehetek mást. Nem bizonygathatják, hogy rákényszerültek külső nyomásra.

Emelt fővel, a vezért éljenezve...

Nem, szabad akarattal, emelt fővel, pergő dobokkal, a vezért éljenezve vitték az országot az összeomlásba. Saját eszmék, saját hitek vezettek neki a világ elleni harcoknak. Nem mentség, hogy a megalázott, sértett, indulatától és szenvedélyeitől vezetett nemzet támogatni látszott e politikát.

Az elit azért elit, hogy népének ne rossz oldalát, ne hibás ösztöneit, eltorzult alkati sajátosságait erősítse, hanem jó oldalát, emelkedését szolgálja. Az országot nem fölszabadította a kétharmad felhatalmazása, hanem rabba tette. Önmaga zárta a lehető legszűkebb zárkába magát. Így vesztesz aztán népet, területet, távla-

tot és nemzetek közti bizalmat.

A helyzet annál aggasztóbb, mert csak az országvesztő, az eddigi valamenynyi ütőzetet elbukó hatalmi elit változtathat. Minden rendszer, minden intézmény, minden kapcsolat, hálózat, forrás a valóságban vagy erős elhíttető látszattal a központosított irányítás kezében van.

A könyörtelenül préselő külső gazdasági, politikai és médianyomás egyszerre gyengíti és erősíti ezt a hatalmat. Gyengíti, mert a gépezet valamennyi láncszemének minden reggel arra kell ébrednie, hogy nemcsak a gépezet egészére, de rá személyesen is csapást mértek: nőnek az árak, elvesztheti a munkáját, kilátástalan a sze-

zik magukat, és visszatérnek a polgári Magyarország zászlaja alatt – eladták magukat egy talpalatnyi földért.

Utolsó pillanatig hittem abban, hogy Pokorninak sikerül legalább harminc képviselőt megnyernie – nem ment.

Reménykedtem, hogy az unortodox gazdaságpolitikát gyűlöelő, kiegyezésű Varga egyszer feláll térdelő helyzetéből, és kimondja: elég – nem történt meg.

Akkor kire számítasz? Ó, barátom, az Orbán nevelte sunyi és könyörtelen, ifjú hatalomtechnikusokra! A Berijákra és Malenkovokra! Ezekre a múlt nélküli, semmiben se hívó, semmilyen gátlást nem ismerő, jókedvűen szabadrabló, tehetséges kalandorokra. A vezért

udvari hírszerzés főnökétől, az öltöztetőjétől és a leghűségesebb emberétől kell tartania.

Orbának van oka a paranoiára. Bizonyos lehet benne, hogy valamennyi hűségese már tárgyal, alkudozik, mennyit és hogyan kap, ha vezérét elveszejtik. Aki megvehető és gátlástalan embe- rekkel veszi körül magát, annak tudnia kell, hogy előbb vagy utóbb más többet kínál. „Tán gyilkos van itt? Nem. Dehogynem: én. / Hát futni! Magamtól? Van okom erre: / Különben bosszút állok. Magamon? / Szeretem magamat. Miért? Talán / A jóért, amit én tettem magammal? / Nem, sajnos nem. Gyűlölöm magamat / Minden elkövetett gaztettemért. / Gazember vagyok. Nem,

Orbán és Orbán?

Bonifert Mária

Bauer Tamás glosszájában említi, hogy a fiatal Orbán Viktor, a „rendszer váltás egyik hőse”, aki az Operaház előtt most csak rendőr-sorfal között mert beugrani a kocsiárába, annak idején azt mondta az MDF-es ellen-tüntetőktől megretent SZDSZ-eseknek: a saját színházatokba nem lopózhatsz be a hátsó bejáraton. Figyelem: nem önmagát, nem a saját pártját biztatta, hanem a rivális liberális pártot. Ami a „fogjuk meg és vigyék el (el a balhét)” tipikus

terkor? Nem probléma, csak be kell gyakorolni. Utazgatni a világban sofőrrel megpalotában lakni? Ehhez sem kell papír. Bármely taxisofőr csípőből megoldaná, bár a többségnek magasabb a mondanivalója.

Igaz, most már jóval ciki-bbi lenne, ha ezek után próbálná a saját példáján bemutatni az élethosszig tartó tanulást meg a szorgalom gyümölcsseit. Viszont ha érdekelne, hogyan is hangzik ez a szájából, akkor eddig sem erőltette volna, mert azt talán nem tudta eddig minden diák, hogy miből doktorált, de hogy helyesen írni az életben nem tanult meg, az köztudomású. Legalább jobban szórakoznak majd a suliban, amikor megint előadja, hogy „a jeles osztályzatnál is van feljebb”.

Az elnök elmondása szerint édesanyja szerette volna, ha doktor Schmitt Pál lesz belőle. Arról valószínűleg nem esett szó, hogy személyesen neki kellene megírnia a doktoriját. Csak hogy szerezzék meg a címet. Tesék: megszerezte. Magyar ember nem lop, csak szerez. Alkalmom szüli: hol doktorátust, hol elnöki posztot.

Ahogy doktor lett, úgy lett konzervatív is. Felmérte, mi is kell ehhez, és úgy találta, elég lesz, ha tárogatóról meg énekeskönyvről magyaráz ajtatosan, díszmagyarban, meg arról, hogy ami árammal működik, az az ördög-től való. És tényleg elég volt, ennyi a követelmény: felvenni a jelmezt.

Az államfő feladata, hogy reprezentálja a magyar államot. Szerintem ennek kitűnően eleget tesz, kifejezetten őszinte húzás, hogy nem valami tiszteletreméltó bölcset emelünk címerállattá, hanem egy sunyi kollaboránst. Talán a magyar állam tiszteletreméltóan bölcs? Joggal büszke az eredményeire? Nem ragad meg minden alkalmat, hogy lopjon-csaljon-hazudjon? És amikor lebukik, akkor vállalja a következményeket? Na ugye.

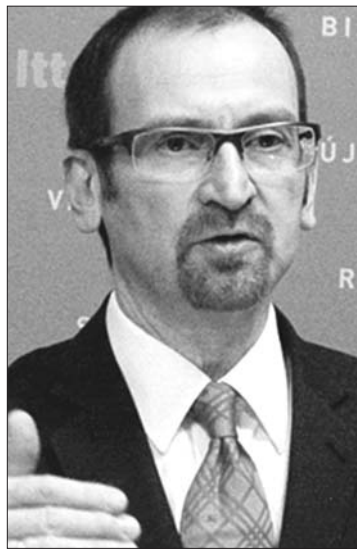
Nem volna harmonikus, ha egy szent állna ennek az állammal az élén. Hadd gyönyörködjünk Schmitt Pálban, és a politikai zseniben, aki elnökké tette. Ha Schmitt Pálnak lett volna bármilyen méltósága, az most súlyosan sérülne, és valóban új stratégiára lenne szükség. Akinek nincs, azt viszont nem lehet méltóságon rúgni. Nyugalom, nincs itt semmi látnivaló. Schmitt személye érdektelen, pont ezzel érdemelte ki az elnöki széket. Nem pótolhatóan, bármikor beülhetne a helyére valamelyik másik zombi, ma már futószalagon gyártja őket a rendszer. Viszont nem is kell pótolni. Nem romlott el, rendeltetésszerűen működik. Egy senki nem tud megbukni.

Orbán Viktor – hatalomtechnikus,
a demokrácia barátja

Schmitt Pál – tudtán kívül plagizált,
nem szívesen beszél róla

Szájer József – a felesége nem
miatta lett a bírói hivatal vezetője

mélyes jövő, nem számíthat javulásra. Másrészt a hatalom minden szemet fog, mindenkivel megérteti, ha bukik, magával rántja őt is. Nehogy azt hidd, hogy lesz kegyelem, nehogy azt hidd, hogy tőlük jobbra számíthatasz!

Készül-e Brutus, a sovány Cassius?

Kérded: van-e belső ellenzék? Készül-e Brutus, a fondor Casca, a sovány Cassius? Elismerem, hogy sokáig a régi Fidesz, hajdanta autonóm, képességekkel, tartással rendelkező vezetőire, az orbáni politikát gyanakvással, sőt ellen-szenvvel figyelő, Orbán háborús politikusi magatartását és alkát elutasító Áder, Szájer, Varga, a majdnem régi bolsevik Pokorni ellenállását reméltem.

Sőt, láttam Kővér robbanó dűhét és fogcsikorgató Orbán-ellenes szenvedélyét. De a „trockista-buharinista banda” tagjait Orbán legyilkolta saját belső világukban. Megtörte, megalázta, befektette, lábhoz lapuló kutya szerepre kényszerítette őket.

Biztam abban, hogy a száműzött trónkövetelő hercegek, Áder és Szájer megőr-

ridég hasznosság szempontjából szemlélőkre. A Lázároakra és Rogánokra.

A maga nevelte hatalom fenyegetése

Sztálinhoz ők nem hívtak orvost. Grósz Károly Kádár-nevelt hatalommachinátor vezette a Kádárt a lépcsőn a bukásba, nem a reformerek. Amire bizton számíthatasz, nem bátorság és tiszta erkölcs, hanem számítópénz- és hataloméhség, jól kitanult aljasság. Aki főnökeért, feljutásáért, a bizalmi körbe kerülésért kitanulta, hogyan kell másokat kikészíteni, hogyan kell hatékonyan minden ellenőrzést kikerülni, ne az lenne a legalkalmasabb a „hatalom újraelosztására”?

Nem tudná ő az öreg és leharcolt, bizalmat vesztett Orbánnal szemben hátulról, Orbán összes eszközét felhasználva, ledöfni a vezért és „jobban csinálni”?

A hatalomnak mindig a maga nevelte hatalomtól van oka félnie. Önmagától. Saját fiatalabb és gátlástalanabb változatától. Attól, aki maga szervezi és leplezi le az összeesküvéseket, ahogy éppen érdekei diktálják. A királynak az étkefogótól és az

nem! Hazudok. / Kérkedj, bolond! – Ne hízelegj, bolond!”

Most már nincs cél

Kérded: sokáig tart? Lent vagyunk már a fenekén? Van remény? Bár mondhatnám, igen. De jönni nem jobb, hanem rosszabb napok jönnek.

Orbán és rendszere végső vergődésében csapkodni és kapkodni fog. Ha eddig volt cél – a teljes hatalom kiépítése 2012. január 1-jéig –, most már cél sincs. Egy olyan hatalom működtetése vált napi céllá, amely nemcsak működésképtelen, de távlatlan is. Mindent megold, kivéve az ország létkérdéseit. Mindenre képes, kivéve az ország vezetésére. Mindenütt ott van, ahol nem kellene, de sehoh, ahol kéne. Rákosan burjánzik. Az európai orvos szétárja a karját: valamennyi ismert gyógyszer beadtam, nem használ. Operálni fél: a rákos rendszerrel együtt elpusztíthatja a szerencsétlen beteg Magyarországot is. Csonntá soványodva, kopasz és elrémült szemekkel fekszünk az ágyunkban.

„Lovat, lovat. Országomat egy lóért.” A ló halott. Az ország él? Az ország él.

esete. Biztos, hogy akkora a különbség az akkori és a mostani Orbán Viktor között?

Nincs baj, bébi, a bizonyítványt senki se kéri

Tóta W. Árpád

hvg.hu

Schmitt Pál helyzete tartathatatlanná vált, és azonnal le kellene mondania – ez üvöltött tegnap este minden csatornán. Pedig ez téves következtetés. Schmitt Pálnak nem kell, sőt nem szabad lemondania. Semmi nem változott, a munkáját egyáltalán nem befolyásolja, hogy van-e neki doktori címe. Nem azért lett ő köztársasági elnök, mert mondjuk okos lenne vagy legalább tisztességes. Az egyenesen kizáró ok.

Na és ha könyvből másolta a disszertációját, akkor mi van? Melyik feladatában akadályozza ez? A legfontosabbán éppen hogy segíti: bármit aláír és a nevére vesz gátlás nélkül. A többi ezután is menni fog, változatlan színvonalon. Gagyti kortesbeszédet mondani szilvesz-

A zavar bősége

Milyen forradalom?

Mircea Vasilescu
adevăărul.

Az utóbbi napok tiltakozó megmozdulásai inkább bizonyos frusztrációk zavaros kifejezései, semmint a „civil társadalom” természetes megnyilatkozásai. Tanuljunk majd belőlük valamit? Valószínűleg semmi sem történt volna, ha Băsescu elnök nem „küldi el szivarért” Raed Arafat urat. Amikor levágták a nyugdíjakat és fizetéseket, amikor más megszorító intézkedéseket foganatosítottak, nem nagyon mentek utcára az emberek. Most, az emberek bizalma a SMURD-ban és annak alapítójában kihozott kezdetben néhány száz embert az utcára. Bukarestbe érve, a tiltakozások összekeveredtek és összezavarodtak. Az erőszakos szurkolók állítólag a 4-es törvény ellen tiltakoznak, amely bünteti az erőszakot a stadionokban. S a békés polgárok? Ők azért tiltakoznak, mert rosszul élnek. Nincsenek „konkrét” követeléseik, azon kívül, hogy „Le Băsescuval!” és „Le a kormánnyal!” Természetes, hogy ilyen jelszavakat skandálnak. Az ellenzéki pártok megpróbálnak felkapaszkodni a hullám tarajára, hogy nyerjenek néhány szavazatot. Ez is normális, látuk ezt már előkelőbb házaknál is. Megjelentek holmi forradalmárok is, akik „előről” akarnak kezdeni, Băsescut Ceauşescuhoz hasonlítják, és új forradalmat javasolnak. A békés tüntetők között pedig elegendő vannak, akik úgy vélik, a PDL és az USL egykútya, s akik azt kiáltják, „Elegünk van a pártokból!”. Akkor hát mi lenne az „új forradalom” értelme? Számoljuk fel a pártokat? És mit teszünk a helyükbe? Egy nemzetmentőt? Egy „karizmatikus vezetőt”, miként némelyek a tévében papolják? Isten ments! Húsz év múlva aztán összehívunk egy forradalmat, hogy megszabaduljunk tőle? Egy dolog világos: a tüntetők általában nehéz életük miatti elégedetlenségüknek adnak hangot, de szervezetlenek, és nem tudják világosan meghatározni, mi is a céljuk, mi a tét. A számuk pedig kicsi, és nincsen esély a növekedésére. Jó hír az, hogy az emberek végre felbátorodtak és kivonultak az utcára, hogy elmondják bajaikat. A rossz hír az, hogy rövid távon semmit sem oldanak meg. Ahhoz, hogy valami valóban megoldódjon, a hatalomnak meg kellene értenie, hogy párbeszédet kell folytatnia a társadalommal és az ellenzékkel, a pártoknak pedig mássá kellene válniuk, mint kliensi szervezeteknek. De ehhez nincs szükség forradalomra,

hanem egy jobban működő demokráciára. Ahelyett, hogy látványos forradalomról álmodoznánk, nap mint nap élnünk kellene a demokrácia mechanizmusával. A demokrácia unalmas, normákra és szabályokra épül. Egy jobb élet azonban ilyen előírások és szabályok révén érhető el, nem úgy, hogy robbanóanyagot helyezünk a puliszka alá, amikor a kés már csontig ér.

(Fordította: K. B. A.)

Băsescut legyőzte Arafat. A rendszer a jelkép ellen

Andreea Pora

Băsescu első nagy veresége.

Kénytelen volt visszavonni a közvitáról az egészségügyi törvényt. Jól megérdemelt vereség ez, amely nem jön sem a moguloktól, sem a „elaljasodott rendszertől”, vagy a hülye parlamenttől. Egy ember győzte le. Egy kifogástalan elismertségű, óriási bizalmi tőkével rendelkező technokrata. Akivel szemben roppant igazságtalan volt, akit kigúnyolt és megpróbált megalázni, lefolytatni arról a magas tapasztaról, amelyre nem politikai mesterkedés, sem állami pénzzel való üzletelés, sem szégyentelen populizmus nem emelte őt. Băsescut egy rendszeren kívül álló ember győzte le, és ez rendkívül fontos. A társadalom első jelzése, sok év után. Mert azokat az embereket, akik Marosvásárhelyen utcára vonultak, nem valamelyik alakulat küldte oda, nem autóbusszokkal hozták, nem valamilyen párt vagy ideológia mozgósította. Nem nyugdíjért, fizetésért vagy társadalmi segítségért mentek az utcára. Egy eszme és egy ember támogatására vonultak ki. (Egyelőre nem tudom, mi történik Bukarestben, de az első benyomásom az, hogy a forradalom haszonlesői és egyes pártok zsoldosai tőket akarnak gyűjteni.) Régóta nem történt meg, és ez az első eset, hogy a társadalmi tiltakozás – a technokraták és szakemberek tiltakozásával együtt – eredménnyel járt. Băsescut egy jelkép – tisztesség, hozzáértés, odaadás, kitartás, hit – győzte le, amelynek sok egyéssel ellentétben sikerült lelkesítenie és eredményre vezetnie. A világhálóközösségi oldalain valóságos földrengés ment végbe. Tízezrek bejegyzései és aláírásai támogatták Arafatot és a SMURD-ot. A Băsescu-ellenesség félelmetes szintekre hágott. Băsescu csattanópofont kapott, nem Arafattól, hanem a társadalomtól, amely, lám, nem hagyta magát manipulálni. Az elnök és főleg a tervezet szerkesztő bizottsági tagok nyilatkozá-

tai a meggyőzés helyett csak növelték az igazságtalanság érzetét és a gyanakvást. Anál is inkább, mert Arafat nem hagyta magát megfélemlíteni, tovább magyarázta és fenntartotta álláspontját. Kemény dió. Sokkal keményebb, mint Băsescu, Vlădescu, Păunescu és mások gondolták. Az elnök érvelése a törvény visszavonásának bejelentésekor, miszerint senki sem akarja a változást és a reformot, hamis és hazug. („A kórházak nem akarják a változást, a családorvosok nem akarják, a sürgősségi rendszer nem akarja a változást. A közélet minden jelzéséből azt szűröm le, hogy a közönség nagy része sem akarja a változást.”) Băsescu és a PDL választói mindig támogatták a változást, sok mindent megbocsátottak mindazoknak a reformintézkedéseknek a nevében, amiket a kormány is és az elnök is meghozott. Túl sok mindent. Ez a választótábor támogatja a privatizációt, és fellép a korrupció ellen. Csakhogy az egészségügyi törvénytervezet éppen a korrupció elleni mechanizmusokat nem tartalmazta, éppen a közpénzek ellenőrzésének mechanizmusait nem írta elő. Nem a

hangadó képviselője sem állt ki a tervezet védelmében. Még Emil Boc, a botrányok esetén szolgálatos hadnagy sem. Világos a dolog jelentése: a párt ezúttal világosan elhatárolta magát az elnöktől, hagyta, hogy saját kezével kaparja ki a gesztenyét a tűzből. A PDL felmérte, hogy a jelképek ellen vívott harcban biztos a vereség, és hogy az elnök második mandátuma legnagyobb ostobaságát követte el, a király elleni és az ügyészek elleni támadása után. Ami végzetes lesz a PDL-re nézve. Ezúttal nem a rendszer győzte le Băsescut, hanem önnön ostobasága. Vagy a hatalom, ami igencsak a fejébe szállhatott. (Fordította: K. B. A.)

Băsescu mindenre képes

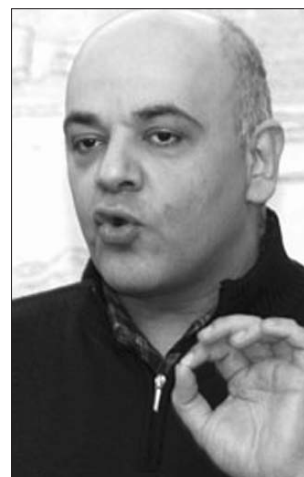
Cristian Tudor Popescu

Gândul

Egyetlen gondolat körvonalazódott csak abban, amit Boc mondott az USL-vel folytatott úgynevezett párbeszéd után: az időhúzás. Már a találkozót az ellenzékkel, a parlament rendkívüli ülés-

Traian Băsescu – saját rendszerének és erőszakosságának áldozata

Raed Arafat – sürgősen visszahozták, életmentőnek

magánvállalkozók képezték a törvény problémáját, hanem az állam, amely még több pénz ellenőrzését kaparintotta meg, annak megalapozott gyanújával, hogy politikai klientúrája felé irányítja a pénzeket. A törvényintegritás felhívás volt a klientelizmusra. Mi több, más alkalmakkal ellentétben, Băsescu semmilyen felelősséget nem vállalt ebben helyzetben, megpróbálta a „népre” hárítani a bajt, amely nem akarja a reformot. Băsescu maga röpítette levegőbe a tervezet, harcba lépve Arafat ellen. Hogy tanácsosai lökdösték hátulról, hogy nyomás volt a magáncégek részéről, amelyek be akartak törni a mentőszolgálat piacára, már nem is számít. Băsescut azonban a PDL-vel együtt, csomagban győzték le. Maga helyezett dinamitot a törvény alá és a párt szalákaránya alá. Sokatmondó, hogy egyetlen miniszter, a párt egyetlen

szaka, a nem tudom milyen tanács létrehozása is mindössze halogatás, abban a reményben, hogy hátha a hideg lefagyó elkergeti az utcáról az embereket. Ennek az obstrukciós politikának a része az Alkotmánybíróság vérlázító „döntése”: a halasztás! Milyen indokot tudnak felhozni ezek a taláros urak, hogy újfent elhalasztották a döntést Boc és Băsescu „összevonásának” érvényesítéséről vagy érvénytelenítéséről? Torokgyulladásuk van, vagy fejfájásuk, esetleg keresztelőre hivatalosak? Szégyen az ország legmagasabb ítélőszékére nézve, amit a történelem föl fog jegyezni. Ha előhozott választások lesznek, veszélybe kerül a gazdasági stabilitás – mondja Boc. Hamis, kit akar ezzel tetetni?! Mihelyt kihirdetnék az előhozott választásokat, a tiltakozó megmozdulások véget érnek. Ellenkező esetben folytatód-

hatnak, és átmehetnek sztrájkba, sőt általános sztrájkba, ami aztán tényleg veszélyeztetné a gazdaságot. Vagy: ki jöhetne ezek helyett, ha előhozott választások lesznek? Ez olyan kérdés, amit egész egyszerűen nem szabad feltenni. Demokráciában a választások célja az, hogy levezessék az egyes kormányzati ciklusok alatt felgyülemlett negatív energiákat. Következésképp ezeket időszakosan vagy idő előtt szervezik, és nem csak akkor, ha megjelenik a színben egy mindenki által kedvelt messiási párt vagy politikus, aki átvegye a hatalmat. Végül: jobb lesz nekünk? Megint csak, nem erről van szó. A szabad választásokat nem azért találták ki, mert garantálnák, hogy a választások másnapján tej és méz folyik. A szabad választás „mindössze” eszköz, ami meggátolja az elcsúszást a diktatúra vagy az anarchia felé. Az előhozott választások demokratikus eszközének az elutasításával a PDL arra itéli önmagát, hogy biztosra vehető, megsemmisítő vereséget szenved még az év vége előtt. Már csak az a kérdés, hogy ez miként megy majd végbe. Az is biztos ugyanis, hogy Băsescu – aki, emlékszünk, reggeltől estig előhozott választásokat követelt, amikor egyetlen tüntető sem volt az utcán – mindenre képes, és elmegy a végsőkig. (Fordította: Sz. L.)

Hol kezdődik a plágium?

Salon webmagazin

Ahogy a technika fejlődésével egyre könnyebbé válik a szerzői jog által védett szellemi alkotások összehasonlítása, úgy szaporodnak a plágiumbotrányok. A jogtalan átvétel megállapítása sokszor még így is nehéz. A tudományos életben azonban világosak és nagyon szigorúak a szabályok. „2011 utolsó két hetében számos szellemi alkotás keveredett plágiumgyanúba, egyebek között kémregények és politikai karikatúrák is. Az elkövetkező években minden bizonnyal még gyakoribbá válnak a plágizálással és a szerzői jogok megsértésével kapcsolatos polémiák” – olvassuk a Salon webmagazinban. Mint arról a Metazin is beszámolt, az internet terjedésével és a digitalizálás népszerűsítésével egyre könnyebb leleplezni az írott szövegek plágizálását. Az esetek egy részében azonban még így is nehéz megállapítani, hogy mi számít jogszerűtlen és etikátlan felhasználásnak. A Salon magazin ezért tekintélyes jogászokhoz, írókhoz és szerkesztőkhöz fordult útmutatásért. Alan Brown és Tim Perfect pszichológia professzorok arra hívják fel a figyelmet,

hogy sokszor akaratlanul vesszük át mások gondolatait. Pszichológiai kísérletek igazolják, hogy gyakran olvasunk vagy hallunk valami érdekes és eredeti gondolatot, ám idővel elfelejtjük, hogy nem saját ötletünkéről van szó. Az ilyen esetekben utólag is nehéz megítélni, hogy mennyiben tekinthető egy általános ötlet felhasználása jogtalannak vagy etikátlannak. Különösen bonyolult a helyzet a nem szöveges szellemi alkotások esetében – figyelmeztet John Cole karikaturista. A grafikusok előszeretettel alkalmazznak közismert témákat. Egyáltalán nem meglepő és egyedül, ha két karikaturistának egy hír kapcsán ugyanaz az allegória jut eszébe – például a süllyedő Titanickal illusztrálja a csóddal fenyegetett államot. A zenei alkotások és a filmek tekintetében hasonló a helyzet. A divat világában még ennél is bonyolultabb. A szabásmintákat ugyanis nem védi szerzői jog. Johanna Blakley, a kortárs divat szakértője szerint ez így is van rendjén: a másolás és az adaptáció korlátozása megölné a divattervezésben a kreativitást. De még az írott szövegekkel kapcsolatban sem mindig nyilvánvaló, hogy hol ér véget a fair use elveivel összhangban lévő felhasználás, és hol kezdődik a szerzői jogok megsértése, különösen az elektronikus médiában – véli Emily Bell újságíró. A szépirodalom is határterületnek számít – teszi hozzá Jeremy Duns író. Egy regénnel kapcsolatban csak a teljesen nyilvánvaló, szinte szó szerinti hosszabb szövegek átvételét lehet kétséget kizáróan bizonyítani. A tudomány területén azonban sokkal szigorúbb szabályok érvényesek. Az akadémiái életben nem elég lábujjzetben megadni a pontos forrásokat, hanem arra is ügyelni kell, hogy idézőjelet használjunk, amennyiben szó szerinti veszünk át szövegeket – utal Duns Stephen Ambrose esetére. A tekintélyes történész maga is elismerte, hogy plágiumvétséget követett el, amikor – pontos forrásmegjelölés mellett – nem átfogalmazva adta vissza a hivatkozott szerző gondolatait, hanem mondatrészeket vett át idézőjel nélkül. Az internet persze nemcsak a plágizátorok leleplezésében segít. Számítalan olyan oldal érhető el, amelynek segítségével a tudományos művek szerzői ellenőrizhetik munkájukat, hogy még véletlenül se kerüljön fel utólag az egyetemi életben megbocsáthatatlan bűnnek számító csalás vádjára. A legújabb szoftverek ráadásul nem csak az adott nyelven született munkákkal vetik össze a szöveget, hanem a hasonló témában született idegen nyelvű szakirodalommal is. (metazin.hu)

Szociális juttatások új rendje

Czedly Lószef

A következőkben folytatjuk a 2012. január 1-jei kezdetel hatályba lépett szabályozások ismertetését. A január 13-i *Törvénytár* 3. pontjában megjelent *Szociális juttatások új rendje* című anyagunkat a következőkkel egészítjük ki. 3 bis.

A 124/2011 sz., a szociális juttatásokról rendelkező jogszabályok módosításáról és kiegészítéséről szóló törvényerejű sürgősségi kormányrendelet (OUG 124/2011) a garantált minimális jövedelem értékét a következőképpen állapítja meg az előző ismertetőkben bemutatott „mérvado szociális mutató – indicatorul social de referință”, rövidítve ISR, függvényében:

- egyedül élő személy esetében havi 0,5 ISR, azaz 125 lej;
 - 2 tagú családnak 0,45 ISR, azaz 225 lej;
 - 3 személyből álló családnak 0,63 ISR, azaz 315 lej;
 - 4 személyből álló családnak 0,78 ISR, azaz 390 lej;
 - 5 személyből álló családnak 0,93 ISR, azaz 465 lej;
 - 5 személynél nagyobb család esetében minden újabb személynek 0,062 ISR jár, azaz havi 31 lej.
- Amennyiben a garantált minimális jövedelemre jogosult családnak van más forrásokból eredő jövedelme, akkor a szociális jutta-

tás fent ismertetett értékéből levonják annak nettó értékét és csak a kettő különbözete kerül kifizetésre. A más forrásokból szerzett jövedelem nagyságának a megállapításánál a garantált minimális jövedelem igénylését tartalmazó kérvény beadása előtti hónapban szerzett jövedelmet veszik figyelembe. Más forrásokból szerzett jövedelemnek számít a társadalmi biztosítási alapokból származó jövedelem (drep-turi de asigurări sociale), a munkanélkülieknek járó segély, állandó jellegű járadékok és támogatások attól függetlenül, hogy milyen alapokból származnak. Nem kell viszont figyelembe venni a tanulmányi és szociális ösztöndíjakat, a líceumba járók számára, a „Bani de liceu” program keretében juttatott támogatásokat. Megszünteti a garantált minimális jövedelemre való jogosultságot egy kormányhatározat alapján megállapított ingatlanuladonból, bérbeadásból, haszonélvezetből származó jövedelem.

Amennyiben egy család vagy egyedül élő személlyel egy háztartásban élnek más idegen személyek, akkor ezeket figyelembe kell venni mind a garantált minimális jövedelem értékének megállapításánál, mind a más forrásokból szerzett jövedelmek nagyságának kiszámításánál.

A garantált minimális jövedelemben részesülők kö-

telesek 6 hónaponként egy saját felelősségre kiállított nyilatkozatot letenni a lak-

helyük szerinti illetékes polgármesteri hivatalhoz, miszerint nem következett be

semmilyen változás a család tagjainak száma és jövedelme szempontjából. Erre a

Családtagonkénti: jövedelem	0,40 ISR (200 lej) alatt	0,40 és 0,74 ISR (370 lej) között
a) férj, feleség és gyermekekből álló családok esetében a támogatások értéke január 1-től:		
- 1 gyermekes családok esetében	0,06 ISR= 30 lej	0,05 ISR= 25 lej
- 2 gyermekes családoknak	0,12 ISR= 60 lej	0,10 ISR= 50 lej
- 3 gyermekes családoknak	0,18 ISR= 90 lej	0,15 ISR= 75 lej
- 4 és annál több gyermek esetében	0,24 ISR= 120 lej	0,20 ISR= 100 lej
b) egy szülő által nevelt gyermekekből álló családoknak járó juttatás:		
- 1 gyermekes családoknak	0,10 ISR= 50 lej	0,09 ISR= 45 lej
- 2 gyermekes családoknak	0,20 ISR= 100 lej	0,18 ISR= 90 lej
- 3 gyermekes családoknak	0,30 ISR= 150 lej	0,27 ISR= 135 lej
- 4 és annál több gyermek esetében	0,40 ISR= 200 lej	0,36 ISR= 180 lej

Gondnokság alá helyezés esetei az új Ptk.-ban

Deák Levente

A hatályos Ptk. a személyről szóló I. könyve, *A fizikai/természetes személy védelméről* szóló III. címének IV. fejezete viszonylag bő teret szentel a gondnokság családjogi intézményének (Curatela), külön hangsúlyozva azt, hogy a 178. szakaszban szabályozott esetekben a gondnokság alá helyezett személy cselekvőképességét végig megőrzi, amiből következik, hogy jogügyleteit maga köti meg, illetve az ő nevében és érdekében akár a gondnok (is), esetenként közokiratba foglalt meghatalmazás alapján.

Pályám kezdetén éveket töltöttem a helyi közigazgatásban, és egy időben munkahelyi kötelezettségeim közé tartozott a gyámhatóságok munkájának ellenőrzése is. Ezt csak azért hoztam szóba, egyben olvasóink megértésében bízva, hogy elmondhassam: akkor egyes tanácsítók és gyámügyisek gyakori tévedése éppen a gondnokság intézményének értéke és értelmezése kapcsán volt tetten érhető, ti. olyan esetben, helyzetben is a régi Csjtk. 152. szakasza szerint nevezték ki a gond-

nokot (ma e helyett a Ptk. 178. szakasza van érvényben), amikor az érintett személy beszámíthatatlan, azaz cselekvőképtelen volt, és amikor a személy helyzetének rendezéséhez a gyámosság alá helyezés, mai elnevezéssel a bíróság elrendelte eltiltás, mint védőintézkedés igénybevételét kimondását kellett volna kezdeményezniük (punere sub interdicție sau punere sub interdicție judecătorească). Igaz, ebben az eljárásban is szükség lehetett és lehet különleges gondnokra (curator special), egészen a bírósági határozat jogerőre emelkedéséig, akit ez után (ő vagy más), a gyám (tutorele) vált fel, de ennek az ideiglenes vagy különleges gondnokságnak más volt és ma is más a jogalapja, nem beszélve a tartalmi, a hatásköri eltérésekről. (Lásd a hatályos Ptk. 186. szakaszában.) A következőkben mindkét esetről szó lesz.

A Ptk. 178. szakasza szintén szó szerint átvette a régi Csjtk. 152. szakaszát. A hatályos törvényszakasz a) pontja azoknak a cselekvőképes, szellemileg ép személyeknek esetében tartja szük-

ségesnek gondnok kinevezését, akik idős koruk, betegségeik, rokkantságuk miatt javaik és érdekeik védelmét megfelelően, személyesen ellátni nem tudják, és nyomós okokból erre maguk helyett sem képviselőt, sem vagyongazdát nem neveztek ki. Az említett szakasz b) pontja szinte hasonló esetet szabályoz, itt is hangsúlyozva azt, hogy az érintett személy, aki beszámítható, betegsége vagy más okból, sem ő maga, sem képviselőjén keresztül nincs olyan helyzetben, hogy halaszthatatlan ügyben a szükséges intézkedést meghozza. A c) pont azoknak a személyeknek ügyintézését bízta a kinevezett vagy kinevezhető gondnokra, akik lakóhelyüktől hosszabb ideig kénytelenek távol lenni, és akik maguk helyett sem megbízottat, sem pedig általános ügyintézőt nem hagytak hátra. Végül a d) pontban azokról az eltűnt személyekről van szó, akikről semmit nem lehet tudni, és akik maguk helyett eljáró megbízottat vagy ügyintézőt nem jelölték ki. Minden eddig említett esetben a gyámügyi bíróság nevezi ki a gondnokot,

vagyis a gondnok kinevezése is kikerült az eddig eljáró gyámhatóság (autoritatea tutelară) hatásköréből. (179. szakasz.) Újdonság, hogy a leendő gondnokot az érintett személy is kijelölheti egyoldalú nyilatkozatban vagy megbízási szerződésben, mindkét esetben közokirati formában megszerkesztetben (ez közjegyzői hitelesítést jelent), mely esetben a gyámügyi bíróság köteles lesz e kinevezésnek elsőbbséget biztosítani.

A gondnokság esetében a Ptk.-nak a megbízásra vonatkozó szabályai az irányadóak (se aplică regulile de la mandat), aminek tartalmát a gyámügyi bíróság esetenként akár le is szűkítheti az egyszerű vagyongazdálkodás szintjére, megszabva ennek az a megbízásnak a kereteit, és nevesítve, kijelölve a gondnok konkrét teendőit. A gondnoksághoz különben mindkét félnek hozzá kell járulnia, és a kinevezett gondnok 3 év után kérheti felmentését, nyomós okok fennforgása esetében ennél korábban is. Ha a gondnokság kiváltó okai megszűnnek, a gyámügyi bíróság illetékes a védőin-

tézkedés visszavonására bármelyik fél, tehát a gondnok vagy a gondnokság alá helyezett személy, valamint a Ptk. 111. szakaszában felsorolt személyek és intézmények valamelyikének kérésére.

A Ptk. 186. szakaszában azokról a gondnokság alá helyezési esetekről van szó, amelyekre más szabályok, egészen pontosan a gyámra és a gyámságra vonatkozó, a törvénykönyv említett I. könyvének II. címében, ennek is *A kiskorú gyámsága* címet viselő II. fejezetében található előírások az irányadóak. Ezekről részletesebben majd egy másik ismertetőben lesz szó. Itt csak sorolom a Ptk. 150., 159. és 167. szakaszában szabályozott eseteket, a szakaszok fenti sorrendjében. A 150. szakasz összesen három bekezdésében ugyanennyi, egymástól eltérő helyzet olvasható. Szükség van különleges gondnokra, ha a kinevezett gyám vagy a szülő és a kiskorú között érdekellentét van, ténylegesen vagy vélelmezten (interese contrare sau coeziune de interese), például amikor az egyik elhalt szülő

szociális juttatásra is érvényes a múlt heti *Törvénytár*-ban említett, január 1-jével hatályba lépett, megszorítás, mely szerint, amennyiben a juttatásban részesülő személynek ki nem fizetett kötelezettsége van a helyi költségvetéssel szemben, februártól kezdve, polgármesteri rendelkezés alapján 5 hónapra felfüggesztik a juttatás kifizetését.

A szociális juttatásban részesülő személy vagy családtag elhalálása esetében a polgármester elrendelheti a temetkezési költségek egy részének a hivatal által való átvállalását.

A garantált minimális jövedelem címén kifizetendő juttatás csak akkor lehet tárgya egy kötelező végrehajtásnak (executare silită), ha ennek jogtalan kifizetésére vagy gyermektartási kötelezettségre vonatkozik.

A nehéz helyzetben levő családok támogatását lehetővé tevő 277/2010 sz. törvényben foglalt juttatások értéke a táblázatban jelzett módon változik.

Megszünteti az új törvény azt az eddig érvényben levő rendelkezést, miszerint a fent felsorolt jövedelemnagyságokat évenként korrigálni kell az országos átlagkereset növekedésének mértékével.

A nehéz helyzetben levő családok támogatását is felfüggesztik, ha a támogatásra jogosult nem fizette ki a helyi költségvetéssel szembeni kötelezettségeit.

után a kiskorú és a túlélő házastárs együtt örököl, továbbá, amikor a kinevezett gyám betegség miatt feladatait nem tudja ellátni, mégül akkor is (újdonság), amikor hagyatéki eljárásban a közjegyző szükségesnek látja az ideiglenes gondnok kinevezését, akit aztán a gyámügyi bíróságnak kell e tisztségében megerősítenie, vagy helyette mást kineveznie. A 159. szakasz arról a helyzetről rendelkezik, amikor a kinevezett gyám elhalálozik, de helyette újat még nem neveztek ki, majd pedig arról is, amikor a gyámot alkalmatlanság miatt tisztségéből eltávolítják (moarte tutorelui, îndepărtarea tutorelui din funcție). Mindkét esetben az új gyám kinevezéséig helyét a különleges gondnok foglalja el, de a gyám teendőit végezve. Végül a 167. szakasz a bírósági eltiltás mint védőintézkedés kimondásáig, indokolt esetben engedélyezi gondnok kinevezését, az érintett személy képviselőtlen, személy- és vagyonvédelmének ellátásáért, akinek helyét majd a gyám veszi át, a gyámügyi bíróság határozatba foglalt kinevezése alapján.

Hajpakolás nagy módra

A piacon elérhető közép-árkategóriás kozmetikai termékek rövid távon csodát tesznek a bőr, köröm-, és hajápolásban. Felmerül viszont a kérdés: hosszú távon nem ártanak-e többet a bennük található mesterséges anyagok, mint amennyit használnak? Összegyűjtöttünk néhány házilag elkészíthető, otthoni hozzávalókból is könnyen összeüthető hajápoló szert.

Vajon ük-ükanyáink, nagyanyáink mit tettek extra korpátlanító sampon vagy dúsító balsam nélkül gyönyörű hajzatukért. Nos, ők – nem meglepő módon – a természetből vették csodaszereiket. Ahogy mi is fogjuk tenni most. Nem kell meglepődni, ha az eredmény szebb haj lesz, anélkül, hogy egy csomó pénzbe került volna.

Általános hajápolás

Minden este keféljük át a hajunkat tiszta szőrkefével. Ez segít eltávolítani az aznap rákerült port és szennyeződések, hajunk tisztábbá és selymesebbé válik, a fejbőrünk pedig fellélegezhet. A tanács egészen pontosan úgy szól, hogy mindennap 200 húzásra van szükség lefekvés előtt. Ennyi ideje viszonylag kevés embernek van a procedúrára, ráadásul a túlzásba vitt fésülés állítólag könnyen töredezzé teheti a vasalástól, festéstől megfáradt hajvégeket. Dédanyáink még nem roncsolták ilyesmikkel a hajukat, és kevésnek volt közöttük rövid haja.

Zsíros hajra

Akiknek a haja erősen hajlamos a zsírosodásra, azoknak érdemes az életmódjukban is alapvető változtatásokat végrehajtani. Bőrgyógyászok vagy dietetikusok tudnak ajánlani olyan módszereket és diétákat, melyek segítenek mérsékelni ezt a zavaró problémát. Kezdetnek már az is elég, ha kerüljük a zsírosabb ételeket és csokoládét, de legalábbis mértékkel fogyasztjuk azokat. Helyette inkább főzeléket, gyümölcsöt, zöldséget, joghurtot és sovány húsokat

együnk. Ez akkor sem árt, ha olyan szerencsések vagyunk, hogy nem zsírosodik a hajunk. Hajmosás során igyekezzünk kerülni a fejbőr túlzott masszírozását,

ez ugyanis fokozottabb termelésre ösztönzi a faggyúmirigyeket.

Hajpakolás zsíros hajra: Kevés olívaolajat, tojást, valamint erős alkoholt és pár

csepp citromlevet keverjünk össze. Ezt a masszát fel is hevíthetjük, de ez nem feltétlenül szükséges. Ecsettel, vagy a kezünkkel vigyük fel a fejünkre a hajtövektől a hajvégekig. Fűrdősapkával takarjuk be a haját, majd csavarjuk be meleg törölközőbe. Egy órán át hagyjuk hatni, majd alaposan öblítsük ki. Ezután mossunk haját.

Száraz hajra

A száraz haj folyamatos táplálást igényel, ezért ezt a

pakolást minden hajmosás előtt érdemes megismételni. Keverjünk össze egy tojásárgáját mézzel, majd adjunk hozzá kevés sört és olajat. Ez a pakolás elegendő, ha 15-20 percre a hajon marad.

A szeszamagolaj, a tökmagolaj, a jojobaolaj vagy a ricinusolaj tökéletesen megfelel a száraz hajra. Ezek ráadásul sokáig el is állnak. Csepegtessünk belőle a kezünkre, majd simítsuk bele a hajvégekbe. Ezt akár mindennap megtehetjük, de figyeljünk a mennyiségre.

A korpa is rendkívül zavaró tud lenni. Télen ráadásul könnyen megfázik a fejbőr (hordjunk sapkát), így általában többen szembesülnek ezzel a problémával, mint az év többi részében. Keverjünk össze egyenlő arányban ricinusolajat, erős teaőzetet és rumot, jó erősen rázzuk fel a folyadékot, majd masszírozzuk bele a fejbőrbe. Egy bő óra után mossuk meg a hajunkat. Az olaj egyébként a száraz hajtövet is ápolja közben.

Táplálás, fényesítés

A hajunknak ugyanúgy szüksége van tápanyagokra, mint a szervezetünknek vagy a bőrünknek. Jól ápol, ha összepürésített banánt és mézet keverünk össze, és hagyjuk állni a hajunkon egy fél órát.

A fénytelen haj ápolása nagyon egyszerű. Keverjünk össze mézet egy kis sörrel, majd vigyük fel a hajra, és hagyjuk állni rajta jó fél órát. A sör B-vitamin, folsav és biotin tartalma, valamint antioxidáns hatása nagyszerűen ápol. A pakolásokat száraz és nedves hajra is felvihetjük.

Mindenkinek abszolút csodaszer a langyosra hűtött kamillafőzettel való öblítés. Ez a növény ugyanis enyhén fertőtleníti a korpás fejbőrt, enyhíti a zsírosodást, ápol, fényesít, és nem utolsósorban, csodás fényt ad a szőke tincseknek.

Kék szemek lézerrel

A kaliforniai Stroma Medical olyan eljárást fejlesztett ki, ami néhány hét leforgása alatt kékké varázsolja a barna szemeket. Örökre. A cég alapítója, a magára sokkal inkább feltalálónak, semmint orvosként tekintő Dr. Gregg Homer állítja, a módszer biztonságos és több ezer ember életét fogja jobbra tenni. Habár a „szemkékítés”, melynek során lézert használnak a kívánt eredmény eléréséhez, egyelőre még csak kísérleti stádiumban van, naponta több mint 300-an érdeklődnek, hogy hogyan vehetnék alá magukat a procedúrának. A jelenlegi tervek szerint nem kell sokat várniuk a kék szemekre: Dél-Amerikában, Ázsiában, a Közel-Keleten és Dél-Európában valószínűleg már másfél éven belül elérhető lesz az eljárás. Az USA-ban és Angliában, ahol jóval szigorúbbak a szabályozások, előreláthatólag később kaphatják meg az érdeklődők a hön áhított kék szemeket, feltéve, hogy engedélyezik az eljárást. Ugyan dr. Homer nem hozta nyilvánosságra, pontosan hogyan is végzik a szemkékítést, annyi biztos, hogy a lézert az írisz pigmentjeire irányítják. Habár a kifejlesztő szerint eddig egyetlen esetben sem tapasztaltak mellékhatásokat, lehet élni a gyanúperrel, hogy az eljárás nem teljesen veszélytelen. Elég egy óvatlan mozdulat, és a lézer máris másutt tarol... Arról nem is beszélve, hogy a módszert eddig kevesebb mint 20 emberen tesztelték, tehát nem tudni, milyen eredményt mutathatnának fel több ezer páciens esetében, és hogy vajon milyen lesz a látásuk 5-10 év múlva. Ha pedig tényleg biztonságos a kékítés, akkor is marad még egy nagyon-nagyon átgondolandó tényező, mielőtt bárki is belevágna: egy életre szól, nem lehet a szemek színét visszaváltatni az eredetire, ha mégsem tetszene az eredmény.

Programajánló

Finito

Helyszín: Csíkszereda, Csíki Játékszín – bérletszűnetes előadás, Temesvári sugárút 6. szám. Időpont: január 20., péntek, 19 óra. Verses szatíra két részben: „B. Gáspár 40 éves munkanélküli, nagybábrándi lakos tegnap éjjel bezárkózott, hogy végezen magával. Pacsik Ferenc, polgármester sajtóközleménye szerint a nettósértés alacsony felvásárlási ára az oka a végső elszánásnak. A média már úton van a helyszín felé. Értesítéseink szerint a férfinak van ismeretése a celebvilágban és a költők egyik alternatív szövetsége is

tud eddigi nem túl nagy nyilvánosságnak örvendő lírai munkásságáról.”

Varázsképek, Székelyföld – fotókiállítás

Helyszín: Kézdivásárhely, Vigadó Művelődési Ház, Gábor Áron tér 21. Szám. Időpont: január 22., vasárnap, 12 óra 15 perc.

A kiállításon 40 székelyföldi fotóművész mintegy 74 alkotását mutatják be. A „Varázsképek, Székelyföld” program első alkalommal nyújt lehetőséget arra, hogy a térség fotóművészei alkotásaikkal megmutassák, mi-

lyennek is látják ők Székelyföldet. A kiállítás január 22. és február 17. között tekinthető meg.

Csog Éva előadása

Helyszín: Kolozsvár, Minerva Művelődési Egyesület, Jókai utca, 16. Időpont: január 20., péntek, 16 óra.

Csog Éva *Márkakommunikáció. Lehetőségek és korlátok* című szakkollégiumi előadása.

Magyar Kultúra Napja

Helyszín: Gyergyócsomafalva, Borsos Miklós Művelődési Otthon kiállítóterme. Időpont: január 20., péntek, 18 óra.

Gyergyócsomafalván nyílik fotókiállítás a községben

szervezett fotótábor képanyagából. A táborban részt vett és kiállító fotográfusok: Ádám Gyula, Bálint Zsigmond, Borbély-Bartis Árpád, Erős Zoltán Levente, Hadnagy László, Márton Ildikó, Mincsor Szabolcs, Molnár Attila, Szentes Zágón, Veres Nándor, Vitos Hajnal. Közreműködők: Codex régizene-együttes.

„Apáról fiúra” kiállítás

Helyszín: Sepsiszentgyörgy, Székely Nemzeti Múzeum, Gyárfás Jenő Képtár, Kós Károly, 10, január 20., péntek, 17 óra.

Apáról fiúra... címmel a Székely Nemzeti Múzeum Gyárfás Jenő Képtárában megnyílik a sepsiszentgyörgyi

Református Kollégium diákjainak festészeti kiállítása. A tárlat a csíkszeredai Márton Árpád festőművész 2011 októberében megnyitott sepsiszentgyörgyi kiállítására szervezett múzeum-pedagógiai foglalkozás eredménye.

Mráz Ferkó fotográfiái

Helyszín: Sepsiszentgyörgy, Városi Képtár. Időpont: január 20., péntek, 17 óra.

A kiállítást Gazda József nyitja meg. Fellép: Thiesz Katalin népdalénekes.

Erdély fejedelmeinek gyulafehérvári palotája

Helyszín: Kolozsvár, Ferdinánd-terem, Jókai /Napo-

ca utca 11. szám. Időpont: január 20., péntek, 17 óra.

A Babeş-Bolyai Tudományegyetem Történelem és Filozófia Karán működő Magyar Történelmi Intézet szervezésében sor kerül dr. Kovács András professzor *Erdély fejedelmeinek gyulafehérvári palotája* című előadására, melyet 2011 őszén a Magyar Tudományos Akadémián székfoglaló beszédként tartott.

Freestylers a Boiler Clubban

Helyszín: Kolozsvár, Boiler Club, Ecsetgyár, Henri Barbusse 59-61. Időpont: január 20., péntek, 22 óra.

Fegeteges Freestylers party a Boiler Clubban. Meghívtak: 3P és Alex Chronic.

Anorexiásan gyereket?

Az anorexia (kóros étvágytalanság) egyike azoknak a kórképeknek, amelyek alattomosan állhatnak a gyermekvállalás útjába. Sokszor ugyanis a betegség tagadása jellemzi ezeket a pácienseket, akiknek teljesen eltér a testképük a valóságtól.

Az anorexia és a fogantatási problémák közötti kapcsolat már régóta ismert, hiszen ennek a kórképnek az egyik fontos jellemzője lehet az amenorrhoea, vagyis a menstruáció elmaradása. A szervezet számára ugyanis a folyamatos tápanyaghiány olyan extrém igénybevételt jelent, amely miatt nem képes fenntartani a természetes menstruációs ciklust.

A környezet természetesen sokszor látja, hogy a gyermekre vágyó nő kórosan sovány, és hangot is ad ennek. Ez azonban a gyakorlat alapján ritkán segít, hiszen egy rendkívül összetett kórképről van szó.

Az anorexia egy olyan betegség, amely nem gyógyítható egyszerű jó tanáccsal, illetve étvágyfokozóval, hiszen sokkal mélyebben gyökerezik ennél. A kóros so-

ványsággal küzdők testkép-érzete teljesen eltér a valóságtól, vagyis sokkal kövőbbnek érzik magukat a valóságnál, és ezért csúnyának tartják magukat. Sajnos ez a betegség nemcsak a gyermekáldást veszélyezteti, hanem akár halálos is lehet, ezért a környezetnek is fontos felismernie, hogy az egyszerű rábeszélés ilyen esetekben nem segít, az étvágyfokozók pedig kifejezetten növelhetik az ellenállást, így szakemberek bevonására van szükség a gyógyuláshoz. Napjainkban már nemcsak a nők jelentik a veszélyeztetett csoportot. A betegség tünetei közé tartozik, hogy az anorexiás soványsága ellenére kövérnek látja magát, folyamatosan aggódik az alakja miatt, így állandóan igyekszik leadni a súlyából. Szintén a tünetek közé tarto-

zik, hogy jelentősen megváltoznak az evési szokásai is, és jelentős súlyt veszít.

A betegség tehát akár az életet is veszélyeztetheti, ezért mindenképpen fontos felkeresni egy megfelelő szakembert, ami sokszor azért is nehézségekbe ütközik, mert az anorexiásoknak többnyire nincs betegségtu-

datuk. A gyermek utáni vágy azonban egy olyan fordulópontot jelenthet, amely segítheti a helyes döntés meghozatalát.

A gyakorlatban a gyermekvállalás kapcsán leggyakrabban két különböző anorexiás csoport létezik. Az egyiknél eleve kizárt a gyermekáldás, mivel a betegség

nyomán kialakult menstruációelmaradás nem teszi lehetővé a természetes fogantatást. A másik csoportba azok a nők tartoznak, akik rettegnek attól, hogy a várandósság időszaka alatt megnő a hasuk, és a párjuk már nem fogja őket vonzónak tartani. Ez általában olyan nőknél fordul elő, akik kiszolgálta-

tottnak érzik magukat a kapcsolatukban, és érzelmileg erősen függnek a párjuktól. Az első lépés a terápia során tehát annak elkülönítése, hogy mi jött létre előbb, az anorexia, vagy a terhességtől való félelem nyomán alakult ki a kóros soványság? Utóbbihoz hozzátartozik, hogy napjainkban már a társadalom is azt sugallja, hogy egy nőnek szinte tökéletes alakúnak kell lennie a várandósság időszaka során is, és nagyon gyorsan vissza kell nyernie a szülés előtti alakját.

A gyermekre vágyó anorexiás nők esetében mindig felmerül a kérdés, hogy képesek lesznek-e változtatni a terhesség során eddigi szokásaikon és rutinszerű működéseiken, és a hormonális változások hozzásegítik-e őket ahhoz, hogy átadják magukat az anyaság érzéseinek. A gyógyuláshoz összehangolt segítségre van szükség, amelyhez az első lépés a páciens gyógyulni akarása, azonban mivel rendkívül összetett kórképről van szó, ezért a hatékony kezeléshez szükség lehet pszichiáter, dietetikus és belgyógyász közös munkájára is.

Az agy hárítja a negatív gondolatokat

Az agy nagyon hatékony a jó hírek feldolgozásában, a kutatók szerint ezért lehetséges, hogy az optimista emberek a negatív hírek tudatában is megőrzik pozitív szemléletmódjukat.

A Londoni Egyetem kutatói azt találták, hogy az általuk vizsgáltak 80 százaléka még akkor is optimista volt, amikor magáról nem úgy vélekedett, hogy pozitív beállítottságú volna. A kutatók szerint ez a tulajdonság hasznos és fontos egészségügyi jelentőséggel bírhat. A kutatásba 14 em-

bert vontak be és 80 különböző eseményről kérdezték őket, miszerint mit gondoltak, mennyi az esélye annak, hogy az velük is megtörténhetne. Az események között olyan gyakori dolgok szerepeltek, mint például a válás vagy a rákos megbetegedések. Az egyéni válaszok után a kutatók elárulták, hogy ténylegesen mennyi esélyük van egy ilyen esemény átélésére.

Ezután mérték a reakciójukat, ami attól függően változott, jó vagy rossz hírt kaptak. Amikor a becslés

számukra kedvező volt, az agyuk hibafeldolgozásban közreműködő részének, a frontális lebenynek aktivitása jóval magasabb volt. Érdekes módon az optimista emberekénél, amikor negatív hírt kaptak, ugyanez az aktivitás sokkal kisebb volt, a legpszichimistábbaké viszont a legnagyobb aktivitást mutatta. Ez azt jelenti, hogy az agy kiválasztja, mire is figyel oda leginkább.

A rák kialakulásának kockázata általánosan 30 százalék. Ha eredetileg ezt az arányt ő 40 százalékra

becsülte, és miután megtudta a valós értéket, jelentősen módosította a saját becsült értékét 30 százalékra. Ha azonban valaki eredetileg nagyon alacsonyra például 10 százalékra becsülte a saját kockázatát, akkor a valós százalék ismerete után sem módosította sokkal a saját vélt kockázatát. Azoknál az embereknél, akik alacsonyra becsülik a rák kockázatát, „A dohányzás öl” üzenete sem fog működni. A tanulmány a *Nature Neuroscience* folyóiratában jelent meg.

Mai szempontok

– Önnek fantasztikusan széles mellkasa van, barátom. Jövő héttől a mi játékosunk lehet!

– Meg se nézték, tudok-e focizni!

– ... (poén a rejtvényben)

1	2	3	4	E	5	6	7	8	9	K	10	11
12					13						14	
15				16		17					18	
Y		19			20		21		22			
23	24		25			26			27			
28		29		30				31				
32			33	34				35			36	
Y			37					38			39	
40	41				42				43		44	
45				46			47			48		
49				50		51		52			53	
54			55				56		57			
L		M						E				58

Vízszintes:

1. Vitéz. 4. A poén első része. 12. Időegységgel kapcsolatos. 13. Zsemle nagyságú fonott kalács. 14. Néma Elza! 15. Vadgalamb. 17. Atmoszféra (röv.). 18. Szó a Halotti beszédből. 19. Teherhordó. 21. Ütőhangszer. 23. Japán színházi műfaj. 25. ... Cruz; bolíviai város. 27. Fekete-tengeri hal. 28. Angyal rangja. 30. Keresztény (röv.). 31. Teodor becézve. 32. Meleg ital. 34. A poén második része. 37. Sereg. 38. Le is út, ... is út. 39. Aljához. 40. Amely helyen. 42. Óreg. 44. Bolygó része! 45. Kerekre szerelt játékszer. 47. Ide-oda mozog. 49. Ez van ... kell szeretni. 50. Vadász rejtekhelye. 52. Sor. 54. Kodály Zoltán monogramja. 55. Sokáig az esőn álló. 57. Mickey mouse is ez. 58. Sánc oldalai!

Függőleges:

1. A poén harmadik része. 2. Svéd fillér. 4. Luxor folyója. 5. Millibar (röv.). 6. Korszak. 7. Nem sűrű. 8. Domokos becézve. 9. Beszédegység! 10. Étel túlfűszerez. 11. 1848 leghíresebb eseménye. 16. Gátha ütközik. 18. Gyengeelméjű. 20. Spanyol Ágnes. 22. Hegyesszakállú ...; dán király. 24. Szaglószerv. 26. Áramátalakító. 29. Hamis vád. 31. Taszigálva halad. 33. A mai Francia, Belga és Észak-Olaszország lakosa. 35. Férfi becenév. 36. Ahhoz hasonló. 41. A közelébe. 42. Művet létrehoz. 43. Egyféle babfőzelék. 46. Budapesti egyetem. 48. A nyak elülső része. 51. A szív régies és nyelvjárási alakja. 53. Erdélyi település. 55. Részben cáfó! 56. Kutyák lakik benne.

3	4						5					
			5	3		9	1					
		2								6		
9												7
6	8			2	5							
										3	2	
					6							3
1												
				4	2	1						

Közepes fokozat

A 81 mezőt a rácsban úgy kell kitölteni, hogy minden sorban, minden oszlopban és a 3×3-as négyzetekben 1-től 9-ig mindegyik számjegy csak egyszer szerepeljen. Jó játékot!

Készítette: Buna Botond

Előző feladványunk megfejtése

1	6	5	7	3	8	9	4	2
8	9	3	1	4	2	6	5	7
4	7	2	6	9	5	1	3	8
7	8	9	5	6	4	3	2	1
2	3	4	8	1	9	5	7	6
5	1	6	2	7	3	4	8	9
3	2	1	4	8	6	7	9	5
6	4	8	9	5	7	2	1	3
9	5	7	3	2	1	8	6	4

Lett népmesék

A gazdagságra éhes menyasszony

Hol volt, hol nem volt, élt egyszer egy nagyon gazdag gazda, akinek egyetlen lánya volt. A gazda férjhez akarta adni a lányát, de az ellenállt, ezt mondván: „Nem megyek férjhez addig, amíg nem akad valaki, akinek ugyanannyi gazdagsága van, mint énnekem!” Jöttek gazdagok, de egyik sem volt olyan gazdag, mint a lány. Végül jött egy, aki majdnem olyan gazdag volt, csak egy dukátja hiányzott.

„No, ez nem nagy dolog!” mondta a lány. „Reggel a gazda kimegy a tópartra, menj oda, vedd el a dukátot, és őt magát lökd a vízbe, akkor megesküdhettek.”

Amint mondta, úgy is tett. A szerencsétlen gazda kérte, hogy legalább az életét hagyja meg, de semmi: egy lökés – és bele a tóba. A tó fenekén még kimondhatta a vízbe fült: „Isten fizesse meg!” és meghalt. Szörnyű nevetéssel fogadta a vőlegény ezeket a szavakat és elindult hazafelé, de abban a pillanatban egy erős hang kiáltotta: „Nem állok bosszút rajtad korábban, mint harminc év múlva!”

Ottthon a vőlegény mindjárt megmutatta a menyasszonynak a dukátot, amit elvett, és megmondta, hogy az ismeretlen hang mit ígért. A telhetetlen menyasszony nevetve vette el a dukátot: „Mondja csak, mondja, amit csak akar, nagyon sokáig kell

arra várni, hiszen harminc év nagyon hosszú idő! Inkább beszéljünk a lakodalomról!”

Ők ketten összeházasodtak: az egész idő alatt olyan boldogan éltek, hogy egy tyúktojás sem ment veszendőbe. Ebben a boldogságban a harminc év olyan gyorsan eltelt, mintha csak egy nap lett volna.

Azon a napon a boldog házassághoz betoppant egy ősz koldus, és enni kért. A gazdasszony azonban azt mondta neki, hogy menjen máshová; ők nem érnek rá, a tyúkokra kell ügyelniük, és meg kell etetni a csirkéket. Az öreg ezt hallva már nem könyörgött kenyérért, csak azt kérte, hogy egy kicsit megpihenhessen nála. No ezt a szerencsétlent megengedte, és maga elsetett a tyúkokhoz. De sokáig nem maradt el, mindjárt jött is vissza és kiabált a férjének: „Kergesd el ezt a koldust! Ő maga a szerencsétlenség: minden tyúktojást összetört. Kergesd el, minden tyúktojást összetört!”

És miközben ezt kiabálta, a legény szaladt feléjük: „Gazda, egy medve széttépett minden lovat!”

A gazdasszony ezt hallva, még dühösebben kiáltott a férjére: „Kergesd már el ezt a tetvest, ő maga a szerencsétlenség madara.”

És miközben egymással kiabáltak, rohanva jött a pásztor: „Gazdasszony, a farkas széttépett minden tehenet és birkát!” Ezt hallva, a gazdasszony felkapott egy botot és azzal kergette a koldust, de

ebben a pillanatban felhangzott egy erőteljes hang a kapun túlról: „Szerencsétlen, gyere ki, én ezeknek a boldogoknak akarok megfizetni!” És mihelyt átlépte a koldus a küszöböt, megnyílt a föld, és elnyelte a házat a gazdával és a gazdasszonnyal együtt, és egy feneketlen tó képződött.

A nevetni nem tudó királynő

Hol volt, hol nem volt, élt egyszer egy király, akinek volt egy lánya. Ezt a királynőt soha senki sem tudta megnevetetni. Ezért a király közhírré tette: „Annak adom feleségül a lányomat, aki meg tudja őt nevetetni.” Ez nagyon sok ifjúnak megdobogtatta a szívét, és már másnap tele volt a vár mindenféle ifjúval, voltak közöttük magas rangúak, és mások is, de bármit is tettek, minden

hiábavaló volt, a hercegkissasszony ajka meg nem mozdult. Ez a hír végül eljutott egy kis kunyhóba is, ahol egy szegény ősz öreg lakott egyetlen fiával. Az öreg így szólt:

„Kedves fiam! Egyszer rád mosolygott a Szerencse anyja, eredj, nevettesd meg a királynőt, ki tudja, talán sikerül.”

„Apa, amint mondtad, mindjárt úgy is tesz!”

A legény vállára vetette a tarisznyáját, és útra kelt. Az úton találkozott egy rákkal. A rák így szólt hozzá:

„Kedves fiú, ne lépj rám, inkább tégy bele a tarisznyádba – meglehet, egy napon még segíteni tudok neked.”

A fiú úgy is tett, majd ment tovább. Egy idő múlva találkozott egy patkánnyal. A patkány is megszólalt:

„Kedves fiú, ne verj agyon, inkább tégy bele a tarisz-

nyádba – meglehet, egy napon még segíteni tudok neked.”

A fiú úgy is tett, majd ment tovább. Egy idő múlva találkozott egy bogárral. A bogár is megszólalt:

„Kedves fiú, ne taposs össze, inkább tégy bele a tarisznyádba – meglehet, egy napon még segíteni tudok neked.”

A fiú úgy is tett.

Másnap este, éppen vacsorára, a fiú három társával érkezett a királyi várba, és közölte, hogy azért jött, hogy megnevettesse a királynőt.

„Jól van, de előbb tedd le a tarisznyádat, és gyere be vacsorázni!” – mondta a király.

„Éppen megvacsorázhatok, de a tarisznyámtól meg nem válok!” – felelte a legény és asztalhoz ült, a királynő mellé.

Vacsorára főtt borsó volt. Mindannyian szótlanul ettek. Egyszer csak a patkány megérezte a borsó szagát és kezdte nyalogatni a szája szélét. A rák ezt meghallotta, és csattogtatni kezdte az ollóját. Hát a bogár? Csak duruzsolni, búgni kezdett.

A királynő megkérdezte: „Mi van ott az asztal alatt? Mi zajong?”

„A hasamban a borsószemek verekedni kezdtek!”

Ez volt aztán az én napom! A királynő elnevette magát. A király azonnal felállt és így szólt:

„Hozzát adom feleségül! Te vagy a vőm!”

De az asztal túloldalán ült egy királyfi, ő is azért jött,

hogy megnevettesse a királynőt. A királyfi nagyon megharagudott, hogy egy szegény ember fia kapta feleségül a királynőt. A vacsora után a király adott új ruhát a vejének, hogy másnap reggel a királyfi sok pénzt ígért a király szolgájának, ha az éjjel ellopja a ruhát. Ő ezután felveszi azt a ruhát, és kiadja magát a király vejének.

Mihelyt a legény első álmába merült, a szolga indult ellopni a ruhát. De az ajtót csak egy kicsit nyitotta ki, a bogár – bumm – bele a szemébe! Dörzsölni kezdte a fájtó szemét, és az ajtót nyitva hagyva szélsébesen visszairamodott. A másik ajtónál a szolga megint próbált bemenni, és ekkor a bogár – bumm – a másik szemébe! A szolga fájdalomban ezt az ajtót is nyitva hagyta. Most eljött a patkány és a rák ideje: arra gondoltak, hogy most meg kell fizetniük a királyfinak, hiszen mindkét ajtó nyitva van. A patkány darabokra rágta a ruháját, a rák meg kihúzta a rongyokat. Így dolgoztak hajnalig, míg a királyfinak csak az inge maradt ép.

Reggel a királyfi, ilyen szegyenben, azonnal elmene-kült, és a szegény fiú maradt a király veje. Ő meghívta az apját is a királyi várba, és még ma is boldogan élnek mindannyian, ha meg nem haltak.

Lett népmesék
(Fordította: Dabi István)

Tizenkét hónap a természetben

Kedves gyerekek, ha megfigyeltétek, az utóbbi években mindig akkor esik le a hó, amikor vége a vakációnak és megkezdődik az iskola. Ez bosszantó lehet, de ha délutánként vagy a hétvégeken kimentek szánkózni, szi- ni, akkor egy csapásra elmúlik a kellemetlen szituáció.

Erdei sétát is érdemes eze-

ken a havas napokon terveznetek. Még ha tudjátok is, elismétlem, hogy a téli kirándulások egyik fontos alapfeltétele a megfelelő téli ruházódás, bakancs, sál, sapka, kesztyű. Fontos a réteges öltözködés. Iskolás koromban többször estem abba a hibába, hogy a meleg szobából kitekintve az ablakon, itél-

tem meg, hogyan öltöztek fel. És volt úgy, hogy vékonyabban öltöztem a kelletnél, aminek eredménye az lett, hogy kellőképpen átfáztam, mire hazaértem, és emiatt nem volt kellemes az erdei séta, a madarászás. Emlekszem, hogy az osztálytársamra, akivel az erdőt jár- tam, nem hatott a hideg,

mindig pucér volt a dereka, de mégsem fázott, igaz, hogy rajta volt némi pluszkiöltés.

A réteges öltözködés azért is fontos, mert le lehet vetni egy ruhadarabot, ha a túra során felmelegedünk, és fel lehet venni, amikor hűvösebbre vált az idő, ezáltal el lehet kerülni a megfázást, és a madarászás az erdei, mezei séta kellemese válik. Továbbá fontos, hogy a hátizsákba pakoljatok vizet, teát, és ne hiányozzon a szalonna, hagyma, zsíros kenyér. Ugyanakkor nélkülözhetetlen a gyufa, a bicska és természetesen a távcső és a jegyzetfüzet.

Ezután nem marad más hátra, mint hogy hátizsákot a vállra és irány a természet. Varjak, szarkák, ölyvek, rigók biztos fognak szem elé kerülni. Ilyenkor lehet lencsevégre kapni a nagy órgébcset, legtöbbször magányosan valamelyik villanyhuzalon vagy egy bokor kiemelkedő ágán vár és figyel. Láthatok süvöltőket, citromsármányokat, zöldikéket. Szerencsésebbek erdei pintyet, fenyőpintyet, vörösbegyét, ökörszemet, meggyvágót. Jó madarászást a hétvégére!

Kelemen László

Díszfa papírból

Készíts kis hanugulatos fécakát papírhulladékból. A szobád díszé lehet, anélkül, hogy gondozni kellene.

Szükséges eszközök: egy kisebb kerámiaacserép, föld vagy homok, egy vastagabb papír, színes papír, gyöngyszemek, szivacs, ragasztó.

Elkészítés: a kerámiaacserépbe tegyél földet, állíts bele egy vastagabb faágat, ennek a végére pedig húzzál egy

szivacs-golyót. A színes papírt vágd kisebb-nagyobb kockákra, majd gyúrd össze. Zöld színű papírral szórd meg a fa alját, majd a szivacs-golyóra is kezd el felragasztgatni a zöld színű papírokat. Mikor már elég dús, ragassz egy-egy színes papírt (piros, rózsaszín, sárga), amelyek a fa „gyümölcsei” lesz. A végén még pár szem gyöngyöt is ragaszthatsz rá.

Nagy örgébcics

Hétvégi mellékletünk *Életmód* és *Csodavár* oldalait Orosz Anna szerkesztette